

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΑΤΡΑΣ**

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝ ΚΑΙ
ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΡΕΠΟΥΣΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚ.

ΠΑΤΡΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε προσωπικά την καθηγήτρια μας κα Μιχαλακοπούλου Αικατερίνη , η οποία στάθηκε πολύτιμος αρωγός στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας με την εμπιστοσύνη και υπομονή που επέδειξε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της καθώς και για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση της για την επίλυση διαφόρων θεμάτων. Θα ήθελα επίσης να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στους γονείς μου, οι οποίοι στήριξαν τις σπουδές μου με διάφορους τρόπους, φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή μόρφωση μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013 είναι δέσμη προγραμμάτων χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω παρεμβάσεων με στόχο την πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας και του ελληνικού επιπέδου διαβίωσης με τους μέσους ευρωπαϊκούς όρους. Το ΕΣΠΑ αποτελείται από οχτώ τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα, τα οποία σχεδιάζουν, οργανώνουν και παρουσιάζουν τις παρεμβάσεις ανάλογα με τον κλάδο τον οποίο ενισχύει η καθεμία. Αποτελείται ακόμη από πέντε περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα, τα οποία παρεμβαίνουν στην κάθε χωρική ενότητα σχεδιασμού του ΕΣΠΑ, και επιπλέον από δώδεκα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας. Οι παρεμβάσεις του ΕΣΠΑ στην ελληνική οικονομία είναι λογικό και επιθυμητό να ωφελούν την επιχειρηματικότητα που αναπτύσσεται στην Ελλάδα. Η ανά χείρας εργασία, αναλύοντας τους τομείς παρεμβάσεων του ΕΣΠΑ, παρουσιάζει τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργούνται από τις παρεμβάσεις του ΕΣΠΑ, είτε ως άμεση χρηματοδότηση μέσω επιδοτήσεων, είτε ως έμμεση μέσω χρηματοδότησης έργων που αναλαμβάνονται από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Παρουσιάζεται παράλληλα η γενική δομή του ΕΣΠΑ, οι επιδιώξεις για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, και οι στόχοι των οποίων η εκπλήρωση οδηγεί στα επιθυμητά για την Ελλάδα αποτελέσματα. Εκτίθενται συνοπτικά τα προγράμματα του ΕΣΠΑ που έχουν προκηρυχτεί και ενδεικτικά αξιολογείται μία δράση του ΕΣΠΑ, ώστε να τονιστεί η συμφωνία της με τους Γενικούς Στόχους του ΕΣΠΑ, όσο και η εφαρμογή των πολυπληθέστατων κριτηρίων των προγραμμάτων στην πράξη. Στο τέλος εξάγονται γενικά συμπεράσματα για το σύνολο του ΕΣΠΑ.

Συγκεκριμένα, η εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για τις στρατηγικές ανάπτυξης της οικονομίας. Γίνεται συνοπτική αναφορά στους τρεις βασικούς πυλώνες για την επίτευξη υψηλών δεικτών ανάπτυξης, την επιχειρηματικότητα, την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία καθώς και την παρούσα κατάσταση της Ελλάδας στους τομείς αυτούς. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερόμαστε στα τέσσερα βασικά υπάρχοντα αναπτυξιακά προγράμματα, τον Αναπτυξιακό Νόμο, το Leader, το Jeremie και το πρόγραμμα «Εξωστρέφεια-Ανταγωνιστικότητα» για τα οποία δίνονται συνοπτικά τα βασικά χαρακτηριστικά, η δομή και η λειτουργία τους. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται ιδιαίτερος λόγος για το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 αναλύοντας διεξοδικά τη διάθρωση, τις επιδιώξεις για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, καθώς και τους στόχους των οποίων η εκπλήρωση οδηγεί στα επιθυμητά για την Ελλάδα αποτελέσματα. Εν τέλει, στο τελευταίο κεφάλαιο εξάγονται γενικά συμπεράσματα για το σύνολο των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να αποτελέσει έναν χάρτη αναφοράς για τον επίδοξο ή υπάρχοντα επιχειρηματία ώστε να γνωρίσει τις δράσεις που σχετίζονται με τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες και τις

στρατηγικές επιλογές που θα πρέπει να αναλάβει προκειμένου η επιχείρηση του να χρηματοδοτηθεί από το ταμείο του ΕΣΠΑ ή των υπόλοιπων αναπτυξιακών προγραμμάτων .Μέσα από την εργασία μπορεί κανείς να διακρίνει πέραν από την χαρτογράφηση των επιχειρηματικών ευκαιριών που προσφέρονται στην ανάπτυξη οποιασδήποτε επιχείρησης και το πνεύμα όλων των αναπτυξιακών προγραμμάτων ώστε μία επιχείρηση η οποία επιθυμεί να αναπτυχθεί στην Ελλάδα να μπορέσει να κατευθύνει τον στρατηγικό της σχεδιασμό σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν το ΕΣΠΑ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	4
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	9
1.1. Η Έννοια της Επιχειρηματικότητας	9
1.1.1. Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα	10
1.2. Η Έννοια της Ανταγωνιστικότητας	12
1.2.1. Η Ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής Οικονομίας	14
1.3. Η Έννοια της Καινοτομίας	16
1.3.1. Η Έρευνα και η Καινοτομία στην Ελλάδα	17
1.3.2. Διακρίσεις και Σημαντικότητα της Καινοτομίας	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	22
2.1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ	22
2.1.1. Ενισχυόμενες Δαπάνες	22
2.1.2. Κατηγορίες Ενισχύσεων	23
2.1.3. Προϋποθέσεις και Κριτήρια Αξιολόγησης	25
2.1.4. Ειδικά Επενδυτικά Σχεδία	27
2.1.5. Υποχρεώσεις Επιχειρήσεων – Κυρώσεις	29
2.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ JEREMIE	31
2.2.1. Κύρια Χαρακτηριστικά Χρηματοδοτικών Πρακτικών	32
2.2.2. Χρηματοδοτικά Προϊόντα Προγράμματος	33

2.2.3. Όροι και Προϋποθέσεις Προγράμματος	35
2.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER	36
2.3.1. Χαρακτηριστικά Πρωτοβουλίας Leader	37
2.3.2. Πρόγραμμα Leader στην Περίοδο 2007-2013	39
2.3.3. Προτεραιότητες Leader	40
2.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ - ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	41
2.4.1. Επιλέξιμες επιχειρήσεις	42
2.4.2. Προϋπολογισμός και Επιδότηση Προγράμματος	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	45
3.1. Γενικές Πληροφορίες	45
3.1.1 Οργανωτική Δομή ΕΣΠΑ	46
3.1.2 Διαδικασία Σχεδιασμού	47
3.1.3 Στρατηγικές Προτεραιότητες ΕΣΠΑ	47
3.2. ΤΟΜΕΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	50
3.2.1 ΕΠ «Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη»	50
3.2.2 ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»	52
3.2.3 ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»	53
3.2.4 ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση»	55
3.2.5. ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού»	57
3.2.6 ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	58
3.2.7. ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση»	59
3.2.8 ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής»	61

3.2.9 ΕΠ «Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων»	62
3.3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	63
3.3.1 ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης	64
3.3.2 ΠΕΠ Δυτ. Ελλάδα -Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων	68
3.3.3. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	70
3.3.4. ΠΕΠ Θεσσαλίας -Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου	73
3.3.5. ΠΕΠ Αττικής	75
3.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ	
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	78
3.4.1 Διασυνοριακά Προγράμματα	79
3.4.2 Διακρατικά Προγράμματα	81
3.4.3 Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα INTERREG IV C	83
3.4.4. Προγράμματα INTERACT, ESPON και URBACT	84
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	86
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	89
ΟΡΙΣΜΟΙ	91

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

GEM: Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Επιχειρηματικότητα
(GlobalEntrepreneurshipMonitor)

ΕΣΑΑ : Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης

GCI : Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης (Growth Competitiveness Index)

WEF: Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WorldEconomicForum)

BCI: Δείκτης Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας (BusinessCompetitiveness Index)

ΚΠΣ: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΣΑ: Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας

ΜΜΕ : Μεσαίες και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

ΤΕΜΠΕ : Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων

ΕΤΕπ : Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

ΕΤαΕ : Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

ΕΓΤΑΑ : Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

ΕΣΑΑ : Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης

ΟΤΑ : Ομάδες Τοπικής Αρχής

ΠΑΑ : Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

ΕΔΠ Leader: Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος Leader

ΕΠΑΝ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα

ΕΤΠΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΠΑΕ: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

ΥΠ.ΟΙ.Α.Ν. : Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

ΕΠ: Επιχειρησιακά Προγράμματα

ΤΠΕ: Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

ΠΕΠ: Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

ΠΚΠ: Προγράμματα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρά την πρόσφατη βελτίωση, δομικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας με «ιστορική» καταγωγή εμφανίζονται να εξακολουθούν να εμποδίζουν τη δράση των θετικών παραγόντων, με αποτέλεσμα η θετική τρέχουσα πορεία να μην μπορεί να εγυηθεί, αυτόνομα, σταθερή μακροπρόθεσμη διατήρηση υψηλών δεικτών ανάπτυξης . Γίνεται γενικά παραδεκτό ότι η ανάπτυξη του τρίπτυχου της Επιχειρηματικότητας, Ανταγωνιστικότητας και Καινοτομίας οδηγεί σε σημαντικά οφέλη, οικονομικά και κοινωνικά. Εξέλιξη αυτού του τύπου δεν οδηγεί μόνο σε δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ανάπτυξη, αλλά συμβάλλει ευρύτερα στην προσωπική ανέλιξη και στην προώθηση μιας μεγάλης σειράς κοινωνικών στόχων. Η καλλιέργεια επιχειρηματικού πνεύματος ,η προώθηση της επιχειρηματικότητας , η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η ενθάρρυνση καινοτόμων δράσεων περιλαμβάνονται πλέον μόνιμα στην Ημερήσια Διάταξη της πολιτικής όλων των κυβερνήσεων και θεωρούνται βασικό συστατικό των προσπαθειών αναβάθμισης της Οικονομίας. Για αυτό το λόγο στο κεφάλαιο αυτό γίνεται μια ιδιαίτερη αναφορά στους τομείς της επιχειρηματικότητας ,ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Παρά την πρόσφατη βελτίωση, δομικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας με «ιστορική» καταγωγή εμφανίζονται να εξακολουθούν να εμποδίζουν τη δράση των θετικών παραγόντων, με αποτέλεσμα η θετική τρέχουσα πορεία να μην μπορεί να εγγυηθεί, αυτόνομα, σταθερή μακροπρόθεσμη διατήρηση υψηλών δεικτών ανάπτυξης . Γίνεται γενικά παραδεκτό ότι η ανάπτυξη του τρίπτυχου της Επιχειρηματικότητας, Ανταγωνιστικότητας και Καινοτομίας οδηγεί σε σημαντικά οφέλη, οικονομικά και κοινωνικά. Εξέλιξη αυτού του τύπου δεν οδηγεί μόνο σε δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ανάπτυξη, αλλά συμβάλλει ευρύτερα στην προσωπική ανέλιξη και στην προώθηση μιας μεγάλης σειράς κοινωνικών στόχων. Η καλλιέργεια επιχειρηματικού πνεύματος ,η προώθηση της επιχειρηματικότητας , η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η ενθάρρυνση καινοτόμων δράσεων περιλαμβάνονται πλέον μόνιμα στην Ημερήσια Διάταξη της πολιτικής όλων των κυβερνήσεων και θεωρούνται βασικό συστατικό των προσπάθειών αναβάθμισης της Οικονομίας. Για αυτό το λόγο στο κεφάλαιο αυτό γίνεται μια ιδιαίτερη αναφορά στους τομείς της επιχειρηματικότητας ,ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας .

1.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Από το 1997 μέχρι σήμερα, το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Επιχειρηματικότητα (GEM) έχει εξελιχθεί σε ένα από τα σημαντικότερα ερευνητικά προγράμματα παγκοσμίως, που προάγει τη μελέτη της επιχειρηματικότητας και βοηθά στη βαθύτερη κατανόηση της σχέσης μεταξύ της επιχειρηματικότητας και της γενικότερης ανάπτυξης μιας χώρας. Ο συντονισμός του έργου γίνεται από το LondonBusinessSchool και το BabsonCollege (ΗΠΑ), με τις αντίστοιχες εθνικές ομάδες να περιλαμβάνουν κυρίως πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Το GEM, λοιπόν, έχει ως στόχο όχι μόνο να μετρήσει το επίπεδο επιχειρηματικότητας σε μια χώρα και να εξηγήσει τις διαφορές που εμφανίζονται ανάμεσα στις εξεταζόμενες χώρες αλλά και να αποκαλύψει τους παράγοντες που οδηγούν σε ικανοποιητικά επίπεδα επιχειρηματικότητας ,προτείνοντας πολιτικές που μπορούν να ενισχύσουν τα επίπεδα επιχειρηματικότητας σε μια χώρα. Με τον όρο επιχειρηματικότητα εννοούμε κάθε προσπάθεια για δημιουργία νέας επιχείρησης ή νέας δραστηριότητας, όπως το ελεύθερο επάγγελμα, τη δημιουργία ενός νέου επιχειρηματικού οργανισμού ή την επέκταση της ήδη υπάρχουσας επιχείρησης, που γίνεται από έναν ιδιώτη, από ομάδες ιδιωτών ή από επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν .

Στο σημείο αυτό αξίζει να τονιστεί η διάκριση μεταξύ των εννοιών της διοίκησης επιχειρήσεων και επιχειρηματικότητας .Η πρώτη έννοια αφορά αποκλειστικά στην οργάνωση ,τον έλεγχο και τη διοίκηση μιας υφιστάμενης επιχείρησης ενώ με την δεύτερη αναφερόμαστε τόσο στον επιχειρηματία ο οποίος δημιουργεί και αναπτύσσει την επιχείρηση του όσο και ευρύτερα οφέλη και πλεονεκτήματα που διοχετεύονται στην οικονομία μέσω της δράσης του . Έτσι ,η επιχειρηματικότητα πρέπει να θεωρηθεί ως ένα πολύπλευρο φαινόμενο που καλύπτει ένα μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων , της οποίας τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά αφορούν,

- A. τις προοπτικές δημιουργίας νέας απασχόλησης, όπως αυτές προβλέπονται από τον επιχειρηματία σε βάθος πενταετίας,
- B. την καινοτομία των νέων επιχειρηματικών εγχειρημάτων,
- Γ. την ένταση του ανταγωνισμού που οι ίδιοι οι επιχειρηματίες εκτιμούν ότι αντιμετωπίζουν,
- Δ. το βαθμό εξωστρέφειας της συγκεκριμένης επιχειρηματικής πρωτοβουλίας και
- Ε. το επίπεδο της τεχνολογίας και των διεργασιών που θα χρησιμοποιηθούν στο συγκεκριμένο εγχείρημα.

1.1.1.ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο βασικότερος δείκτης που εφαρμόζει το ΓΕΜείναι το επίπεδο της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που εκδηλώνεται σε κάθε χώρα και η οποία περιλαμβάνει δύο κατηγορίες ατόμων, τους επίδοξους επιχειρηματίες, όσους δηλαδή έχουν κάνει κάποιες προκαταρτικές ενέργειες στην κατεύθυνση της έναρξης ενός νέου εγχειρήματος και τους νέους επιχειρηματίες, όσους δηλαδή έχουν μόλις ξεκινήσει μία νέα επιχείρηση που λειτουργεί το πολύ 3,5 έτη. Από το 2009, ο βασικός δείκτης της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα μειώνεται ελαφρώς σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, αν και η επίδοσή του αποτελεί τη δεύτερη υψηλότερη της τελευταίας πενταετίας. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε ότι το 8,8% του πληθυσμού ηλικίας 18-64 ετών - δηλαδή περί τα 610.000 άτομα- δήλωσαν ότι βρίσκονται στα αρχικά στάδια έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης). Το μικρό αυτό ποσοστό οφείλεται κυρίως σε περιορισμό των επίδοξων επιχειρηματιών, καθώς οι νέοι επιχειρηματίες διατηρούνται στα ίδια με τα περυσινά επίπεδα. Από την άλλη πλευρά, οι καθιερωμένοι επιχειρηματίες, δηλαδή οι επιχειρηματίες που είναι ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες μιας επιχείρησης που λειτουργεί τουλάχιστον 3,5 χρόνια, σημειώνουν αύξηση

κατά το έτος του 2009, με το σχετικό ποσοστό να φτάνει στο υψηλότερο σημείο της πενταετίας.

Το 2010, ένας στους τέσσερις επιχειρηματίες (25%) δηλώνει ως βασικό κίνητρο για την έναρξη μιας επιχείρησης την «ανάγκη», ενώ το αντίστοιχο ποσοστό την προηγούμενη χρονιά ανέρχονταν στο 33,4%. Από την άλλη πλευρά παρά τις πρώτες ενδείξεις της κρίσης στην Ελλάδα, οι επιχειρηματίες εξακολουθούσαν ως ένα βαθμό να αντιλαμβάνονται «ευκαιρίες» στο οικονομικό περιβάλλον. Εντούτοις, η ανάγκη φαίνεται να κινητοποιεί τους επιχειρηματίες στην Ελλάδα σε εντονότερο βαθμό από ότι στις υπόλοιπες χώρες, όπου ο μέσος όρος δεν ξεπερνά το 17%. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί πως περίπου το 27% των εγχώριων επιχειρηματιών δηλώνει ως κίνητρο το συνδυασμό ανάγκης και ευκαιρίας, γεγονός που υποδηλώνει πως, αν συνυπολογιστεί και αυτή η «συγκεκριαλυμένη» επιχειρηματικότητα ανάγκης, η πραγματική επιχειρηματικότητα αυτού του τύπου είναι τελικά αρκετά υψηλότερη.

Όσον αφορά τις προοπτικές δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας τα στοιχεία είναι απογοητευτικά ,αφού το 42% των επιχειρηματιών δεν απασχολεί κάποιο άλλο άτομο , δηλαδή τα εγχειρήματα δεν προσφέρουν θέσεις εργασίας πέρα από αυτή του/των μοναδικού(ων) ιδιοκτήτη(τών). Το υπόλοιπο ποσοστό δηλώνει προφανώς ότι απασχολεί τουλάχιστον ένα άτομο ακόμα, με το μόλις 43% να προσφέρει κατά την ίδρυση εργασία το πολύ σε 5 άτομα .

Τα αποτελέσματα της έρευνας στο πλαίσιο της καινοτομίας και ανταγωνισμού είναι για άλλη μια φορά αποθαρρυντικά. Το ποσοστό των επιχειρηματιών που θεωρεί ότι τα προϊόντα/οι υπηρεσίες που (θα) προσφέρει είναι εντελώς νέα για όλους τους πελάτες στους οποίους (θα) απευθύνονται υποχωρεί στο 13,1% ενώ μόνο το 7,2% των επιχειρηματιών στην Ελλάδα θεωρούν πως το προϊόν τους είναι μοναδικό, με την έννοια ότι καμία άλλη επιχείρηση δεν προσφέρει το ίδιο προϊόν/ την ίδια υπηρεσία με αυτούς, επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην τρίτη χαμηλότερη θέση ανάμεσα στις καινοτόμες οικονομίες. Αντιθέτως, πάνω από το 55% των επιχειρήσεων εισέρχεται ή λειτουργεί σε μια αγορά με αρκετούς ανταγωνιστές.

Φτωχές είναι και οι επιδόσεις των νέων εγχειρημάτων σε όρους τεχνολογίας και εξωστρέφειας . Ενώ το ποσοστό αυτών που αρκείται στη χρήση παλαιάς τεχνολογίας παραμένει αναλλοίωτο σχεδόν σε σύγκριση με πέρυσι, οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τεχνολογικό εξοπλισμό που είναι διαθέσιμος στην αγορά μόλις το τελευταίο έτος υποδιπλασιάζονται. Ως εκ τούτου, μόνο μία στις τρεις δηλώνει πως χρησιμοποιεί σχετικά νέες τεχνολογίες, με την έννοια ότι έχουν εμφανιστεί τα τελευταία 1-5 χρόνια στην αγορά. Από την άλλη ο εξαγωγικός προσανατολισμός φαίνεται να ενισχύεται ελαφρώς . Παρ' όλο που δύο στις πέντε επιχειρήσεις συνεχίζουν να

συναλλάσσονται μόνο με εγχώριους πελάτες, μονάχα το ποσοστό του 6,6% έχει ισχυρή εξαγωγική δραστηριότητα, με τουλάχιστον τα 3/4 των πελατών να βρίσκονται εκτός συνόρων.

Από όλα τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία και χαρακτηριστικά διαφαίνεται καθαρά ότι η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα παρουσιάζει κάμψη . Η γραφειοκρατία κατά τη διαδικασία έναρξης μιας επιχείρησης ,η μη εύρυθμη λειτουργία των αρμόδιων υπηρεσιών υλοποίησης επιχειρηματικών προγραμμάτων και η ελλιπής εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες στην ανάπτυξη της υγιούς επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα . Για αυτό το λόγο η Ευρωπαϊκή Ένωση σε συνεργασία με την Ελλάδα δημιούργησαν τουλάχιστον μια μικρή κίνηση ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, μέσω των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (ΚΠΣ) .

1.2. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το ΕΣΑΑ ορίζει την ανταγωνιστικότητα ως την ικανότητα διατήρησης και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου των πολιτών της χώρας περιλαμβάνοντας δράσεις όπως ,η αναβάθμιση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η ενίσχυση της απασχόλησης και της πραγματικής συνοχής, η περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση, η διαρκής βελτίωση της παραγωγικότητας ,υπό συνθήκες παγκοσμιοποίησης. Παράλληλα διάφοροι οργανισμοί και μελετητές όπως InstituteforManagementDevelopment , OECD , WorldEconomicForum , Tyson και Aiginger ακολούθησαν μια διαφορετική προσέγγιση για τον ορισμό της ανταγωνιστικότητας . Κοινός παρονομαστής των σύγχρονων αυτών προσεγγίσεων, όπως αυτές αποτυπώνονται πλέον είναι η πεποίθηση ότι:

A. η ανταγωνιστικότητα είναι μια πολυδιάστατη, δυναμική έννοια, που δε μπορεί να ταυτιστεί με το απλό συγκριτικό πλεονέκτημα κόστους, ούτε αναλύεται μόνο σε έναν, ή δύο, παράγοντες

B. η ανταγωνιστικότητα είναι μια σχετική και συγκριτική έννοια, δηλαδή ορίζεται σε σχέση με τις επιδόσεις και τα χαρακτηριστικά άλλων εθνικών οικονομιών, που συμμετέχουν στο διεθνές σύστημα

Γ. η ανταγωνιστικότητα σχετίζεται με τις εμπορικές επιδόσεις της οικονομίας υπό την ευρεία έννοια (διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίου, τεχνογνωσίας, κ.λπ.) αλλά δεν περιορίζεται μόνο σε αυτές αντίθετα,

Δ. η ανταγωνιστικότητα ενσωματώνει συγκεκριμένες αξιολογικές κρίσεις και στόχους σχετικά με τη μακροχρόνια προοπτική του βιοτικού επιπέδου, του

επιπέδου απασχόλησης, κοινωνικής συνοχής και ποιότητας ζωής των κατοίκων της οικονομίας.

Η ανταγωνιστικότητα είναι, συνεπώς, μια πολυδιάστατη και δυναμική έννοια, που ξεφεύγει από τη στενή αντίληψη του κόστους, ή των εξαγωγικών επιδόσεων, μιας οικονομίας, ενσωματώνοντας παραμέτρους σχετικά με τη μακροχρόνια προοπτική του βιοτικού επιπέδου, της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής, του θεσμικού και ρυθμιστικού πλαισίου και, προπαντός, της ποιότητας ζωής των κατοίκων της χώρας. Η αντίληψη αυτή αντικατοπτρίζεται και στην Πυραμίδα της Ανταγωνιστικότητας που έχει υιοθετήσει το ΕΣΑΑ και απεικονίζεται στο παρακάτω σχήμα, με βάση την οποία οι διαστάσεις της ανταγωνιστικότητας επιμερίζονται σε τέσσερα επίπεδα. Με αφετηρία την ύπαρξη των «βασικών προϋποθέσεων», οι «οριζόντιες πολιτικές και εισροές» συμβάλλουν στην επίτευξη των «ενδιαμέσων αποτελεσμάτων» της ανταγωνιστικότητας, τα οποία, με τη σειρά τους, συντελούν στην ικανοποίηση των «τελικών στόχων» της αναπτυξιακής διαδικασίας, που δεν είναι άλλοι από αυτούς που καταγράφει ο ορισμός της ανταγωνιστικότητας που αποδόθηκε παραπάνω, δηλαδή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, η ενίσχυση της απασχόλησης και η διασφάλιση ποιότητας για το περιβάλλον και τη ζωή. Τα ανώτερα επίπεδα της Πυραμίδας, με τη σειρά τους, δεν αποτελούν μόνο εκροές μιας παραγωγικής διαδικασίας, αλλά ανατροφοδοτούν τη βάση και εξασφαλίζουν εκείνες τις προϋποθέσεις, που επιτρέπουν τη διατήρηση των ρυθμών μεγέθυνσης και την αιφόρο ανάπτυξη.

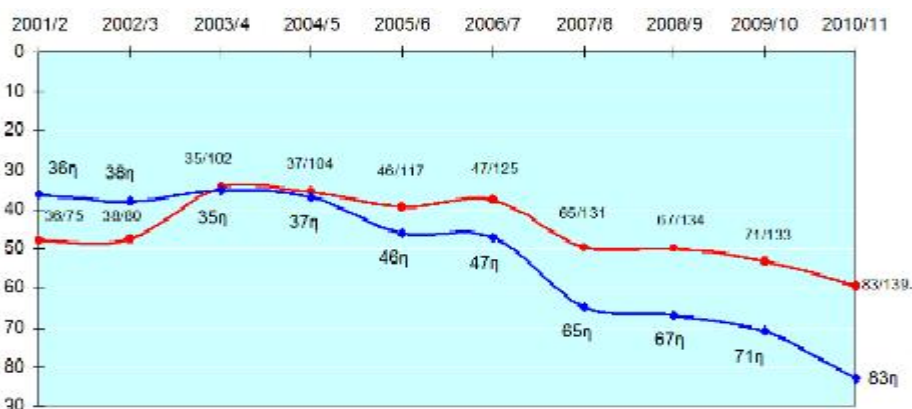
Έτσι η αυξανόμενη προβολή των θεμάτων ανταγωνιστικότητας έχει οδηγήσει και σε έντονο ενδιαφέρον για την μέτρηση και συγκριτική αποτίμησή της. Για αυτό πληθώρα δεικτών και μεθοδολογιών επιστρατεύονται από διάφορες εθνικές υπηρεσίες και διεθνείς οργανισμούς, για τη γεωγραφική και διαχρονική παρακολούθηση των εξελίξεων στην ανταγωνιστικότητα χωρών και περιφερειών ανά τον κόσμο.

1.2.1. Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο δείκτης ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη (GCI) χρησιμοποιείται από το WEF από το έτος του 1979 και διαμορφώνεται από παράγοντες που επηρεάζουν το μακροοικονομικό περιβάλλον και την οικονομική ανάπτυξη. Οι τρεις βασικοί πυλώνες αυτού του δείκτη είναι η ποιότητα του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, οι δημόσιοι θεσμοί και η τεχνολογική ετοιμότητα της χώρας. Ο δείκτης διαμορφώνεται από δημοσιευμένα στατιστικά δεδομένα, όπως π.χ. πληθωρισμός, συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δημοσιονομικό έλλειμμα, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών κλπ, σε συνδυασμό με δεδομένα από την έρευνα ερωτηματολογίων σε ανώτερα διοικητικά στελέχη επιχειρήσεων. Η έρευνα αυτή βοηθά στη συγκέντρωση στοιχείων τα οποία δεν είναι διαθέσιμα από στατιστικές πηγές, αλλά είναι σημαντικά στην κατανόηση των παραγόντων που συντελούν στην οικονομική ανάπτυξη. Όλα τα παραπάνω στοιχεία διαμορφώνουν μια σειρά υποδεικτών οι οποίοι συνθέτουν μια συνολική βαθμολογία για την ανταγωνιστικότητα μιας χώρας.

Οι περισσότερες αναλύσεις για την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη επικεντρώνονται στις μακροοικονομικές πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που συμβάλουν στην επιτυχία μιας οικονομίας. Είναι βέβαιο ότι μια σταθερή δημοσιονομική και νομισματική πολιτική, ένα επαρκές και αποτελεσματικό νομικό πλαίσιο, ένα δημοκρατικό θεσμικό πλαίσιο και η κοινωνική πρόοδος αποτελούν συστατικά στοιχεία μιας υγιούς οικονομίας. Όμως, αυτές οι συνθήκες, αν και αναγκαίες, δεν επαρκούν για τη δημιουργία πλούτου και ευημερίας. Το κατά πόσο η οικονομική ευημερία μπορεί να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί στο μέλλον εξαρτάται από μικροοικονομικά στοιχεία όπως η λειτουργία και η στρατηγική της επιχείρησης, το ανθρώπινο δυναμικό και η ποιότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Για την μέτρηση των επιδόσεων των χωρών σε αυτούς τους τομείς, το WEF χρησιμοποιεί τον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας BSI. Ο δείκτης αυτός, όπως και ο δείκτης ανταγωνιστικότητας ανάπτυξης, διαμορφώνεται από δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία σε συνδυασμό με τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο της έρευνας.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της φετινής έρευνας και σε σχέση με τα προηγούμενα έτη σημειώνεται σημαντική επιδείνωση της θέσης της Ελλάδας στους δείκτες ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη και επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας. Συγκεκριμένα, η Ελλάδα κατρακύλησε από την 71η θέση πέρυσι στην 83η φέτος μεταξύ 139 χωρών και βρίσκεται χαμηλότερα ακόμη και από χώρες του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου, όπως η Ρουάντα. Στους παρακάτω δύο πίνακες απεικονίζονται αντιστοίχως ο δείκτης ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας για την περίοδο 2001-2011 -εντός των παρενθέσεων φαίνεται το ποσοστό ανταγωνιστικότητας - καθώς και η σειρά κατάταξης της Ελλάδας σε σχέση με τις συμμετέχοντες χώρες.

Σειρά κατάταξης Ελλάδας σε σχέση με τις συμμετέχοντες χώρες

Σειρά κατάταξης Ελλάδας

Η μεγάλη αυτή πτώση φαίνεται να έχει τις ρίζες της όχι μόνο λόγω της βαθιάς ύφεσης που αντιμετωπίζουμε αυτή τη στιγμή αλλά και στις χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της χώρας μας καθώς και στο οξύ δημοσιονομικό πρόβλημα μας. Συγκεκριμένα, από μια πρόχειρη ανάγνωση του παρακάτω πίνακα μπορεί κανείς να αντιληφθεί τις αιτίες της χαμηλής θέσης ανταγωνιστικότητας που καταλαμβάνει η Ελλάδα.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣΗΣ	ΘΕΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ
Αριθμό διαδικασιών για έναρξη επιχείρησης	128 ^η
Ποιότητα εκπαιδευτικού συστήματος	118 ^η
Θεσμικό πλαίσιο προσλήψεων και απολύσεων	126 ^η

Ευελιξία Μισθών	133 ^η
Δημόσιο Χρέος	133 ^η
Έλλειμμα	138 ^η
Σπατάλη Δημόσιου Χρήματος	128 ^η
Παράνομες Πληρωμές και Δωροδοκίες	89 ^η

Συνοπτικά δηλαδή, τα στοιχεία της έρευνας περιγράφουν ένα μάλλον δυσμενές περιβάλλον στο οποίο ζει ο Έλληνας Πολίτης σήμερα. Το νομοθετικό πλαίσιο περί ανταγωνισμού έχει ακόμα σημαντικές αδυναμίες ιδιαίτερες όσων αφορά θέματα ανεξαρτησίας και ποιότητας νομικών κανόνων. Προφανώς για να αρχίσει η ελληνική οικονομία να χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη εξωστρέφεια, θα πρέπει να επανέλθουν σταδιακά παραγωγικοί πόροι, όπως το κεφάλαιο, η τεχνολογία και η εργασία, σε κλάδους και εταιρείες με εξαγωγικό προσανατολισμό. Παράλληλα, με τη σταδιακή μείωση του δημόσιου τομέα και την υλοποίηση διαρθρωτικών πολιτικών δύναται όχι μόνο να ενισχυθεί η ευελιξία των αγορών εργασίας και προϊόντων αλλά και τη δημιουργία κινήτρων για τον αναπροσανατολισμό επενδύσεων σε κλάδους με ισχυρή εξωστρέφεια. Η υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας αποτελούν και τον πρωταρχικό στόχο όλων των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

1.3 Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

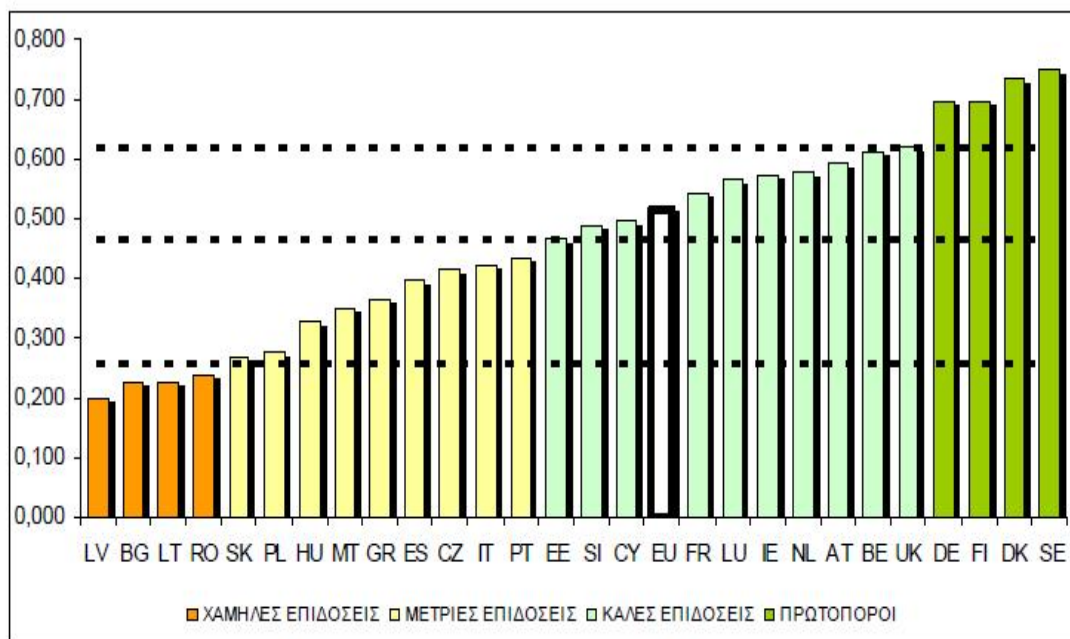
Παρά τα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει στον τομέα της καινοτομίας, οι ελληνικές επιχειρήσεις, ως σύνολο, συνεχίζουν να υστερούν σε σχέση με τις ανταγωνίστριές τους στον ευρωπαϊκό και τον παγκόσμιο χώρο. Η υστέρηση είναι σημαντική κυρίως στο είδος των καινοτομιών που υιοθετούν οι ελληνικές επιχειρήσεις καθώς και στην εγχώρια προστιθέμενη αξία που δημιουργούν. Με τον όρο καινοτομία ορίζουμε την εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης με σκοπό την παραγωγή ή παροχή νέων ή ουσιαστικά βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών που βρίσκουν άμεση παραγωγική και εμπορική εφαρμογή. Μια δεύτερη γενικότερη προσέγγιση στην έννοια της καινοτομίας συνίσταται στην παραγωγή, την αφομοίωση και την εκμετάλλευση με επιτυχία των νέων επιτευγμάτων ή ιδεών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα. Επομένως καινοτομία με απλά λόγια είναι ένα νέο προϊόν, μια νέα υπηρεσία, ένας νέος τρόπος παραγωγής, μια

διαφοροποίηση στην τεχνολογία που χρησιμοποιείται, ακόμα και αλλαγή στη διοικητική δομή ενός οργανισμού (εσωτερικά ή εξωτερικά σε σχέση με τους πελάτες ή καταναλωτές). Συνεπώς καινοτομία δεν έχουμε μόνο σε επιστημονικά επιτεύγματα τεχνολογικού χαρακτήρα, αλλά και σε μεταβολές στο οργανόγραμμα και σε διαδικασίες που σχετίζονται με τον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης.

1.3.1. Η ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η Ελλάδα ανήκει στην ομάδα των ευρωπαϊκών χωρών με μέτρια επίδοση στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας. Οι δείκτες της χώρας είναι χαμηλότεροι από τον παρατηρούμενο ευρωπαϊκό μέσο όρο και οι δράσεις για την ανάπτυξη βασίζονται αποκλειστικά στη χρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και την εισαγωγή τεχνολογίας και τεχνογνωσίας από το εξωτερικό. Ωστόσο, οι Έλληνες ερευνητές ξεχωρίζουν στο χώρο των επιστημονικών δημοσιεύσεων γεγονός το οποίο προσδίδει στην χώρα την 9^η θέση στην Ευρώπη όσον αφορά τον αριθμό συμμετεχόντων και τη χρηματοδότηση από το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα της ΕΕ. Αυτά είναι κάποια από τα συμπεράσματα της "Έκθεσης για την ανταγωνιστικότητα στην Ένωση της Καινοτομίας" του 2011, που δημοσίευσε τον Ιούνιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Από όλα τα παραπάνω γίνεται εύκολα κατανοητό ότι στη χώρα μας ο τομέας της Έρευνας και της Καινοτομίας υστερεί σημαντικά σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που υπαγορεύει για όλες τις κυβερνήσεις να θέτουν ως προτεραιότητα την ψήφιση νόμων περί Έρευνας και Καινοτομίας, οι οποίοι ευελπιστούν να θέσουν νέες βάσεις στην ανάπτυξης της Καινοτομίας, στη ανάδειξη επιχειρήσεων με εξαγωγικές δραστηριότητες και στην απασχόληση υψηλού επιπέδου εργαζομένων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Όπως παρατηρούμε από το παραπάνω διάγραμμα η Δανία, η Φινλανδία, η Γερμανία και η Σουηδία είναι χώρες με τις πολύ υψηλότερες επιδόσεις από αυτές της ΕΕ ,για αυτό και χαρακτηρίζονται ως πρωτοπόροι στον τομέα της καινοτομίας. Στην κατάταξη ακολουθούν η Αυστρία, το Βέλγιο, η Κύπρος, η Εσθονία, η Γαλλία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Σλοβενία και το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες σημειώνουν καλές επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας. Τέλος οι επιδόσεις της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Ελλάδας, της Ουγγαρίας, της Ιταλίας, της Μάλτας, της Πολωνίας, της Πορτογαλίας, της Σλοβακίας και της Ισπανίας είναι χαμηλότερες από τις παραπάνω χώρες ,πρόκειται δηλαδή για χώρες με μέτριες επιδόσεις ενώ τελευταίες κατατάσσονται οι επιδόσεις της Βουλγαρίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Μακεδονίας και της Ρουμανίας . Μεταξύ των χωρών που δεν ανήκουν στην ΕΕ, η Ελβετία είναι αναμφισβήτητα η πρωτοπόρος σε όλους τους τομείς καινοτομίας με μεγάλη απόσταση από όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη .

Επιπλέον σε παγκόσμιο επίπεδο οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία διατηρούν τη πρωτοπορία τους σε σύγκριση με την ΕΕ, ενώ από τη σύγκριση αυτή προκύπτει επίσης ότι η ΕΕ διατηρεί το προβάδισμα έναντι της Ινδίας και της Ρωσίας, αλλά χάνει ένα μέρος από το προβάδισμά της έναντι της Βραζιλίας και της Κίνας.

Η τρέχουσα περίοδος στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από μια έντονη εντατικοποίηση των προσπαθειών για την εφαρμογή καινοτόμων πολιτικών. Μεγάλο μέρος νέων μέτρων ήδη εφαρμόζεται ενώ στα υπάρχοντα υπάρχουν νέες προκηρύξεις και πρωτοποριακοί μέθοδοι αξιολόγησης. Οι περιορισμοί των ανταγωνιστικών πολιτικών σταδιακά μειώνονται και η απορρόφηση νέων τεχνολογιών σιγά-σιγά αυξάνεται. Η συνολική οικονομική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από τους σχετικά χαμηλούς δείκτες ανάπτυξης, τις λίγες ευκαιρίες και προκλήσεις για την απορρόφηση των κονδυλίων ενώ η ανάγκη

για υιοθέτηση συγκεκριμένων πολιτικών για πραγματική σύγκλιση με επικέντρωση στην προώθηση και ανταγωνιστικότητα καθίσταται απαραίτητη. Τα συγκεκριμένα αυτά στοιχεία στην τρέχουσα περίοδο αποτελούν την βασική μεταρρύθμιση της οικονομικής πολιτικής και του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας.

Οι προτεραιότητες σχετικά με την καινοτομία στην τρέχουσα περίοδο είναι:

- A. Ανάπτυξη νέας επιχειρηματικότητας όπου αριθμός νέων μέτρων έχουν ήδη εισαχθεί ενώ άλλα είναι στην διαδικασία εφαρμογής,
- B. Οικονομικά μέτρα, σύμφωνα με τα οποία η νομοθεσία προσβλέπει στην απαλλαγή φορολόγησης για Έρευνα και Τεχνολογία σε συνδυασμό με νέα κίνητρα συγχωνεύσεων με σκοπό την αύξηση μεγεθών και βελτίωση ανταγωνιστικότητας,
- Γ. Δομές και υπηρεσίες υποστήριξης της Καινοτομίας σε συνδυασμό με μέτρα υποστήριξης της έρευνας και δικτύωσης των επιχειρήσεων,
- Δ. Η ανάπτυξη της Καινοτομίας σε περιφερειακό επίπεδο, μιας και κατά την διάρκεια της τρέχουσας περιόδου όλα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα απαιτούν την υιοθέτηση πολιτικών για την Καινοτομία.
- E. Η Δια βίου εκπαίδευση, όπου για πρώτη φορά η χρηματοδότηση συνοδεύεται από προσπάθειες καλύτερου σχεδιασμού και υλοποίησης.

Στην παρούσα περίοδο δημιουργήθηκε το Εθνικό Συμβούλιο για την Ανταγωνιστικότητα (ΕΣΑ). Κύρια ευθύνη του είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής παραγωγής. Συμπληρωματικά, το Ταμείο Εγγυοδοσίας για τις ΜΜΕ συστάθηκε, ενώ περιφερειακά κέντρα επενδύσεων ήδη λειτουργούν (π.χ. Βόλος). Την ίδια στιγμή το σκηνικό των ερευνητικών κέντρων αλλάζει με συνεργασίες τέτοιες που να παρουσιάζουν σημαντικές προσπάθειες με σκοπό την δικτύωση, η οποία θα επιτρέψει στην Ελληνική αγορά να συμμετέχει σε Διεθνείς διοργανώσεις και σχήματα, δημιουργώντας παράλληλα τις προϋποθέσεις δυναμικής ένταξης της στο 6ο ΚΠΣ.

1.3.2. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η καινοτομία προϊόντων και διαδικασιών διακρίνεται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, την Τεχνολογική Καινοτομία και την μη Τεχνολογική Καινοτομία (οργανωτική καινοτομία και καινοτομία εμπορίας). Ως τεχνολογική καινοτομία ορίζεται η εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου σε σχέση με τα βασικά χαρακτηριστικά, τις τεχνικές προδιαγραφές, το ενσωματωμένο λογισμικό ή άλλα μη υλικά συστατικά, προτιθέμενες χρήσεις ή τη φιλικότητα

προς το χρήστη προϊόντος. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η χρήση νέων ανακυκλώσιμων υλικών ,η εφαρμογή νέων διαγνωστικών μεθόδων στην ιατρική και στην παραγωγή ,η εισαγωγή αυτοματοποιημένων μεθόδων ,η ηλεκτρονική πώληση και η ανάπτυξη εύχρηστου και φιλικού προς το χρήστη λογισμικού . Από την άλλη με τον όρο μη τεχνολογική καινοτομία (οργανωτική καινοτομία) είναι η εφαρμογή νέων μεθόδων ή μεταβολών των μεθόδων, όσον αφορά τη δομή ή τη διοίκηση της επιχείρησης, που αποσκοπούν στη βελτίωση της χρήσης των γνώσεων στην επιχείρηση, της ποιότητας των αγαθών και των υπηρεσιών και της αποτελεσματικότητας των ροών εργασίας. Συγκεκριμένα , οι αλλαγές στο οργανόγραμμα της επιχείρησης ,η δημιουργία μιας απλής ιστοσελίδας με πρωτότυπες υπηρεσίες ,η μετατροπή των γνώσεων και εμπειριών του επιχειρηματία σε μεθόδους παραγωγής αποτελούν μερικά παραδείγματα της κατηγορίας αυτής . Επομένως, στην τεχνολογική καινοτομία αξιοποιούμε τεχνολογικές ανακαλύψεις και συνδυάζουμε διαθέσιμες τεχνολογίες ενώ στη μη τεχνολογική εφαρμόζουμε καινοτόμες ιδέες μη τεχνολογικού χαρακτήρα.

Η σημασία της καινοτομίας στη σημερινή οικονομία της γνώσης είναι αδιαμφισβήτητη. Η καινοτομία προβάλλει σήμερα ως μια από τις πλέον σημαντικές παραμέτρους για την ανάπτυξη, τόσο σε επίπεδο εθνικής οικονομίας όσο και στο επίπεδο της επιχείρησης, ενώ τίθεται σε θέση υψηλής προτεραιότητας στη πολιτική όλων σχεδόν των χωρών. Οι διαφορές ανταγωνιστικότητας και του κατά κεφαλήν εισοδήματος που παρατηρούνται ανάμεσα στις εθνικές οικονομίες μπορούν σε ένα βαθμό τουλάχιστον, να αποδοθούν στα διαφορετικά επίπεδα καινοτομικής δραστηριότητας και ανάπτυξης. Έτσι, προκειμένου οι επιχειρήσεις ή οι οργανισμοί να καταστήσουν τα προϊόντα τους ανταγωνιστικά και να κατορθώσουν να διατηρήσουν και να βελτιώσουν περαιτέρω την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά, καθίσταται πιο επιτακτική η ανάγκη για ενδυνάμωση των επιχειρήσεων μέσω της καινοτομίας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στην καινοτομική δραστηριότητα δεν αρκεί να συμμετέχουν ένα ή περισσότερα τμήματα, αλλά ολόκληρη η επιχείρηση ως σύνολο. Συνεπώς, η καινοτομία αποτελεί

στρατηγική κατεύθυνση όλων των λειτουργιών της είτε αυτές αφορούν την οργανωτική και διοικητική διάρθρωση, είτε τις σχέσεις με τους πελάτες της, τους προμηθευτές της, τους ανταγωνιστές της, τους συνεργάτες της, το προσωπικό της. Μία εταιρεία μπορεί να μετατοπίσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα, δημιουργώντας νέα ή πρωτοπόρα προϊόντα/υπηρεσίες, με την προϋπόθεση ότι θα παραμείνουν βιώσιμα στην παγκόσμια αγορά. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο αν η εταιρεία αυτή θέσει ως κεντρικό στρατηγικό στόχο της επιχειρηματικής της δραστηριότητας την καινοτομία. Συνεπώς, ο ανταγωνισμός είναι άμεσα εξαρτώμενος από το κατά πόσο μπορεί μια εταιρεία να εφαρμόσει καινοτομικές δράσεις για να αυξάνουν συνεχώς την ανταγωνιστικότητά της.

Συνοψίζοντας η κεντρική ιδέα συνεισφοράς των συστημάτων καινοτομίας, εντοπίζεται αρχικά στο ότι αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στην διαμόρφωση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης και επιπλέον στο ότι η καινοτομία αποτελεί προϊόν μιας αρκετά πολύπλοκης διαδικασίας, η οποία περιλαμβάνει την διάχυση και αξιοποίηση νέας γνώσης στην δημιουργία νέων προϊόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σε ένα περιβάλλον έντονου ανταγωνισμού οι δυνατότητες για να διαφοροποιηθεί μια επιχείρηση, είναι περιορισμένες. Τα σύγχρονα εργαλεία ανάπτυξης της εταιρικής παρουσίας απαιτούν την κατάλληλη επιλογή «συνεργάτη» ,του οποίου ο ρόλος φαίνεται να είναι ιδιαίτερα κρίσιμος και κομβικός. Έτσι, η αποστολή της σύγχρονης επιχείρησης, που περιλαμβάνει την παραγωγή πλούτου υλικού (χρήμα, γη, εγκαταστάσεις, εξοπλισμός), πνευματικού (γνώση, τεχνογνωσία) και κοινωνικού (ανθρώπινες σχέσεις, εταιρική ευθύνη, προστασία περιβάλλοντος), βρίσκει ως σύμμαχο την ύπαρξη των επιδοτούμενων προγραμμάτων από το Ελληνικό Κράτος και την Ευρωπαϊκή Ένωση που έχουν ως απώτερο σκοπό την ανάπτυξη της έρευνας για παροχή νέων προϊόντων και υπηρεσιών μέσα σε ένα πλαίσιο άκρως ανταγωνιστικό σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

2.1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

Ο Αναπτυξιακός Νόμος αποτελεί κίνητρο για επενδύσεις άνω των 100.000€ σε όλους τους τομείς της οικονομίας, που υλοποιούνται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας από επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους, δίνοντας έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στους ανερχόμενους κλάδους της οικονομίας. Στον αναπτυξιακό νόμο υπάγονται όλες οι ελληνικές επιχειρήσεις είτε υφιστάμενες είτε υπό σύσταση οι οποίες πρόκειται να υλοποιήσουν επένδυση σε έναν από τους επιλέξιμους τομείς δραστηριότητας του Νόμου. Για αυτό, σκοπός του παρόντος νόμου αποτελεί η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας με τη διαμόρφωση καθεστώτων ενίσχυσης των επενδύσεων, με τα οποία βελτιώνεται η επιχειρηματικότητα, η τεχνολογική ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και η περιφερειακή συνοχή και προωθούνται η πράσινη οικονομία, η αποτελεσματική λειτουργία των διαθέσιμων υποδομών και η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

2.1.1. ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Τα επενδυτικά σχέδια που εντάσσονται στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου αφορούν τις ακόλουθες δαπάνες,

A. Για υλικά περιουσιακά στοιχεία, όπως η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτηριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς

και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου αρκεί οι δαπάνες αυτές να μην υπερβαίνουν το 40% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.

Β. Για την αγορά πάγιων στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με μία παραγωγική μονάδα, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Ø η μονάδα αυτή να έχει παύσει τη λειτουργία της,
- Ø να αποκτάται από ανεξάρτητο επενδυτή,
- Ø η σχετική συναλλαγή να πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς,
- Ø να αφαιρούνται ενισχύσεις που έχουν ήδη χορηγηθεί πριν την αγορά.

Γ. Για την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.

Δ. Για τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση, εφόσον η χρηματοδοτική μίσθωση περιλαμβάνει την υποχρέωση αγοράς αυτών μετά τη λήξη της μίσθωσης.

Ε. Για άυλα περιουσιακά στοιχεία, όπως οι δαπάνες συστημάτων διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεις, προμήθειες και εγκατάσταση λογισμικού και συστήματος οργάνωσης της επιχείρησης, δαπάνες για τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων. Το κόστος των ενισχυόμενων άυλων περιουσιακών στοιχείων δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.

Στ. Για έργα και προγράμματα Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας που σχετίζονται με τη δραστηριότητα και τα προϊόντα της επιχείρησης και τα οποία εκτελούνται από την επιχείρηση είτε μόνη της είτε σε συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα και φορείς και με Ανώτατα και Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

2.1.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Στα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων μεμονωμένα ή συνδυαστικά,

A. Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρων κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση και συνιστά ισόποσο αφορολόγητο αποθεματικό.

B. Επιχορήγηση που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών.

Γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησης αυτών που εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου για το ποσό που προβλέπεται να καλυφθεί με τραπεζικό δανεισμό, δύνανται να χρηματοδοτούνται με δάνεια χαμηλού κόστους, από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συνεργάζονται με το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ).

Για τον καθορισμό του ποσοστού των περιφερειακών ενισχύσεων η Επικράτεια χωρίζεται σε τρεις ζώνες κινήτρων (Α', Β', Γ') με κριτήριο το επίπεδο ανάπτυξης, σε σύγκριση με το μέσο όρο της χώρας. Αναλυτικά έχουμε,

A. Την Α' Ζώνη κινήτρων, στην οποία ανήκουν οι Νομοί της Αττικής και της Βοιωτίας.

B. Την Β' Ζώνη κινήτρων, στην οποία ανήκουν οι νομοί με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεγαλύτερο από το 75% του μέσου όρου της χώρας.

Γ. Την Γ' Ζώνη κινήτρων, στην οποία ανήκουν οι νομοί με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο από το 75% του μέσου όρου της χώρας, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, τα νησιά των Περιφερειών Νοτίου και Βορείου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων, τα νησιά που ανήκουν διοικητικά σε νομούς της ηπειρωτικής Ελλάδας, καθώς και οι παραμεθόριοι νομοί της χώρας.

Επιπλέον λόγω της διάκρισης των επιχειρήσεων, σε Μεγάλες, Μεσαίες, Μικρές και Πολύ Μικρές, σύμφωνα με τη σχετική κατάταξη της Ε.Ε. υπό αριθμού 800/2008, το ποσοστό ενίσχυσης κάθε επενδυτικού σχεδίου

εξαρτάται από το μέγεθος του φορέα της επένδυσης και από το νομό στον οποίο υλοποιείται και σε κάθε περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει το 50% του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Ειδικότερα τα ποσοστά ενίσχυσης, κατά ζώνη κινήτρων, ανέρχονται σε,

α. Στην Α΄ ζώνη, σε 15% για Μεγάλες επιχειρήσεις, 20% για Μεσαίες επιχειρήσεις και 25% για Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις.

β. Στη Β΄ ζώνη, σε 30% για Μεγάλες επιχειρήσεις, 35% για Μεσαίες επιχειρήσεις και 40% για Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις.

γ. Στη Γ΄ ζώνη, σε 40% για Μεγάλες επιχειρήσεις, 45% για Μεσαίες επιχειρήσεις και 50% για Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις.

Τα ανωτέρω ποσοστά εντός των Ζωνών Α΄, Β΄ και Γ΄ υπόκεινται στους περιορισμούς του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων και εάν κάποιος νομός δικαιούται με βάση τις τρεις Ζώνες ενισχύσεων σε κάποια κατηγορία (Μεγάλες, Μεσαίες, Μικρές επιχειρήσεις) ποσοστό υψηλότερο από αυτό που επιτρέπει ο Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων, όπως ισχύει, τότε η ενίσχυση περιορίζεται στα όρια του Χάρτη.

2.1.3.ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι αιτήσεις για την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων στον παρόντα νόμο υποβάλλονται τους μήνες Απρίλιο και Οκτώβριο, πλην των Μεγάλων Επενδυτικών Σχεδίων, τα οποία υποβάλλονται οποτεδήποτε. Η έναρξη της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου γίνεται μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος. Οι Μεγάλες επιχειρήσεις οφείλουν επιπρόσθετα, με την υποβολή της αίτησής τους, να προσκομίζουν έγγραφα από τα οποία να τεκμηριώνεται ο χαρακτήρας κινήτρου της αιτούμενης ενίσχυσης των επενδυτικών σχεδίων τους.

Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στις ενισχύσεις του παρόντος νόμου ορίζεται, με βάση το μέγεθος του φορέα, σύμφωνα με τα ακόλουθα :

- Ø Για Μεγάλες επιχειρήσεις, στο ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000,00) ευρώ.
- Ø Για Μεσαίες επιχειρήσεις, στο ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000,00) ευρώ.
- Ø Για Μικρές επιχειρήσεις, στο ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ.

- Ø Για Πολύ Μικρές επιχειρήσεις, στο ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000,00) ευρώ.

Δύναται να υπαχθούν και υπό ίδρυση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν συσταθεί εντός της προθεσμίας που τάσσεται στην απόφαση υπαγωγής τους και πάντως πριν την καταβολή οποιασδήποτε ενίσχυσης. Στο καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος νόμου υπάγονται επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στην Ελληνική Επικράτεια και έχουν μία εκ των κατωτέρω μορφών:

- Ø Ατομικής επιχείρησης
- Ø Εμπορικής εταιρίας
- Ø Συνεταιρισμού

Οι επιχειρήσεις των οποίων επενδυτικά σχέδια υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου οφείλουν, από το χρόνο έναρξης της επένδυσης, να τηρούν Βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Οι επιχειρήσεις, των οποίων επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να λειτουργούν με μορφή εμπορικής εταιρίας ή συνεταιρισμού, ή να λάβουν τη νομική αυτή μορφή εντός της προθεσμίας που τάσσεται στην απόφαση υπαγωγής τους και πάντως πριν την καταβολή οποιασδήποτε ενίσχυσης. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στις επενδύσεις που λαμβάνουν ενίσχυση με τη μορφή της επιχορήγησης κεφαλαίου δεν μπορεί να είναι κατώτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των ενισχυόμενων δαπανών.

Αναγκαίες προϋποθέσεις αξιολόγησης κάθε επενδυτικού σχεδίου, η μη πλήρωση των οποίων επιφέρει τον αποκλεισμό του, αποτελούν,

A. Συμφωνία της αίτησης υπαγωγής και του επενδυτικού σχεδίου με τους όρους του παρόντος νόμου και του κανονιστικού πλαισίου, που εκδίδεται σε εφαρμογή του.

B. Φερεγγυότητα του επενδυτικού φορέα, για τη διαπίστωση της οποίας απαιτείται:

- Ø φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα,
- Ø η μη ύπαρξη αποφάσεων ακούσιας ανάκλησης της υπαγωγής σε προηγούμενους Αναπτυξιακούς Νόμους ή Κοινοτικά Προγράμματα κατά την τελευταία δεκαετία,
- Ø πιστοποιητικό μη πτώχευσης και μη υποβολής αίτησης για πτώχευση

- Ø πιστοποιητικό μη θέσης σε αναγκαστική διαχείριση και μη υποβολής αίτησης για θέση σε αναγκαστική διαχείριση.

2.1.4. ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Τα ειδικά επενδυτικά σχέδια περιλαμβάνουν δράσεις του αναπτυξιακού νόμου οι οποίες δεν υπάγονται στις προαναφερθείσες κατηγορίες. Συγκεκριμένα διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες ,

A. Επιχειρηματικότητα των Νέων

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται για την ίδρυση και τη λειτουργία μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν με ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό(50%) φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν υπερβεί το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας τους και ασκούν αποκλειστικά τη διαχείριση της Εταιρίας. Η παραπάνω ενίσχυση παρέχεται κατά τα πρώτα πέντε, μετά την ίδρυσή της, έτη λειτουργίας της επιχείρησης και ανέρχεται στο ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000€) ευρώ συνολικά, σε περίπτωση που γίνεται χρήση χρηματοδοτικής μίσθωσης εγκαταστάσεων και εξοπλισμού. Σε κάθε άλλη περίπτωση, παρέχεται επιχορήγηση, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000€) ευρώ συνολικά. Το κατά έτος χορηγούμενο ποσό δεν δύναται να υπερβαίνει το τριάντα τρία τοις εκατό (33%) του συνόλου της χορηγούμενης ενίσχυσης.

B. Μεγάλων Επενδυτικών Σχεδίων

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν επενδυτικά σχέδια ύψους τουλάχιστον πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000€) ευρώ. Ο υπολογισμός του ποσού αυτού γίνεται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά το χρόνο έγκρισης της ενίσχυσης. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται με τη μορφή επιχορήγησης ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει για κάθε επενδυτικό σχέδιο το 60% της συνολικής ενίσχυσης. Για τα επενδυτικά σχέδια της παραπάνω κατηγορίας το χορηγούμενο ποσοστό ενίσχυσης προσδιορίζεται ως εξής,

- Ø για το τμήμα μέχρι πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ παρέχεται το 100% του κατά περίπτωση ανώτατου ορίου περιφερειακής ενίσχυσης,

- Ø για το τμήμα που υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ μέχρι και εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ παρέχεται το 50% του κατά περίπτωση ανώτατου ορίου περιφερειακής ενίσχυσης,
- Ø για το τμήμα που υπερβαίνει τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ παρέχεται το 30% του κατά περίπτωση ανώτατου ορίου περιφερειακής ενίσχυσης.

Γ. Ολοκληρωμένων Πολυετών Επιχειρηματικών Σχεδίων

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται επενδυτικά σχέδια υλοποίησης ολοκληρωμένων πολυετών (2-5 ετών) επιχειρηματικών σχεδίων επιχειρήσεων, για τις οποίες έχει παρέλθει τουλάχιστον πενταετία από τη σύστασή τους, ελάχιστου συνολικού κόστους δύο εκατομμυρίων (2.000.000€) ευρώ, που περιλαμβάνουν τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, καθώς και τις αναγκαίες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων, με έναν ή περισσότερους από τους επόμενους στόχους,

- Ø Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της θέσης.
- Ø Παραγωγή και προώθηση επώνυμων προϊόντων ή και υπηρεσιών.
- Ø Καθετοποίηση παραγωγής, ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων προϊόντων, υπηρεσιών ή συμπληρωματικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- Ø Παραγωγή προϊόντων ή και παροχή υπηρεσιών σημαντικά βελτιωμένων ή τελείως διαφοροποιημένων, σε σχέση με τα υφιστάμενα βασικά προϊόντα ή υπηρεσίες της επιχείρησης.

Δ. Συνέργειας και Δικτύωσης .

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται από σχήματα συνέργειας και δικτύωσης που αποσκοπούν στην υλοποίηση προγραμμάτων, τα οποία είτε αξιοποιούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των επιχειρήσεων είτε αξιοποιούν υποδομές που δημιουργούνται με εθνική και κοινοτική χρηματοδότηση είτε συντελούν στην προσαρμογή στο σύγχρονο οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον συγκεκριμένων και γεωγραφικά προσδιορισμένων παραγωγικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών. Τα σχήματα αυτά απαρτίζονται από 10 τουλάχιστον επιχειρήσεις στην Περιφέρεια Αττικής και στο Νομό Θεσσαλονίκης και από 5 τουλάχιστον επιχειρήσεις στους λοιπούς νομούς της Επικράτειας και λειτουργούν υπό μορφή Κοινοπραξίας, στην οποία δύναται να συμμετέχουν και επιχειρήσεις των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην κατηγορία αυτή μπορούν να συμμετέχουν με ποσοστό έως 20% Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικοί Φορείς και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου. Τα ενισχυόμενα

επενδυτικά σχέδια περιλαμβάνουν κοινές δράσεις, όπως κοινές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό παραγωγής, ελέγχου ποιότητας, αποθήκευσης, δικτύων διανομής, διακίνησης, έκθεσης και πώλησης εμπορευμάτων ή παροχής υπηρεσιών, κοινό εμπορικό σήμα και σύστημα διαδικτυακού εμπορίου, κοινή πιστοποίηση και σήμα ποιότητας, κοινή εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού κ.ά..

2.1.5. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Οι επιχειρήσεις των οποίων τα επενδυτικά σχέδια έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος νόμου, μετά την υπαγωγή τους και μέχρι την παρέλευση πενταετίας ή τη λήξη της προβλεπόμενης περιόδου επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, αν αυτή υπερβαίνει την πενταετία, από τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, οφείλουν να,

- ∅ Τηρούν τους όρους της υπαγωγής.
- ∅ Αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- ∅ Μη διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα.
- ∅ Μη μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία έτυχαν ενισχύσεως, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης, με υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασης εντός τριών (3) μηνών στην αρμόδια υπηρεσία. Αιτήματα αντικατάστασης παγίων για κάθε ενισχυόμενη επένδυση δεν μπορούν να εγκριθούν πάνω από δύο (2) φορές.
- ∅ Διατηρήσουν την επένδυση στην περιοχή, όπου χορηγήθηκε η ενίσχυση.
- ∅ Μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης χωρίς έγκριση του αρμόδιου, για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής, οργάνου. Η έγκριση δίδεται πάντοτε με τον όρο της συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο και η ευθύνη για την τήρηση των όρων υπαγωγής παραμένει στον εκμισθωτή.

- Ø Μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη εταιρία ή αποσχίσουν κλάδο στον οποίο εντάσσεται η ενισχυθείσα επένδυση, χωρίς έγκριση του αρμόδιου, για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής, οργάνου. Η έγκριση δίδεται πάντοτε με τον όρο της συνέχισης της λειτουργίας της επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο.
- Ø Μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που οφείλονται σε φυσικά φαινόμενα.
- Ø Αποστέλλουν στις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει η τήρηση των υποχρεώσεών τους που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και της εγκριτικής απόφασης. Τα στοιχεία αυτά θα αποστέλλονται το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση εκάστου έτους λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης και μέχρι τη λήξη του ως άνω διαστήματος. Σε περίπτωση μη αποστολής των στοιχείων της παρούσας περίπτωσης ή αποστολής ανακριβών στοιχείων επιβάλλεται στην επιχείρηση πρόστιμο που ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί του ποσού της επιχορήγησης. Το πρόστιμο αυτό εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

Εάν η ενισχυθείσα επιχείρηση παραβεί τις υποχρεώσεις υπαγωγής μετά τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, επιστρέφεται το σύνολο ή μέρος της εισπραχθείσας ενίσχυσης ή καταβάλλεται το σύνολο ή μέρος τυχόν μη αποδοθέντος φόρου ή παρακρατείται τμήμα από τα υπολειπόμενα ποσά που δικαιούται η επιχείρηση βάσει της εγκριτικής απόφασης. Εφόσον η επιχείρηση αξιοποιεί το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής επιβάλλεται η κύρωση της ολικής ή μερικής απώλειας του φορολογικού οφέλους. Σε περίπτωση που η ενισχυθείσα επιχείρηση παραβεί τις υποχρεώσεις υπαγωγής πριν από την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας τότε θα ,

- Ø Ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και επιστρέφεται η ενίσχυση ή να παρακρατείται ή επιστρέφεται μέρος αυτής.
- Ø Επιβάλλεται η κύρωση της ολικής ή μερικής απώλειας του φορολογικού οφέλους στις περιπτώσεις που η επιχείρηση αξιοποιεί το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής επιβάλλεται η κύρωση της ολικής ή μερικής απώλειας του φορολογικού οφέλους.

Κάθε αλλαγή της εταιρικής σύνθεσης του φορέα της επένδυσης οφείλει να γνωστοποιείται στην αρμόδια υπηρεσία. Εάν διαπιστωθεί κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης ότι λόγω αλλαγής της εταιρικής σύνθεσης ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έπαυσε να είναι Μεσαία ή Μικρή επιχείρηση, αφαιρείται από την ενίσχυση το αντίστοιχο ποσοστό που όριζε η απόφαση

υπαγωγής λόγω αυτής της ιδιότητας. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία ή ότι έχουν αποσιωπηθεί τέτοια στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της υπαγωγής της επένδυσης ή του προγράμματος ή του επιχειρηματικού σχεδίου στις διατάξεις του παρόντος ή θα οδηγούσε στο να υπαχθεί με όρους διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση υπαγωγής ,

- Ø εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και επιστρέφεται η καταβληθείσα ενίσχυση ή καταπίπτει η εγγυητική επιστολή στην περίπτωση χορήγησης προκαταβολής,
- Ø ενώ εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, επιστρέφεται το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης. Οι ανωτέρω συνέπειες επέρχονται, εφόσον η διαπίστωση γίνει εντός δεκαετίας από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας και από όργανα που είναι κατά το νόμο αρμόδια για τον έλεγχο των κατά περίπτωση στοιχείων.

Για την επιβολή ολικής ή μερικής επιστροφής, η οποία μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5% έως 30% της ενίσχυσης που έχει εγκριθεί, εκτιμώνται οι ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης και λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, κριτήρια, όπως ο χρόνος αθέτησης της υποχρέωσης, το ύψος του ποσοστού συμμετοχής στην εταιρική σύνθεση της εταιρίας, το μέγεθος της ενισχυθείσας επένδυσης που εκμισθώθηκε, το ύψος της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί και μεταβιβάστηκαν, καθώς και ο βαθμός αναίρεσης της υλοποίησης και λειτουργίας της επένδυσης κατά τους όρους της υπαγωγής. Η επιστροφή των ενισχύσεων που δίδονται με βάση τον παρόντα νόμο γίνεται με τη διαδικασία είσπραξης δημόσιων εσόδων, τα δε επιστρεφόμενα ποσά προσαυξάνονται κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή τους. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

2.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ JEREMIE

Το πρόγραμμα JEREMIE είναι ένα πρόγραμμα στήριξης στα πλαίσια ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και αφορά νέες και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Τα αρχικά του προκύπτουν από τη λέξη «Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises», δηλαδή «Κοινοί ευρωπαϊκοί πόροι για τις πολύ μικρές ως μεσαίες επιχειρήσεις». Το JEREMIE χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο χρηματοδοτικό προϊόν για τον λόγο ότι δεν δίνει

επιδότηση με την κλασική μορφή δηλαδή 40% ή 50% επί του προϋπολογισμού της επένδυσης, αλλά επιδοτεί το επιτόκιο του τραπεζικού δανείου. Το JEREMIE αναφέρεται σε τραπεζικό δάνειο με χαμηλότερο επιτόκιο από αυτό που υπάρχει σήμερα στην αγορά (περίπου στο 4%), και δίνεται με βάση τους όρους δανεισμού της Τράπεζας σε συνδυασμό με τους όρους της πρωτοβουλίας JEREMIE.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα συστάθηκε με πρωτοβουλία της ευρωπαϊκής ένωσης με στόχο την υποστήριξη των μικρομεσαίων και των μεσαίων επιχειρήσεων, στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Τα δάνεια αυτά απευθύνονται σε νέες και νεοϊδρυόμενες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, με διάρκεια λειτουργίας μέχρι 36 μήνες και προσωπικό έως 50 άτομα, που σκοπεύουν στην ανάπτυξη και επέκταση των δραστηριοτήτων τους. Σκοπός του δανείου είναι η χρηματοδότηση της επιχείρησης για αγορά επαγγελματικής στέγης και επαγγελματικού εξοπλισμού. Περιλαμβάνει επίσης και τα κεφάλαια κίνησης της επιχείρησης όπως είναι οι προμήθειες πρώτων υλών και εμπορευμάτων με εξαίρεση όμως τις δαπάνες για τα λειτουργικά έξοδα όπως είναι τα ενοίκια και η μισθοδοσία προσωπικού. Δηλαδή το συγκεκριμένο πρόγραμμα προσβλέπει στην ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω των διαρθρωτικών ταμείων με τη χρήση επιστρεπτέων ενισχύσεων όπως είναι τα δάνεια, εγγυήσεις, συμμετοχές σε επιχειρηματικά κεφάλαια αλλά, επ' ουδενί επιχορηγήσεις. Αυτό δύναται να έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη, γιατί στα κονδύλια που δεσμεύονται από τα διαρθρωτικά ταμεία προστίθενται και ιδιωτικά κεφαλαία, σε επίπεδο χρηματοοικονομικών εργαλείων. Το γεγονός ότι οι ενισχύσεις που δίνονται στις ΜΜΕ είναι επιστρεπτές, επιτρέπει τη συνεχή ανατροφοδότηση των πόρων που κατευθύνονται προς τις δράσεις αυτές.

2.2.1. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Στο πλαίσιο της φιλοσοφίας που προωθεί η ευρωπαϊκή επιτροπή, τη μετάβαση δηλαδή από τις εφάπαξ επιδοτήσεις στην παροχή δανεισμού με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, αλλά και την ανάγκη προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων ως εχέγγυο βιωσιμότητας των αναλαμβανόμενων επενδύσεων, το υπουργείο περιφερειακής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας σε συνεργασία με τον όμιλο της ευρωπαϊκής τράπεζας επενδύσεων (ΕΤΕΠ) και ειδικότερα το ευρωπαϊκό ταμείο επενδύσεων (ΕΤαΕ) προωθεί τη δημιουργία μοντέρνων χρηματοδοτικών μηχανισμών. Κύριο χαρακτηριστικό των μηχανισμών αυτών αποτελεί ο πολλαπλασιαστικός χαρακτήρας των διατιθέμενων κεφαλαίων, η αποπληρωμή των οποίων θα οδηγήσει σε επανεπένδυσή τους σε νέες δράσεις. Το καινοτόμο αυτό προϊόν διακρίνεται από τα παρακάτω τέσσερα χαρακτηριστικά ,

A. Ανακύκλωση (Revolving) ,δηλαδή την χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους, το ποσό αποπληρωμής των οποίων επαναχρηματοδοτεί νέα έργα παρέχοντας την δυνατότητα μελλοντικής επαναξιοποίησης των πόρων.

B. Μόχλευση (Leverage) ,δηλαδή την δυνατότητα συνδυασμού δανείων με ιδιωτικούς πόρους (προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων).

Γ. Πηγές Κεφαλαίων (Sources of funding) δηλαδή την διάθεση πόρων από τα επιχειρησιακά προγράμματα (σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο) και συνδυασμός τους με πρόσθετη χρηματοδότηση από τον Όμιλο της ΕΤΕπ.

Δ. Διαχείριση Κεφαλαίων (Fund of funds) δηλαδή η ύπαρξη κεντρικής μονάδας διαχείρισης περισσοτέρων του ενός ταμείων.

Ο επιχειρηματίας που θα χρηματοδοτηθεί μέσω του συγκεκριμένου προϊόντος θα καταβάλει επιτόκιο μόνο για το 50% του δανείου, ποσό που αντιστοιχεί στην ιδιωτική συμμετοχή. Το Jeremie παρέχει επενδυτικά δάνεια και κεφάλαια κίνησης για την απόκτηση υλικών και άυλων στοιχείων ενεργητικού καθώς και για την ανάπτυξη και την επέκταση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων .Τα δάνεια που χορηγούνται ανέρχονται έως και τα 100.000€ . Η κάθε επιχείρηση μπορεί να συμμετάσχει περισσότερες από μια φορές στη δράση, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ύψος των δανείων που θα της χορηγηθούν δεν ξεπερνούν τις 100.000,00€. Η εξέταση των αιτήσεων που θα υποβληθούν θα αξιολογηθούν βάση των τραπεζικών όρων δανεισμού σε συνδυασμό με τους όρους της πρωτοβουλίας JEREMIE και στις εγκεκριμένες προς χρηματοδότηση επιχειρήσεις, χορηγείται άμεσα η πρώτη δόση του δανείου.

2.2.2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το JEREMIE στηρίζει τις επιχειρήσεις με τρία προγράμματα ευνοϊκού δανεισμού από τις τράπεζες. Συγκεκριμένα ,στην αγορά σήμερα μπορεί ο κάθε επιχειρηματίας να επωφεληθεί από το συγκεκριμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα με τα ακόλουθα προϊόντα ,

A. Το πρώτο προϊόν ονομάζεται «Νέα Επιχειρηματικότητα», και έχει συνολικό προϋπολογισμό 120 εκατ. ευρώ, από τα οποία τα 60 εκατ. θα προέρχονται από το ΕΣΠΑ και τα άλλα 60 από τις τράπεζες . Το συγκεκριμένο προϊόν αφορά χορήγηση δανείων έως 100 χιλιάδες ευρώ σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με προσωπικό το πολύ έως 50 άτομα. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι υπό ίδρυση ή νέο ιδρυθείσες, να λειτουργούν δηλαδή το πολύ μέχρι 3 χρόνια από την υποβολή του αιτήματος δανειοδότησης. Τα δάνεια θα παρέχονται για επένδυση και επέκταση της επιχείρησης, με περίοδο αποπληρωμής από 36 έως 72 μήνες, συμπεριλαμβανομένης και περιόδου

χάριτος. Το επιτόκιο του δανείου θα ξεκινά κάτω από 3%. Στην ουσία παρέχεται η δυνατότητα για ευνοϊκά δάνεια προς νέους, δυναμικούς και ελπιδοφόρους επιχειρηματίες, σε πολλές περιπτώσεις και με μειωμένες εξασφαλίσεις. Οι αιτήσεις των δικαιούχων μπορούν να γίνονται από την ημερομηνία της 22 Φεβρουαρίου στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ και Alpha Bank

Β. Το δεύτερο δάνειο φέρει την ονομασία «Μικροδάνεια». Το συγκεκριμένο χρηματοδοτικό προϊόν, αφορά στη χορήγηση μικροπιστώσεων συνολικού προϋπολογισμού 60 εκ. ευρώ εκ των οποίων τα 30 εκ. ευρώ είναι δημόσιας δαπάνης και τα υπόλοιπα 30 εκ. ευρώ από τράπεζες. Το δεύτερο προϊόν αφορά στη χορήγηση δανείων έως 25.000 ευρώ, με όρους αντίστοιχους του πρώτου προϊόντος, σε πολύ μικρές επιχειρήσεις όλων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου ξεκινά από 36 και φτάνει έως και τους 72 μήνες (συμπεριλαμβανομένης της περιόδου χάριτος) με τρίμηνη καταβολή δόσεων. Το συγκεκριμένο προϊόν θα διατεθεί στην αγορά μέχρι τον Απρίλιο.

Γ. Το τελευταίο προϊόν του JEREMIE καλείται «Ψηφιακή Στρατηγική». Ο συνολικός προϋπολογισμός του δανείου ανέρχεται στα 180 εκ ευρώ, από τα οποία τα 90 εκ ευρώ χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ, ενώ τα υπόλοιπα 90 εκ ευρώ θα συνεπενδυθούν από τις τράπεζες. Θα παρέχει δάνεια μέχρι και 500 χιλιάδες ευρώ προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δηλαδή επιχειρήσεις που έχουν προσωπικό έως και 250 άτομα. Ειδικά, αφορά επιχειρήσεις που θα κάνουν επενδύσεις στους τομείς πληροφορικής και επικοινωνιών αλλά και επιχειρήσεις του τομέα πληροφορικής και επικοινωνιών, που θα επενδύουν στην ανάπτυξη και την καινοτομία. Με τις επενδύσεις αυτές υπολογίζεται ότι περίπου 2000 επιχειρήσεις θα καταφέρουν να γίνουν πιο ανταγωνιστικές στις διεθνείς αγορές. Η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου ξεκινά από 36 και φτάνει έως και τους 72 μήνες (συμπεριλαμβανομένης της περιόδου χάριτος) με τρίμηνη καταβολή δόσεων. Η υποβολή αιτήσεων υπαγωγής στο συγκεκριμένο προϊόν φθάνει μέχρι τον Μάιο.

Πέραν από τα προηγούμενα τρία συγκεκριμένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα θα ακολουθήσουν στοχευμένες προκηρύξεις στο πλαίσιο του JEREMIE, ύψους πάνω από 30 εκατ. ευρώ, για προϊόντα επιχειρηματικού κεφαλαίου (Venture Capital), που αποσκοπούν στη στήριξη επιχειρήσεων πληροφορικής και επικοινωνιών, νέες ή υφιστάμενες, οι οποίες αναπτύσσουν καινοτόμα προϊόντα.

Τα χρηματοδοτικά προϊόντα του προγράμματος JEREMIE περιγράφονται συγκεντρωμένα στον παρακάτω πίνακα.

ΠΡΟΙΟΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΑΦΟΡΑ
---------------	-----------------------	-----------------------	--------------

Νέα Επιχειρηματικότητα	120 εκ € 60 εκ € δημόσια δαπάνη + 60 εκ € από ιδιωτικούς πόρους (Τράπεζες)	Ολοκληρώθηκε η επιλογή των τραπεζών – στην αγορά από 22 Φεβρουαρίου 2011	Χορήγηση πιστώσεων (έως 100.000 €) σε ΜΜΕ που έχουν έως και 3 χρόνια λειτουργίας και προσωπικό έως 50 άτομα
Μικροδάνεια	60 εκ € 30 εκ € δημόσια δαπάνη + 30 εκ € από ιδιωτικούς πόρους (Τράπεζες)	Σε εξέλιξη η διαδικασία για την επιλογή τραπεζών - στην αγορά τον Απρίλιο του 2011	Χορήγηση μικροπιστώσεων σε ΜΜΕ (έως 25.000 €) προς κάθε τομέα δραστηριότητας
Ψηφιακή Στρατηγική	180 εκ € 90 εκ € δημόσια δαπάνη + 90 εκ € από ιδιωτικούς πόρους (Τράπεζες)	Σε εξέλιξη η προκήρυξη επιλογής τραπεζών- στην αγορά τον Μάιο του 2011	Δανειοδότηση για επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες και στον Τομέα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

2.2.3. ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις υπό ίδρυση, νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που έχουν έως και 3 χρόνια λειτουργίας από την υποβολή του αιτήματος δανειοδότησης και απασχολούν μέχρι 50 άτομα προσωπικό έχοντας ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ .Από το πρόγραμμα εξαιρούνται ορισμένες περιπτώσεις επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα εξαιρούνται επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στους ακόλουθους τομείς,

- A. Η παραγωγή όπλων και πυρομαχικών, στρατιωτικού ή αστυνομικού εξοπλισμού ή υποδομής και του εξοπλισμού ή της υποδομής που περιορίζουν τα ατομικά δικαιώματα και την ελευθερία των ανθρώπων (π.χ. σε φυλακές, κρατητήρια υπό οποιαδήποτε μορφή).
- B. Τυχερά παιχνίδια και συναφής εξοπλισμός.
- Γ. Παραγωγή, μεταποίηση ή διανομή καπνού.

- Δ. Δραστηριότητες που αφορούν τα ζώα ζώα για πειραματικούς και επιστημονικούς σκοπούς.
- Ε. Οι τομείς που θεωρούνται δεοντολογικά ή ηθικά αμφιλεγόμενα, π.χ. έρευνα για την ανθρώπινη κλωνοποίηση.
- Στ. Η πρωτογενής παραγωγή προϊόντων αλιείας, υδατοκαλλιέργειας και γεωργικών προϊόντων,
- Η. Επιπλέον εξαιρούνται οι «προβληματικές επιχειρήσεις» κατά την έννοια του άρθρου 2.1 των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις
- Θ. Έχουν υποστεί κυρώσεις για παράβαση κανόνων κοινοτικής ή εθνικής νομοθεσίας κατά το χρόνο υποβολής και εξετάσεως της αιτήσεως, αλλά και καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων να μην έχουν διαπράξει οποιαδήποτε παρατυπία, σύμφωνα με τις κοινοτικές προβλέψεις της νομοθεσίας περί διαρθρωτικών ταμείων,
- Ι. Εκκρεμεί σε βάρος τους απόφαση ανακτήσεως,
- Κ. Έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές σε Τράπεζες

2.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER

Η πρωτοβουλία LEADER δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της πρώτης μεταρρύθμισης των διαρθρωτικών ταμείων (1989-1993). Η ονομασία LEADER προέρχεται από τα αρχικά τριών λέξεων «Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale» (Link Between Actors for the Development of the Rural Economy). Δηλαδή, αποτελεί ένα Δεσμό μεταξύ των Φορέων μιας περιοχής που στοχεύουν στην Αγροτική Ανάπτυξη.

Συγκεκριμένα, το 1991 η πρωτοβουλία ξεκίνησε με την ονομασία LEADER I. Στόχος ήταν η βελτίωση του αναπτυξιακού δυναμικού των αγροτικών περιοχών με την προώθηση της τοπικής πρωτοβουλίας και της απόκτησης τεχνογνωσίας για την τοπική ανάπτυξη, καθώς και τη διάδοση της τεχνογνωσίας σε άλλες αγροτικές περιοχές. Το 1994, η πρωτοβουλία LEADER συνεχίστηκε με το πρόγραμμα LEADER II, που είχε ως στόχο τη συνεργασία και την καινοτομία, ως επιπλέον διαστάσεις του προγράμματος. Στη συνέχεια το 2000 υπήρξε η πρωτοβουλία LEADER+ η οποία αρθρωνόταν γύρω από τέσσερις θεματικές ενότητες.

Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές, τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας στα τοπικά προϊόντα και την αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων συμπεριλαμβανομένης και της αξιοποίησης των περιοχών Natura 2000 και της χρησιμοποίησης νέας τεχνογνωσίας και

νέων τεχνολογιών, έτσι ώστε να καταστούν πιο ανταγωνιστικά τα αγροτικά προϊόντα και οι υπηρεσίες στις αγροτικές περιοχές. Η πρωτοβουλία LEADER συγχρηματοδοτείται από το Τμήμα Προσανατολισμού του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων. Η εφαρμογή της πρωτοβουλίας LEADER στην Ευρωπαϊκή Ένωση είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη και τη βελτίωση της οικονομικής ευημερίας στις αγροτικές περιοχές μέσα από την υλοποίηση ολοκληρωμένων πρότυπων στρατηγικών αγροτικής ανάπτυξης. Συνειδητοποιώντας, λοιπόν, τα ευεργετικά αποτελέσματα που επέφερε η εφαρμογή της πρωτοβουλίας LEADER, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να την εντάξει στο νέο κανονισμό για την Αγροτική Ανάπτυξη

Για αυτό, στην προγραμματική περίοδο 2007-2013, η προσέγγιση LEADER έχει ενσωματωθεί στον κεντρικό κορμό της πολιτικής της Αγροτικής Ανάπτυξης, ως ο τέταρτος άξονας των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης. Ο Άξονας προτεραιότητας LEADER, όπως και όλο το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και από κρατικούς πόρους. Η νέα περίοδος προγραμματισμού 2007-2013 παρέχει μια ευκαιρία στην ανάπτυξη, στην απασχόληση και στην αειφορία του αγροτικού τομέα μέσω της στήριξης που προσφέρει το νέο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Σε εφαρμογή των άρθρων 11 και 12 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΓΤΑΑ, καταρτίστηκε το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 (ΕΣΣΑΑ), το οποίο καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας για τη χρησιμοποίηση των κοινοτικών πόρων από το ΕΓΤΑΑ κατά την περίοδο 2007 -2013. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΕΣΣΑΑ, η εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης θα εφαρμοσθεί μέσω ενός προγράμματος εθνικού επιπέδου, του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 – 2013 (Π.Α.Α. 2007 - 2013).

2.3.1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ LEADER

Με απλά λόγια θα μπορούσε να πει κανείς πως η πρωτοβουλία LEADER είναι ουσιαστικά ένας μηχανισμός μέσα από τον οποίο οι κοινότητες των αγροτικών περιοχών συνενώνουν τις δυνάμεις τους, ώστε να επέλθει ανάπτυξη στην περιοχή τους. Τα χαρακτηριστικά της πρωτοβουλίας αυτής είναι πως εστιάζει σε συγκεκριμένες περιοχές, όπου συνεργάζονται οι διάφοροι φορείς οι οποίοι σχεδιάζουν και υλοποιούν ολοκληρωμένες στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης. Ο πολυτομεακός σχεδιασμός και η υλοποίηση της στρατηγικής σε μια περιοχή, ο οποίος γίνεται με βάση την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων φορέων οι οποίοι λαμβάνουν υπόψη τους διαφορετικούς τομείς στους οποίους στηρίζεται η τοπική οικονομία, είναι ένα από τα χαρακτηριστικά της πρωτοβουλίας LEADER. Δηλαδή, η

πρωτοβουλία LEADER συνενώνει σε τοπικό επίπεδο τα διάφορα προβλήματα, τους παράγοντες και τους πόρους των αγροτικών περιοχών. Η απαιτούμενη τοπική εστίαση στην αγροτική ανάπτυξη επιτυγχάνεται μέσω των Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), οι οποίες δημιουργούνται για να σχεδιάζουν και να επιβλέπουν την υλοποίηση της στρατηγικής της αγροτικής ανάπτυξης. Στις ΟΤΔ πρέπει να συμμετέχουν οι κοινοτικές αρχές, ενώ μπορούν να συμμετάσχουν ενώσεις επαγγελματιών, όπως οι ομάδες παραγωγών, γεωργικοί συνεταιρισμοί αλλά και οποιοσδήποτε άλλοι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών οι οποίοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην περιοχή τους.

Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία της πρωτοβουλίας LEADER είναι η εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση. Δηλαδή, τα προβλήματα και οι ανάγκες επισημαίνονται από τους κατοίκους της κάθε περιοχής και προσεγγίζονται από λύσεις που προτείνουν οι ίδιοι οι κάτοικοι. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει στις τοπικές κοινότητες να συμμετέχουν περισσότερο στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση προγραμμάτων τα οποία, τελικά, καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες της περιοχής τους. Η ολοκληρωμένη θεώρηση και προσέγγιση των προβλημάτων των αγροτικών περιοχών σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, είναι επιβεβλημένη. Σήμερα δεν είναι αρκετό στις αγροτικές περιοχές να υπάρχει μόνο ένα όμορφο περιβάλλον και ευκαιρίες απασχόλησης χωρίς καλή κοινωνική ζωή και ευχερή πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες και νέες τεχνολογίες. Ούτε είναι χρήσιμο να υπάρχουν νέες τεχνολογίες, αν οι άνθρωποι δεν μπορούν να απασχοληθούν επικερδώς, επειδή απουσιάζει η απαραίτητη υποδομή ή η κατάρτιση που επιτρέπει τη χρησιμοποίησή τους. Αλλά ακόμη και η δημιουργία προστιθέμενης αξίας στα τοπικά προϊόντα δεν είναι αρκετή ώστε να φέρει ανάπτυξη στην περιοχή αν δεν δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην εμπορία των προϊόντων. Πρέπει λοιπόν να βρεθούν τρόποι ολοκληρωμένης προσέγγισης των προβλημάτων, καθώς και των δυνατοτήτων της κάθε περιοχής, έτσι ώστε η ύπαιθρος να γίνει ανταγωνιστική και να αντιστραφεί η τάση εγκατάλειψής της.

Η πρωτοβουλία LEADER δίνει τη δυνατότητα στις αγροτικές περιοχές, μέσα από την εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών αγροτικής ανάπτυξης να αναπτύξουν εκείνες τις οικονομικές δραστηριότητες που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα των γεωργικών προϊόντων, θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές ενώ, παράλληλα, θα διασφαλίσουν την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων. Ακόμη, μέσα από την πρωτοβουλία LEADER αναμένεται να βελτιωθεί η τοπική διακυβέρνηση στις αγροτικές περιοχές, αφού μέσα από το πρόγραμμα αυτό προωθείται η συμμετοχική διαδικασία κατά τη λήψη αποφάσεων σε θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος που αφορούν τους κατοίκους της υπαίθρου.

2.3.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013

Η ανάπτυξη της ενδοχώρας αποτελεί τα τελευταία χρόνια ζητούμενο για την ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών. Το πρόγραμμα Leader έχει, μέσα από τις τρεις περιόδους εφαρμογής του μέχρι σήμερα, συμβάλει σ' αυτή την κατεύθυνση. Παρέχοντας τα μέσα αλλά και εκ-παιδεύοντας επενδυτές στην ενδοχώρα το Leader έχει δημιουργήσει μια αρκετά στέρεα βάση παρέμβασης. Το πρόγραμμα LEADER στην Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 αποτελεί τον τέταρτο Άξονα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Ο Άξονας LEADER θα υλοποιείται μέσα από τις ΟΤΔ. Οι ΟΤΔ είναι νομικά πρόσωπα, τα οποία μπορεί να αποτελούνται είτε από μία ομάδα που είχε ήδη επιλεγεί για τις πρωτοβουλίες LEADER I, LEADER II ή LEADER+ είτε από μία νέα ομάδα, και πληρούν όρους και προϋποθέσεις σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Το καταστατικό της ΟΤΔ πρέπει, μεταξύ άλλων, να ορίζει ως σκοπό και αντικείμενο δραστηριότητάς της την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης, να διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία της, καθώς και την ικανότητα διαχείρισης δημοσίων κονδυλίων. Για τη διαχείριση όλων των θεμάτων που αφορούν στην εφαρμογή του τοπικού προγράμματος αποφασίζει η «Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος LEADER» (εφεξής ΕΔΠ LEADER), μετά από σχετική εκχώρηση του αρμοδίου οργάνου της ΟΤΔ. Οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών της περιοχής παρέμβασης πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον το 50% της σύνθεσης της ΕΔΠ LEADER, ενώ φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του δημόσιου τομέα της περιοχής παρέμβασης, ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον το 30%. Η ΕΔΠ LEADER μπορεί να συμπίπτει με το όργανο διοίκησης της ΟΤΔ (π.χ. το Διοικητικό Συμβούλιο), εφόσον αυτό καλύπτει την αναγκαία σύνθεση σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Η περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος θα πρέπει να μην ανήκει στο Νομό Αττικής, με εξαίρεση τα νησιά αυτού. Επιπλέον να αποτελείται από Τοπικά Διαμερίσματα με πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους ή να είναι μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους που αποτελούν Δήμους, οι οποίοι δε διαιρούνται σε τοπικά διαμερίσματα. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνει και εκτός σχεδίου περιοχές τοπικών διαμερισμάτων με πληθυσμό από 5.000 έως 10.000 κατοίκους. Σε κομβικά σημεία εκτός περιοχής παρέμβασης είναι δυνατή η υλοποίηση δράσεων που δεν αφορούν υποδομές ή και επιχειρηματικότητα, με την προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη χωροθέτηση τεκμηριωμένα εξυπηρετεί την καλύτερη προβολή, προώθηση και ανάδειξη της περιοχής παρέμβασης ή τομέων του κοινωνικοοικονομικού της ιστού, καθώς και δράσεων δικτύωσης.

2.3.3. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ LEADER

Ο σχεδιασμός της πρωτοβουλίας ακολουθεί τις βασικές κατευθύνσεις της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής και συμβάλλει στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την περιφερειακή ανάπτυξη. Οι κεντρικοί στόχοι που διέπουν την "Προσέγγιση Leader" την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 αφορούν την,

- Ø Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.
- Ø Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα
- Ø Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων
- Ø Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση
- Ø Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές
- Ø Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων.
- Ø Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων σε βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της στρατηγικής Leader εντάσσονται και επιχειρηματικές δραστηριότητες που αφορούν την ίδρυση, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση μονάδων ή χώρων όπως,

- Ø Μονάδες μεταποίησης και τυποποίησης τοπικών προϊόντων της περιοχής,
- Ø Μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης,
- Ø Χώροι εστίασης και αναψυχής,
- Ø Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας).
- Ø Μονάδες οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων
- Ø Επιχειρήσεις πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής ειδών διατροφής.

Η επιχορήγηση για τις παραπάνω επιχειρηματικές δραστηριότητες ανέρχεται σε ποσοστό 60% για την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Ήπειρο, Πελοπόννησο, Δυτική Ελλάδα και Νησιά Βορείου Αιγαίου, και σε ποσοστό

50% για τις υπόλοιπες περιοχές. Το υπόλοιπο ποσό μπορεί να καλυφθεί με την ίδια συμμετοχή του επενδυτή ή μέσω χρηματοδότησης από τράπεζα. Αυτό σημαίνει ότι το πρόγραμμα παρέχει την δυνατότητα το υπόλοιπο 40% (ή 50% ανάλογα την περιοχή) να προέρχεται εξολοκλήρου από τραπεζικό δανεισμό. Το επιλέξιμο κόστος ανά επενδυτικό σχέδιο θα ανέρχεται σε 500.000€ για ίδρυση και εκσυγχρονισμό μονάδων μεταποίησης και τυποποίησης τοπικών προϊόντων της περιοχής. Όσον αφορά στις υποδομές διανυκτέρευσης (ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί), το επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι και τα 600.000 € και έως 40 κλίνες. Για τις λοιπές επιχειρήσεις (ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί), το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται έως τα 300.000 ευρώ.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα έχουν την δυνατότητα να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά είτε είναι αγρότες, είτε μη. Συγκεκριμένα οι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση και φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κάτοικοι ή μη των περιοχών, που δύνανται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα. Το πρόγραμμα Leader αφορά στην ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας και ειδικότερα στην ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων τα οποία αφορούν στη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος, στην ενίσχυση της απασχόλησης, στην αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου καθώς και την προβολή - προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών παρέμβασης. Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού.

Η χρηματοδότηση του προγράμματος για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται στο ποσό των 10.461.189€, εκ των οποίων 5.600.000€ είναι συμμετοχή της Ε.Ε., 7.000.000€ είναι δημόσια δαπάνη και 1.400.000€ είναι εθνική συμμετοχή. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και ιδιωτική συμμετοχή ύψους 3.461.189€.

2.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

Το Πρόγραμμα «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων» εντάσσεται στο ευρύτερο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΠΑΝ II) και αποτελεί μια πρωτοβουλία του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΥΠΟΙΑΝ). Αποσκοπεί στη δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων για την ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, ως βασική επιλογή για την αναβάθμιση της παραγωγικής βάσης της χώρας προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Το Πρόγραμμα αφορά μικρές, πολύ μικρές,

μεσαίες και (υπόπροϋποθέσεις) μεγάλες επιχειρήσεις. Ειδικά, οι ακόλουθοι στόχοι του συγκεκριμένου Προγράμματος αποτελούν δέσμευση για την κάθε επενδυτική δράση, η επίτευξη των οποίων θα εξετάζεται μετά την ολοκλήρωση του έργου,

- Ø Στην αύξηση της εξωστρέφειας της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της προβολής των ελληνικών επιχειρήσεων και των προϊόντων τους με το εξωτερικό τους περιβάλλον.
- Ø Στην τόνωση της επιχειρηματικότητας και των συνεργασιών των επιχειρήσεων στο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον και την ανάπτυξη δεσμών συνεργασίας Ελληνικών και διεθνών επιχειρήσεων.
- Ø Στην υποστήριξη και αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές, με έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση, την τυποποίηση και την πιστοποίηση των προϊόντων και των επιχειρήσεων.
- Ø Στον αναπροσανατολισμός της παραγωγής προς κλάδους και προϊόντα ψηλότερης προστιθέμενης αξίας που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας τους μέσω της τόνωσης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και της σύναψης διεθνών συνεργασιών.
- Ø Στην ανάπτυξη συνεργιών βιομηχανίας – εμπορίου – υπηρεσιών και η ενίσχυση του ρόλου του εμπορίου και των συνοδευτικών υπηρεσιών στο παραγωγικό σύστημα για την ενίσχυση της παρουσίας των Ελληνικών Επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές.

2.4.1.ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Επιλέξιμες επιχειρήσεις προς χρηματοδότηση θεωρούνται οι εταιρικές επιχειρήσεις (Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία ή Ετερόρρυθμη Εταιρία), οι ατομικές επιχειρήσεις και οι συνεταιρισμοί κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που τηρούν βιβλία Β ή Γ κατηγορίας. Δικαίωμα μη συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν οι επιχειρήσεις δικαιόχρησης (franchise) καθώς επίσης και οι κοινοπραξίες. Η κάθε επιχείρηση για να είναι επιλέξιμη θα πρέπει να μην είναι προβληματική, να λειτουργούν νόμιμα έχοντας στην επωνυμία τους άδεια λειτουργίας για τη δραστηριότητά τους ή οποιαδήποτε άλλο έγγραφο για τη νόμιμη λειτουργία τους και το ύψος του προϋπολογισμού του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου από τις νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις να μην υπερβαίνει το 50%. Συγκεκριμένα επιλέξιμες προς χρηματοδότηση θεωρούνται οι ακόλουθες κατηγορίες επιχειρήσεων,

A. Μειονωμένες Υφιστάμενες και Νέες Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον ελληνικό χώρο στους τομείς της μεταποίησης, των κατασκευών και των υπηρεσιών έχοντας κλείσει τουλάχιστον μία πλήρη διαχειριστική χρήση

Β. Υφιστάμενες και Νέες Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του Εμπορίου, με τουλάχιστον μία κλεισμένη χρήση. Απαιτείται συνεργασία με τουλάχιστον μια επιχείρηση από την περίπτωση Α.

Γ. Υφιστάμενες μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ιδρυθεί και αρχίσει την επιλέξιμη δραστηριότητά τους το αργότερο πριν την 01-01-2008 και δραστηριοποιούνται στον ελληνικό χώρο στους τομείς της μεταποίησης, των κατασκευών και των υπηρεσιών. Απαιτείται συνεργασία με τουλάχιστον δύο επιχειρήσεις από την περίπτωση (Α).

Δ. Ομάδες (τουλάχιστον τριών) υφιστάμενων ή / και Νέων Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων επιχειρήσεων της περίπτωσης Α.

Υπογραμμίζεται ότι κάθε επιχείρηση δικαιούται να υποβάλει μία μόνο πρόταση είτε μεμονωμένα είτε ως εταίρος σε ομαδικό σχήμα. Δεν αποκλείονται επίσης οι επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν από μεταβίβαση, απορρόφηση ή συγχώνευση. Για τον έλεγχο των παραπάνω ενεργειών είναι απαραίτητη η προσκόμιση στοιχείων και δικαιολογητικών που αποδεικνύουν τη συνέχιση του φορέα της επένδυσης

2.4.2.ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι ενέργειες τις οποίες δύναται να υλοποιήσουν οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στο πρόγραμμα «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων» είναι οι ακόλουθες ,

- Ø Αγορά μηχανολογικού Εξοπλισμού, σχετιζόμενο με το τελευταίο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας με μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου 50%
- Ø Δαπάνες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών με μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου 40%
- Ø Σχεδιασμός, πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων και συσκευασίας με μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου 80%
- Ø Ενέργειες προβολής σε αγορές – στόχους με μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου 50%
- Ø Ενέργειες Τεχνικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης με μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου 40%
- Ø Ενέργειες προστασίας ή απόκτησης και χρήσης πατεντών, πνευματικής ιδιοκτησίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο με μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου 50%
- Ø Ενέργειες ανάπτυξης εξειδικευμένου προσωπικού και ανθρωπίνων πόρων με μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον προϋπολογισμό του έργου 10%

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται με το συνολικό ποσό των 30.000.000,00€ (Δημόσια Δαπάνη), το οποίο κατανέμεται κατά 60% δηλ. 18.000.000,0 € για τα επιχειρηματικά σχέδια μεμονωμένα ή συνεργατικά που υποβάλλονται από υφισταμένες και νέες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, κατά 30% δηλ. 9.000.000,00€ για τα επιχειρηματικά μεμονωμένα ή συνεργατικά σχέδια που υποβάλλονται από υφισταμένες και νέες μεσαίες επιχειρήσεις και 10% δηλ. 3.000.000,00€ για τα συνεργατικά επιχειρηματικά σχέδια που υποβάλλονται από μεγάλες επιχειρήσεις . Σε περίπτωση αδυναμίας κάλυψης ολόκληρου του ποσού σε κάποια από τις παραπάνω τρεις κατηγορίες, το αδιάθετο ποσό θα μεταφέρεται στις υπόλοιπες κατηγορίες σύμφωνα με τις παραπάνω αναλογίες και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης. Η χρηματοδότηση γίνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και συγκεκριμένα το ποσό των ,

- A. 11.250.000€ από το ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»
- B. 6.000.000 € από το ΕΠ Αττικής
- Γ. 9.150.000 € από το ΕΠ Μακεδονίας-Θράκης
- Δ. 3.000.000,0 € από το ΕΠ Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου
- Ε. 600.000,0 € από το ΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Η παρούσα μελέτη έχει ως αντικείμενο το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς, το οποίο στη συνέχεια θα αναφέρεται εν συντομία ως ΕΣΠΑ, ώστε να διευκολύνεται η ανάγνωση του κειμένου. Το ΕΣΠΑ αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των ταμείων της ευρωπαϊκής ένωσης σε εθνικό επίπεδο την περίοδο 2007 μέχρι και 2013. Είναι εργαλείο του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας. Εστιάζει στη διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και στην αύξηση της παραγωγικότητας, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης των στοιχείων της ελληνικής οικονομίας με την ευρωπαϊκή και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, της ελληνικής κυβέρνησης, των καθ' ύλη αρμόδιων υπουργείων, των περιφερειών και των τοπικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.1. Γενικές Πληροφορίες

Καθώς η προγραμματική περίοδος 2000-2006, το λεγόμενο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, έχει φτάσει στο τέλος του, ξεκινάει μια νέα προγραμματική περίοδος έως το 2013, η οποία περιλαμβάνει το Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Το νέο και τέταρτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ονομάστηκε ΕΣΠΑ και αφορά την νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013, αποτελώντας στην ουσία το πλαίσιο για τον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών Ταμείων σε εθνικό επίπεδο. Τα αρχικά του σημαίνουν "Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς". Το τέταρτο λοιπόν Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΕΣΠΑ) είναι γενικότερα το σύνολο των προγραμμάτων που θα ακολουθήσουν μέχρι το 2013. Να τονίσουμε ότι δεν είναι κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα όπως νομίζουν πολλοί. Θα το χαρακτηρίζαμε ως ένα σύνολο προγραμμάτων το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τα προγράμματα για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων, τα οποία ενδιαφέρουν και τους περισσότερους επιχειρηματίες. Είναι εργαλείο του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας. Εστιάζει στη διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και στην αύξηση της παραγωγικότητας, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης των στοιχείων της ελληνικής οικονομίας με την ευρωπαϊκή και την βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών.

Σχεδιάστηκε ως αποτέλεσμα συνεργασίας του ελληνικού κράτους – της ελληνικής κυβέρνησης, των καθ' ύλη αρμόδιων υπουργείων, των

περιφερειών, των τοπικών αρχών – με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς είναι το νέο πρόγραμμα για την ανάπτυξη, με πόρους από την Ευρωπαϊκή Ένωση ύψους 20,4 δισ. ευρώ, εθνική συμμετοχή -από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΥΠ.ΟΙ.Α.Ν.) που ανέρχεται στο ποσό των 5,8 δισ. ευρώ (ενώ εκτιμάται και περαιτέρω εθνική δαπάνη ύψους 5,7 δισ. ευρώ) και εκτιμωμένη ιδιωτική συμμετοχή 7,5 δισ. ευρώ. Την ευθύνη για το συντονισμό του σχεδιασμού και της υλοποίησης του ΕΣΠΑ έχει το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Το ΕΣΠΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης με απόλυτα σαφείς προτεραιότητες, στο κέντρο των οποίων βρίσκεται η εξωστρέφεια, η περιφερειακή ανάπτυξη, η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η ποιότητα, η τεχνολογία, η καινοτομία και ο σεβασμός στο περιβάλλον.

3.1.1.ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΔΟΜΗ ΕΣΠΑ

Η αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του ΕΣΠΑ 2007–2013 διαμορφώθηκε έτσι ώστε να υλοποιηθούν με το βέλτιστο τρόπο οι στρατηγικές επιλογές της χώρας, ενώ λήφθηκαν υπόψη τα νέα δεδομένα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (63% του πληθυσμού της χώρας σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης). Έτσι, το ΕΣΠΑ αποτελείται από δεκατέσσερα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) εκ των οποίων εννέα είναι Τομεακά , πέντε Περιφερειακά και δώδεκα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν τους δικούς τους στόχους και δράσεις, αλλά συμπληρώνονται και συνεργούν μεταξύ τους προκειμένου να οδηγήσουν στην επίτευξη του οράματος και των στόχων του ΕΣΠΑ συνολικά.

Συγκεκριμένα ,τα Τομεακά ΕΠ αφορούν τους κλάδους ,

- ∅ Περιβάλλοντος και Αειφόρος Ανάπτυξης
- ∅ Ενίσχυσης της Προσπελασιμότητας
- ∅ Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας
- ∅ Ψηφιακής Σύγκλισης
- ∅ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
- ∅ Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης
- ∅ Διοικητικής Μεταρρύθμισης
- ∅ Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων

∅ Τεχνικής Υποστήριξης Εφαρμογών

Από την άλλη μεριά τα Περιφερειακά ΕΠ (ΠΕΠ) δραστηριοποιούνται στους νομούς,

∅ Μακεδονίας – Θράκης

∅ Πελοποννήσου - Δυτικής Ελλάδας - Ιονίων Νήσων

∅ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου

∅ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου

∅ Αττικής

Τέλος, τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας περιλαμβάνουν προγράμματα ,

∅ Διασυνοριακά, που περιλαμβάνουν συνεργασίες της Ελλάδας με Βουλγαρία, Κύπρος, Αλβανία, ΠΓΔΜ, και Ιταλίας και σε

∅ Διακρατικά ,που αφορούν συνεργασίες της Ελλάδας με χώρες της Μεσογείου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

3.1.2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Η σύνταξη του ΕΣΠΑ ξεκίνησε με εγκύκλιο τον Ιούλιο του 2004 και σχεδόν ολοκληρώθηκε με το 4ο Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο, τον Οκτώβριο του 2006. Το μεγάλο αυτό χρονικό διάστημα σχεδιασμού αντανάκλα τις διεργασίες που τελικά οδήγησαν στην καλύτερη δυνατή αφομοίωση των στόχων των εμπλεκόμενων φορέων στο τελικό κείμενο. Ο σχεδιασμός έγινε από το ελληνικό κράτος – κυβέρνηση, περιφερειακές και τοπικές αρχές – σε διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνήθως για κάθε θέμα υπήρξε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, η διαδικασία σχεδιασμού έλαβε το χαρακτήρα ευρύτερου κοινωνικού διαλόγου, μέσω προσκλήσεων προς ενδιαφερόμενους πολίτες ή φορείς.

Οι προτάσεις που αξιολογήθηκαν κατά τη διαδικασία σχεδιασμού του ΕΣΠΑ τυποποιήθηκαν σε τρία επίπεδα:

∅ Κοινωνικού διαλόγου και διαβούλευσης,

∅ Εισροών από τις υπηρεσίες της Ε.Ε.,

∅ Τεχνικών αναλύσεων και μελετών.

Σε ότι αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κυριότερα κείμενα που επηρέασαν στρατηγικά τη διατύπωση του ΕΣΠΑ αποτελούν ,

- Ø Η συνθήκη της Λισσαβόνας ,
- Ø Διάφορα συμπεράσματα Ευρωπαϊκών Συμβούλιων που αφορούν αποφάσεις και δεσμεύσεις της Ελλάδας,
- Ø Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση,
- Ø Οι στρατηγικοί στόχοι της Ε.Ε. για τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- Ø Η στρατηγική για την ισότητα των φύλλων,
- Ø Η ευρωπαϊκή ατζέντα για τη διακυβέρνηση,
- Ø Οι πολιτικές υγείας και προστασίας του καταναλωτή,
- Ø Το ευρωπαϊκό πλαίσιο που αφορά τις Δημοσιονομικές και μακροοικονομικές πολιτικές,
- Ø Η Κοινωνική πολιτική για τις επιχειρήσεις, την εσωτερική αγορά, την πολιτική ανταγωνισμού, το πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις,
- Ø Οι κοινοτικές προτεραιότητες για το περιβάλλον, τις μεταφορές, την ενέργεια
- Ø Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την έρευνα και την τεχνολογία,
- Ø Ηκοινοτικήπρωτοβουλία «i2010 A European Information Society for Growth and Employment»
- Ø Ο σχεδιασμός για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης,
- Ø Οι Κανονισμοί των ταμείων της Ε.Ε.,
- Ø Οι Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Πολιτική Συνοχής.

Επιπλέον χρησιμοποιήθηκαν επίσημα στοιχεία της Ε.Ε. και μελέτες για την αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης στη χώρα, ώστε σε σχέση με αυτά να γίνει ο σχεδιασμός του στρατηγικού αυτού πλαισίου με απώτερο σκοπό να επιταχύνει την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση με τις πιο ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των πολιτών της για υψηλότερο βιοτικό επίπεδο, καλύτερες υποδομές και ποιότητα ζωής, προστασία του περιβάλλοντος, άρση των ανισοτήτων και απασχόληση για όλους.

3.1.3 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΣΠΑ

Στο κείμενο του ΕΣΠΑ αναφέρεται επί λέξει ότι :«Στόχος του ΕΣΠΑ είναι η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η διατήρηση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου για την τόνωση της απασχόλησης, την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς.

Η Ελλάδα της νέας περιόδου 2007 – 2013 στοχεύει στην ανάδειξη της σε μια εξωστρεφή χώρα με ισχυρή διεθνή παρουσία με ανταγωνιστική και παραγωγική οικονομία. Μία Ελλάδα με έμφαση την εκπαίδευση και στους νέους, στην ποιότητα, στην τεχνολογία και την καινοτομία, στον σεβασμό του περιβάλλοντος.»

Όπως προκύπτει άμεσα από τον γενικότατο στόχο και διαφαίνεται από όλα τα προγράμματα ΕΣΠΑ, οι στρατηγικές του προτεραιότητες επικεντρώνονται στην:

- Προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της επιχειρηματικότητας, καθώς και στη μεταξύ τους διασύνδεση.
- Επένδυση σε βιώσιμες υποδομές και στο ανθρώπινο κεφάλαιο.

Είναι αναμενόμενο ότι σε πολλές περιπτώσεις, παρεμβάσεις στον καθένα από τους παραπάνω γενικούς τομείς συναρτώνται και συνεργούν με παρεμβάσεις στους υπόλοιπους ,ως συνέπεια είναι λογικό να υπάρχουν συνέργειες και μεταξύ προγραμμάτων και δράσεων του ΕΣΠΑ. Για παράδειγμα κάποιες δράσεις του ΕΠ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού μπορεί να είναι παρόμοιες με δράσεις του ΕΠ Ψηφιακής Σύγκλισης .Ειδικότερα το όραμα του ΕΣΠΑ περιλαμβάνει δεκαεπτά γενικούς στόχους ,οι οποίοι ομαδοποιούνται σε έξι θεματικές ενότητες .Συγκεκριμένα έχουμε ,

1^η Θεματική Ενότητα :Επένδυση στον Παραγωγικό Τομέα της Οικονομίας

- Ø Αύξηση Εξωστρέφειας και Εισροή Ξένων Επενδύσεων
- Ø Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας
- Ø Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας

2^η Θεματική Ενότητα : Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία

- Ø Η αναβάθμιση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος
- Ø Η ενίσχυση της Έρευνας ,Τεχνολογίας και Καινοτομίας
- Ø Η Ψηφιακή Σύγκλιση με τη συστηματική χρήση ΤΠΕ

3^η Θεματική Ενότητα: Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή

- ∅ Η ενίσχυση προσαρμοστικότητας των εραγαζομένων και επιχειρήσεων
- ∅ Διευκόλυνση πρόσβασης στην εργασία/απασχόληση
- ∅ Διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης όλων στην αγορά εργασίας
- ∅ Θεμελίωση αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος υγείας
- ∅ Η ανάδειξη θεμάτων ισότητας των φύλλων

4^η Θεματική Ενότητα :Θεσμικό περιβάλλον

- ∅ Η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και η εφαρμογή τους

5^η Θεματική Ενότητα: Ελκυστικότητα Ελλάδας ως τόπος εργασίας και διαβίωσης

- ∅ Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός φυσικών υποδομών
- ∅ Ο ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας
- ∅ Η αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος
- ∅ Η άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντολογικής πολιτικής
- ∅ Η ανάδειξη του Πολιτισμού

3.2. ΤΟΜΕΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η διάρθρωση του ΕΣΠΑ έγινε σε επιχειρησιακά προγράμματα με τρόπο ώστε αφενός να υλοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο οι στρατηγικές επιλογές της χώρας και αφετέρου να αντιμετωπιστούν πιο αποτελεσματικά τα σφάλματα που παρουσιάστηκαν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης της περιόδου του 2000-2006. Όπως προαναφέρθηκε το ΕΣΠΑ δραστηριοποιείται τόσο σε περιφερειακά όσο και σε τομεακά προγράμματα. Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα επικεντρώνονται σε στοχευμένες θεματικές ενότητες για τη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού και της ανταγωνιστικότητας περιλαμβάνοντας διάφορους κλάδους όπως η αειφόρος ανάπτυξη, η προσπελασιμότητα, η ψηφιακή σύγκλιση, η δια βίου εκπαίδευση κ.α., λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις στρατηγικές κατευθύνσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όσο και τις ειδικότερες στρατηγικές επιλογές και κατευθύνσεις της Ελλάδας.

3.2.1. ΕΠ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Ο στρατηγικός στόχος για τον Τομέα Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης κατά την Περίοδο 2007 - 2013 είναι η προστασία, αναβάθμιση και

αιφορική διαχείριση του περιβάλλοντος ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και βασικό παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Ο Τομέας Περιβάλλοντος αποτελεί γενικά τη βάση για την προστασία της δημόσιας υγείας και της ποιότητας ζωής των πολιτών. Ειδικά στη χώρα μας με τα συγκεκριμένα ευνοϊκά κλιματολογικά και γεωμορφολογικά δεδομένα (ακτές, νησιωτικός χώρος, υψηλή βιοποικιλότητα), το περιβάλλον αποτελεί σημαντικό κεφάλαιο, το οποίο χρήζει προστασίας, αναβάθμισης και ορθολογικής διαχείρισης, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο μιας ποιοτικής ανάπτυξης, η οποία με τη σειρά της θα επιφέρει σημαντικά άμεσα και έμμεσα οφέλη στους πολίτες.

Στα άμεσα οφέλη συγκαταλέγονται η προστασία και αναβάθμιση της δημόσιας υγείας και του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού και η διασφάλιση των προοπτικών αιεφόρου διαχείρισης των βασικών περιβαλλοντικών μέσων (ατμόσφαιρα, νερά, έδαφος), η ποιότητα των οποίων έχει υποστείσημαντική υποβάθμιση κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Στα έμμεσα οφέλη θα πρέπει να αναφερθούν η βαθμιαία στροφή της χώρας σε ένα παραγωγικό μοντέλο ποιοτικής ανάπτυξης (development) σε αντίθεση με αυτό της μονοδιάστατης οικονομικής μεγέθυνσης άλλων φτωχότερων σε οικολογικό και πολιτισμικό απόθεμα χωρών. Η επιλογή του συγκεκριμένου Στρατηγικού Στόχου συνάδει με τις προτεραιότητες του ΕΣΠΑ, καθώς η εξισορροπημένη και αιεφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος προωθεί ταυτόχρονα στόχους που συνδέονται άρρηκτα με την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Η αιεφόρος ανάπτυξη και η ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς εμπεριέχουν τη χωρική διάσταση, η οποία αναδεικνύεται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, μια από τις βασικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ. Με τον τρόπο αυτό, εισάγεται η χωρική διάσταση στην στρατηγική ανάπτυξης της χώρας, καθώς και ο προβληματισμός περί συγκεκριμένων στοιχείων που προκύπτουν από τη θεώρηση της γεωγραφικής – φυσικής διάστασης του χώρου.

Η στρατηγική του Προγράμματος έχει ως προτεραιότητα την προστασία του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος και τις αστικές μεταφορές, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την προστασία και διαχείριση υδατικών πόρων, την πρόληψη & την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού κινδύνου, την προστασία εδαφικών συστημάτων – διαχείριση στερεών αποβλήτων και την τεχνική βοήθεια.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος ανέρχεται σε 2.250.000.000 €, εκ των οποίων 1.800.000.000 € αντιστοιχεί σε κοινοτική συνδρομή και 450.000.000 € σε εθνική συμμετοχή. Επιπλέον του ποσού αυτού, εκτιμάται ότι θα διατεθούν εθνικοί πόροι ύψους 519.000.000 € για την κάλυψη δαπανών των έργων, που δεν συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ, όπως απαλλοτριώσεις (μεγαλύτερες από κάποιο ποσοστό του κόστους

του έργου), προβλεπόμενα έσοδα. Το σύνολο των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα 2.769.000.000€.

3.2.2. ΕΠ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ»

Η αναπτυξιακή στρατηγική του τομέα Μεταφορών, υλοποιείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» με βάση δύο κύριους στρατηγικούς στόχους, πρώτον την βελτίωση της προσβασιμότητας και της προσπελασιμότητας των περιοχών της χώρας τόσο σε επίπεδο Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, όσο και σε Εθνικό /Περιφερειακό επίπεδο, με την ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών (οδικών, σιδηροδρομικών, θαλάσσιων, αεροπορικών και αστικών μεταφορικών υποδομών) και δεύτερον την βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μετακίνησης, με έμφαση στη μείωση του χρόνου και του κόστους μετακινήσεων, στη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών και στην αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης.

Συγκεκριμένα οι στόχοι του Προγράμματος αφορούν :

A. Τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της προσπελασιμότητας των περιοχών της χώρας, μέσω της ανάπτυξης του βασικού οδικού δικτύου και με προτεραιότητα στο Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο, συμπεριλαμβανομένων και των οδικών του συνδέσεων με τις κύριες πύλες της χώρας (μεθοριακοί σταθμοί και λιμάνια).

B. Την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρομικού δικτύου με προτεραιότητα στο Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο υψηλής ταχύτητας, τη συμπλήρωση των ασυνεχειών και τη μεγιστοποίηση του βαθμού ασφάλειας των σιδηροδρομικών μεταφορών, καθώς και την ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών.

Γ. Τη βελτίωση του συστήματος θαλάσσιων μεταφορών με την ανάπτυξη κατάλληλων λιμενικών υποδομών, που θα εξυπηρετούν την επιβατική ζήτηση και τις ανάγκες για μεταφορά εμπορευμάτων.

Δ. Την ανάπτυξη του δικτύου αεροπορικών μεταφορών, τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη βελτιστοποίηση του βαθμού ασφαλείας των αεροπορικών μεταφορών.

E. Την ανάπτυξη των αστικών μεταφορικών υποδομών και του συστήματος αστικών συγκοινωνιών των μεγάλων αστικών κέντρων, για τη βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και της ποιότητας των αστικών δημόσιων συγκοινωνιών με έμφαση στη μείωση των σχετικών χρονοαποστάσεων.

Στ. Την προώθηση οριζόντιων δράσεων, όπως τη βελτίωση της ασφάλειας του συστήματος μεταφορών με έμφαση στην οδική ασφάλεια, τη βελτίωση της διαχείρισης της οδικής κυκλοφορίας, των σιδηροδρομικών λειτουργιών, της θαλάσσιας κυκλοφορίας, την ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης των ατυχημάτων και των μέσων έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα, καθώς και την ασφάλεια των αερομεταφορών.

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε ανέρχεται σε 4.976.000.000€, εκ των οποίων 3.700.000.000 € κοινοτική συνδρομή και 1.276.000.000 € εθνική συμμετοχή. Επιπλέον του ποσού αυτού εκτιμάται ότι θα διατεθούν εθνικοί πόροι ύψους 2.424.000.000 €, για την κάλυψη δαπανών των έργων που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε., όπως απαλλοτριώσεις (μεγαλύτερες από κάποιο ποσοστό του κόστους του έργου), προβλεπόμενα έσοδα. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και Ιδιωτική Συμμετοχή ύψους 3.626.000.000 €. Το σύνολο των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα 11.026.000.000 €.

3.2.3. ΕΠ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα εξειδικεύει τη στρατηγική για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο της γενικότερης εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής για τη νέα περίοδο 2007-2013. Εκτιμάται ότι η στρατηγική που υιοθετείται και οι τρόποι παρέμβασης που προσδιορίζονται στο Πρόγραμμα θα έχουν θετική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα, εξωστρέφεια και επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα και θα εξασφαλίσουν θετικά αναπτυξιακά αποτελέσματα για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Παρόλα αυτά το νέο αυτό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καλείται να ασκήσει ρόλο καταλύτη ως προς τις καίριες προκλήσεις και να αντιμετωπίσει αδυναμίες και προβλήματα σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας και όχι να καλύψει όλες τις αδυναμίες και όλα τα προβλήματα στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Η κατάρτιση του Προγράμματος ακολούθησε μια μακρόχρονη και επίπονη διαδικασία στο πλαίσιο της Ομάδας Σχεδιασμού Προγράμματος και απαιτήσε σειρά διαβουλεύσεων τόσο μεταξύ των Υπουργείων και των Γενικών Γραμματειών που είναι αρμόδιες για τη χάραξη και την υλοποίηση πολιτικής κατά τομέα, όσο και με τους εμπλεκόμενους φορείς και το ευρύτερο κοινό. Η στρατηγική αναφέρεται στους τομείς της μεταποίησης, υπηρεσιών, εμπορίου, προστασίας του καταναλωτή, έρευνας και τεχνολογίας, ενέργειας, τουρισμού και πολιτισμού. Καλύπτει επομένως τα αντικείμενα αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης, του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι γεωγραφικές περιοχές παρέμβασης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας

αντιστοιχούν στους παρακάτω κωδικούς NUTS που περιγράφονται στον πίνακα .

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
GR 11	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ
GR 14	ΘΕΣΣΑΛΙΑ
GR 21	ΗΠΕΙΡΟΣ
GR 22	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ
GR 23	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ
GR 25	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ
GR 41	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ
GR 43	ΚΡΗΤΗ

Αναλυτικά οι άξονες προτεραιότητας του συγκεκριμένου προγράμματος δραστηριοποιούνται στην :

- Ø Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους αφού αποτελεί βασικό παράγοντα για την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας .
- Ø Ενσωμάτωση της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας στον παραγωγικό ιστό της χώρας και την γενικότερη διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας στην ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ø Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας -εξωστρέφειας και αναβάθμιση του παραγωγικού ιστού της χώρας ,με αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων και γενικότερη ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών σε όλους τους τομείς και κλάδους της Ελληνικής οικονομίας.
- Ø Βελτίωση του θεσμικού περιβάλλοντος και των υποστηρικτικών δομών, υποδομών, μηχανισμών και εργαλείων για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την ενδυνάμωση του ανταγωνισμού και την προστασία του καταναλωτή μέσω της εξασφάλισης των κατάλληλων συνθηκών απελευθέρωσης αγορών, τεχνικών υποδομών, δομών στήριξης και εργαλείων ανάπτυξης, σε συνδυασμό με την εξασφάλιση των δικαιωμάτων του καταναλωτή, ο οποίος συνιστά τον βασικό κριτή της ποιοτικής διάστασης του παραγωγικού συστήματος, ενδυναμώνει

τον υγιή ανταγωνισμό και στηρίζει τον επενδυτικό δυναμισμό των επιχειρήσεων.

- Ø Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της Αειφορίας ,επιδιώκοντας την εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, στο πλαίσιο της επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων της, την υποστήριξη της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας και την ένταξη της χώρας στα μεγάλα διεθνή δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.
- Ø Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής του προγράμματος (ΕΤΠΑ), αποσκοπώντας στην αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία της προετοιμασίας, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου του Επιχειρησιακού Προγράμματος, στην προβολή και διάδοση των δράσεων του και στην ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων για την εφαρμογή τους.

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε. ανέρχεται σε 1.519.000.000 €, εκ των οποίων 1.291.000.000 € Κοινοτική Συμμετοχή και 228.000.000 € Εθνική Συμμετοχή. Επιπλέον του ποσού αυτού εκτιμάται ότι θα διατεθούν Εθνικοί Πόροι ύψους 202.000.000 € για την κάλυψη δαπανών των έργων που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. όπως απαλλοτριώσεις (μεγαλύτερες από κάποιο ποσοστό του κόστους του έργου), προβλεπόμενα έσοδα, κλπ. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και Ιδιωτική Συμμετοχή ύψους 1.410.565.249 €. Το σύνολο των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα 3.131.565.249 €.

3.2.4. ΕΠ «ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ»

Το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» επικεντρώνεται στο στρατηγικό στόχο «Ψηφιακό Άλμα στην παραγωγικότητα, Ψηφιακό Άλμα στην ποιότητα ζωής». Δεδομένης της χαμηλής θέσης της Ελλάδας στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, συγκρινόμενη τόσο με τις χώρες της ΕΕ-27 όσο και παγκοσμίως το συγκεκριμένο χρηματοδοτικό προϊόν φαντάζει ιδανικό εργαλείο για την ανάπτυξη και πρόοδο . Έτσι, το χαμηλό σημείο εκκίνησης για τις νέες τεχνολογίες αποτελεί την κύρια αιτία για την οποία απαιτείται η επίτευξη «Ψηφιακού Άλματος», προκειμένου να ανακτηθεί ο χαμένος χρόνος και να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών δυναμικά.Κεντρικό στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 αποτελεί η χωρική / περιφερειακή διάστασηκαι εξειδίκευση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, η οποία αντικατοπτρίζεται και στο παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα,πέραν της σχετικής αρχιτεκτονικής του ΕΣΠΑ 2007-2013. Η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών Περιφερειών με τη χρήση των ΤΠΕ συνδέεται άμεσα με την κοινωνία της γνώσης και τις επενδύσεις σε κλάδους παραγωγής που είναιεκτεθειμένοι στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό για τη

δημιουργία και διατήρηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.Ο στρατηγικός στόχος του προγράμματος είναι η «Ψηφιακή Σύγκλιση της χώρας με την ευρωπαϊκή ένωση αξιοποιώντας τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)». Η επίτευξη του στρατηγικού στόχου επιτυγχάνεται μέσω των τριών Αξόνων Προτεραιότητας που θέτει το επιχειρησιακό πρόγραμμα.Το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» ενσωματώνει την αναπτυξιακή στρατηγική στον χώρο των ΤΠΕ και στις 13 Περιφέρειες της χώρας .

Ο πρώτος άξονας προτεραιότητας αφορά τη βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Συγκεκριμένα την προώθηση της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής επικοινωνιών (ΤΠΕ) σε επιχειρήσεις, την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και βελτίωση της παραγωγικότητας του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ, την ενίσχυση του κλάδου των ΤΠΕ στην οικονομία και την προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ. Ενώ ,ο δεύτερος και τρίτος άξονας προτεραιότητας αφορά την βελτίωση της ποιότητας ζωής καθώς και την τεχνική υποστήριξη των εφαρμογών . Συγκεκριμένα την βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω της χρήσης ΤΠΕ με ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην ψηφιακή Ελλάδα , την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης για τον πολίτη και την ένταξη δράσεων παρακολούθησης ,αξιολόγησης των έργων .

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε. ανέρχεται σε 1,07 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 860.000.000 είναι η κοινοτική συνδρομή και τα 215 εκατομμύρια Εθνική Συμμετοχή. Επιπλέον του ποσού αυτού εκτιμάται ότι θα διατεθούν Εθνικοί Πόροι ύψους 72.000.000 € για την κάλυψη δαπανών των έργων που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. όπως απαλλοτριώσεις (μεγαλύτερες από κάποιο ποσοστό του κόστους του έργου), προβλεπόμενα έσοδα κλπ. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να αξιοποιηθεί και ιδιωτική συμμετοχή ύψους 320.000.000€. Το σύνολο των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα 1,147 δισεκατομμύρια ευρώ. Αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα μπορούμε να διαπιστώσουμε την κατανομή των πόρων του Κοινοτικού Πλαισίου στους παραπάνω τρείς άξονες προτεραιότητας .

Άξονες Προτεραιότητας	Προϋπολογισμός	%
Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ	402	46,7
ΤΠΕ και βελτίωση της ποιότητας ζωής	442	51,4

Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	16	1,9
ΣΥΝΟΛΟ	860	100

3.2.5. ΕΠ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ»

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013» είναι ένα από τα τομεακά προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007- 2013 που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και αποτελεί ένα πολυστοχικό πρόγραμμα, καλύπτοντας δηλαδή και τις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Το ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» θέτει ως στρατηγικούς στόχους τη δημιουργία συνθηκών πλήρους απασχόλησης, τη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας και της παραγωγικότητας, καθώς και την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του διεθνούς ανταγωνισμού και των τεχνολογικών και παραγωγικών εξελίξεων. Στοχεύει επίσης στην ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών, των νέων, των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας και των ευάλωτων ομάδων και στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας, καθώς και στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Μερικές από τις κυριότερες παρεμβάσεις του ΕΠ περιλαμβάνουν την εφαρμογή του εθνικού συστήματος σύνδεσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την απασχόληση, τον εκσυγχρονισμό των δομών και συστημάτων της αγοράς εργασίας, ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, μέτρα καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας, την εξατομικευμένη υποστήριξη των ανέργων καθώς και την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και των γυναικών. Το ΕΠ χρηματοδοτεί επίσης την προώθηση σύγχρονων τεχνικών δια βίου μάθησης στις επιχειρήσεις, μέτρα για την ενεργό γήρανση του εργατικού δυναμικού, στοχευόμενες και ολοκληρωμένου χαρακτήρα παρεμβάσεις για την εργασιακή και κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων, την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας καθώς και την ανάπτυξη πολιτικών επανένταξης των ατόμων με αναπηρία.

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε. ανέρχεται σε 2.825.333.333 €, εκ των οποίων 2.260.000.000 €, κοινοτική συμμετοχή (από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και 565.333.333 €, εθνική συμμετοχή. Επιπλέον του ποσού αυτού εκτιμάται ότι θα διατεθούν εθνικοί πόροι ύψους 188.000.000 €, για την κάλυψη δαπανών των έργων που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. ,όπως προβλεπόμενα έσοδα κλπ. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και Ιδιωτική Συμμετοχή ύψους

50.000.000€. Το σύνολο των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα 3.013.333.333€.

3.2.6. ΕΠ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ»

Το βασικό πλαίσιο ανάπτυξης του στρατηγικού σχεδιασμού για την παιδεία για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 είναι το τετράπτυχο «Ανάπτυξη-Ανταγωνιστικότητα - Εκπαίδευση - Απασχόληση». Εντός αυτού του πλαισίου, η παιδεία αναδεικνύεται σε κρίσιμο παράγοντα. Η πολιτική αναζήτηση για ποιότητα ζωής για το κοινωνικό σύνολο στηρίζεται σε μια θεώρηση διαπνεόμενη από τις αρχές μιας ευνομούμενης και σωστά οργανωμένης σε κράτος κοινωνίας, όπως είναι η ελληνική, που σύμφωνα με τον συνταγματικό της χάρτη, καταγράφει ως βασική προτεραιότητα την παιδεία, την παροχή αγωγής και γνώσης σε όλους. Το υψηλό επίπεδο της εκπαίδευσης και των παρεχόμενων δεξιοτήτων αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία ενεργών πολιτών, την ένταξη τους στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία γενικότερα. Έτσι, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» αποτελεί ένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται δράσεις, οι οποίες διακρίνονται από καινοτόμο χαρακτήρα, συμβολή στην εξάλειψη κοινωνικών ανισοτήτων και εισαγωγή νέων θεσμών. Ενδεικτικά παραδείγματα αυτών αποτελούν,

- Ø την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και παράλληλα με το εκπαιδευτικό σύστημα
- Ø τη σύνδεση εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας
- Ø τη δια βίου μάθηση και
- Ø την έρευνα.

Ο κεντρικός στόχος του άξονα είναι η βελτίωση της ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαίδευσης, ώστε να επιτευχθεί η συνεχής αναβάθμιση του επιπέδου γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που απαιτούνται για τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας και αγοράς εργασίας, η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη μέσω της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Ενδεικτικές προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι η αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, η επιτάχυνση των ρυθμών ένταξης των νέων τεχνολογιών, η αναδόμηση της επαγγελματικής κατάρτισης σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των ναυτικών επαγγελματιών, η επέκταση των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας, των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων και του Ανοικτού Πανεπιστημίου και η ενίσχυση των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η ενισχυμένη διδασκαλία των μειονοτήτων.

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε. ανέρχεται σε 2.058.000.000 €, εκ των οποίων 1.440.000.000 € κοινοτική συμμετοχή και 618.000.000 εθνική συμμετοχή. Επιπλέον του ποσού αυτού εκτιμάται ότι θα διατεθούν εθνικοί πόροι ύψους 157.000.000 € για την κάλυψη δαπανών των έργων που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. όπως προβλεπόμενα έσοδα κλπ. Το σύνολο των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα 2.215.000.000 €.

3.2.7. ΕΠ «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ»

Πεδίο παρέμβασης του παρόντος Επιχειρησιακού Πρόγραμματος αποτελεί η Δημόσια Διοίκηση και στις 13 Διοικητικές Περιφέρειες της χώρας, η οποία προσδιορίζεται ως το σύνολο των κατηγοριών δημόσιων φορέων που ορίζουν το λεγόμενο στενό δημόσιο τομέα, δηλαδή Δημόσιες υπηρεσίες της κεντρικής κυβέρνησης (υπουργεία, γενικές γραμματείες, γενικές γραμματείες περιφερειών) και ανεξάρτητες αρχές - Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) - Οργανισμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Το ΕΠ συνιστά μια ολοκληρωμένη δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων παρεμβάσεων με τις οποίες προσδοκάται ότι θα αντιμετωπισθούν οι βασικές δυσλειτουργίες της Δημόσιας Διοίκησης, σε ότι αφορά τους βασικούς συντελεστές διοικητικής ικανότητας (ανθρώπινο δυναμικό, κανονιστικό πλαίσιο, δομές και συστήματα) και στο επίπεδο της διαμόρφωσης των δημόσιων πολιτικών και στο επίπεδο της εφαρμογής τους από τις υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης. Βασικές μεθοδολογικές αρχές οργανωτικής αλλαγής τις οποίες υιοθετεί το ΕΠ αποτελούν ,

- Ø Η ολοκληρωμένη προσέγγιση συνδυασμού παρεμβάσεων στο επίπεδο της πολιτικής και στο επίπεδο της επιχειρησιακής λειτουργίας των υπηρεσιών και των συντελεστών διοικητικής ικανότητας.
- Ø Η δημιουργία μηχανισμών και δομών πολιτικής και τεχνικής υποστήριξης για την προώθηση της εφαρμογής των αλλαγών στις οποίες στοχεύει το ΕΠ.
- Ø Η ευρύτερη δυνατή δημοσιότητα, η αξιοποίηση της διαδικασίας της δημόσιας διαβούλευσης και η ενεργοποίηση όλων των εμπλεκόμενων μερών πέραν της διοίκησης και των εκπροσώπων του προσωπικού, όπως είναι οι κοινωνικοί εταίροι, ανεξάρτητες αρχές, ΜΚΟ, οργανώσεις πολιτών, κλπ.
- Ø Η συστηματική συγκριτική επισκόπηση της διεθνούς εμπειρίας και της θέσης της χώρας σε όλες τις κατηγορίες δράσεων του ΕΠ και η αξιοποίηση των διδαγμάτων που προσφέρει η ξένη εμπειρία με στόχο την μεταφορά και προσαρμογή καλών πρακτικών στο Ελληνικό

περιβάλλον, σε συνδυασμό με την ongoing αξιολόγηση της εφαρμογής και των αποτελεσμάτων των κατηγοριών δράσεων του ΕΠ.

- Ø Η προώθηση καινοτόμων, παραδειγματικών, δράσεων σε όλο το εύρος των κατηγοριών δράσεων του ΕΠ και η αξιοποίησή τους σε ευρύτερη κλίμακα με τη διαδικασία «πιλοτική εφαρμογή-τελική εφαρμογή-διάδοση-προσαρμογή-μεταφορά».

Συνοπτικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι στρατηγικός στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση της ποιότητας της διακυβέρνησης μέσα από την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δημοσίων οργανώσεων, καθώς και η ενίσχυση της λογοδοσίας και της επαγγελματικής ηθικής μέσω της διεύρυνσης της κοινωνικής διαβούλευσης και συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων. Η επίτευξη του στόχου πραγματοποιείται μέσω τεσσάρων αξόνων προτεραιότητας. Ο πρώτος άξονας προτεραιότητας αφορά την αναβάθμιση των δημοσίων πολιτικών, τον εκσυγχρονισμό του ρυθμιστικού πλαισίου και των δομών της δημόσιας διοίκησης. Οι στόχοι του προγράμματος συνοψίζονται στην μεταρρύθμιση των μηχανισμών σχεδιασμού, εφαρμογής και ελέγχου των δημόσιων πολιτικών, στην προώθηση των αρχών της διαφάνειας και της λογοδοσίας, στη βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων και τέλος στην καλύτερη εξυπηρέτηση των συναλλασσόμενων με τις δημόσιες υπηρεσίες πολιτών και επιχειρήσεων. Ενώ ο δεύτερος άξονας προτεραιότητας αφορά την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης. Οι στόχοι αφορούν την πολιτική ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων στη δημόσια διοίκηση μέσω διαρθρωτικών και θεσμικών αλλαγών και τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού εκπαιδευτικού συστήματος για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και την υποστήριξη των θεσμικών αλλαγών. Ενδεικτικά δράσεις των συγκεκριμένων αξόνων είναι η δημιουργία ενός αποδοτικού και αξιοκρατικού συστήματος ανάπτυξης ανθρωπίνων πόρων, η ενδυνάμωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης και η επίτευξη καλύτερου σχεδιασμού και εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης. Ο τρίτος άξονας προτεραιότητας αφορά την ενδυνάμωση των πολιτικών ισότητας των φύλων σε όλο το εύρος της δημόσιας διοίκησης. Συγκεκριμένα ενισχύει την θέση των γυναικών στο δημόσιο και κοινωνικό τομέα και αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης για θέματα ισότητας των φύλων. Τέλος ο τέταρτος άξονας προτεραιότητας αφορά την τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής, με ειδικούς στόχους την δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης της διοικητικής αλλαγής και την υποστήριξη του προγράμματος (δράσεις τεχνικής υποστήριξης).

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε. ανέρχεται σε 631.000.000 € , εκ των οποίων 505.000.000 € κοινοτική συμμετοχή και 126.000.000 € εθνική συμμετοχή. Επιπλέον του ποσού αυτού

εκτιμάται ότι θα διατεθούν εθνικοί πόροι ύψους 44.000.000 € για την κάλυψη δαπανών των έργων που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. όπως προβλεπόμενα έσοδα κλπ. Το σύνολο των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα 675.000.000 € .

3.2.8. ΕΠ «ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ»

Το ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογών 2007-2013» αποτελεί ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα, μέσω του οποίου αναλαμβάνονται δράσεις τεχνικής βοήθειας, ήτοι δραστηριότητες προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των Ταμείων. Ο στρατηγικός στόχος του ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013» συνοψίζεται στη διαμόρφωση και συνεχή εξασφάλιση των κατάλληλων οργανωτικών συνθηκών για την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ και εκφράζεται μέσω της ενίσχυσης των επιτελικών φορέων του συστήματος διοίκησης και συντονισμού της υλοποίησης του συνόλου των Ε.Π., ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν απρόσκοπτα, αποτελεσματικά και αποδοτικά στις νέες αυξημένες υποχρεώσεις τους, μέσω της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και δραστηριοτήτων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των δράσεων που εμπίπτουν στους στόχους των Ταμείων, και επιπρόσθετα μέσω της ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων φορέων ώστε να βελτιώσουν την οργανωτική τους αποτελεσματικότητα και να πληρούν τα κριτήρια επιβεβαίωσης της διαχειριστικής τους επάρκειας.

Απαραίτητες συνθήκες για την επίτευξη της στρατηγικής και των γενικών στόχων του ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013» αποτελεί η διαμόρφωση της δομής, του περιεχομένου και των διατάξεων εφαρμογής του Ε.Π., κατά τρόπο απλό και σαφή ως προς τις στοχεύσεις και τις επιχειρούμενες παρεμβάσεις, επιτρέποντας τις απαραίτητες ευελιξίες και ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των διαδικασιών υλοποίησης καθώς και η πλήρης αξιοποίηση του νέου πλαισίου διαχείρισης και υλοποίησης των ΕΠ της νέας προγραμματικής περιόδου, ιδιαίτερα όσον αφορά τη λειτουργία ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης.

Η στρατηγική και οι γενικοί στόχοι του Ε.Π. «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007- 2013» εξειδικεύονται στα ακόλουθα σημεία:

- Ø Ενίσχυση των επιτελικών φορέων του συστήματος διοίκησης και συντονισμού των ΕΠ για την προπαρασκευή, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των Ε.Π.
- Ø Ενίσχυση των επιτελικών φορέων του συστήματος διοίκησης και συντονισμού των ΕΠ για τη διενέργεια ελέγχων, επιθεωρήσεων και πιστοποιήσεων.
- Ø Ενίσχυση των επιτελικών φορέων του συστήματος διοίκησης και συντονισμού των ΕΠ με δράσεις συμβουλευτικής υποστήριξης και εκπόνησης μελετών και αξιολογήσεων.
- Ø Ενίσχυση των επιτελικών φορέων του συστήματος διοίκησης και συντονισμού των ΕΠ για το σχεδιασμό, την οργάνωση και υλοποίηση παρεμβάσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας.
- Ø Ενίσχυση της διοικητικής οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας των επιτελικών δομών του συστήματος διοίκησης και συντονισμού της υλοποίησης των Ε.Π.
- Ø Ενίσχυση της διοικητικής οργάνωσης και ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων φορέων των ΕΠ.
- Ø Ενίσχυση των μέτρων που αναλαμβάνονται από την Ε.Ε. σχετικά με την προπαρασκευή, παρακολούθηση, διοικητική και τεχνική στήριξη, αξιολόγηση, έλεγχο και επιθεώρηση της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε. ανέρχεται σε 225.882.353 €, εκ των οποίων 192.000.000 € συμμετοχή της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο-ΕΚΤ) και 33.882.353 € εθνική συμμετοχή.

3.2.9. ΕΠ «ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ»

Η στρατηγική του συγκεκριμένου επιχειρησιακού προγράμματος έχει βραχυπρόθεσμο και μέσο-μακροπρόθεσμο ολοκληρωμένο χαρακτήρα και υλοποιείται μέσω δύο αξόνων προτεραιότητας, επιδιώκοντας σε πρώτο χρόνο την άμεση στήριξη νέων επιχειρήσεων και της απασχόλησης σε αυτές, προς αντιμετώπιση των αναγκών του πληθυσμού που πλήττεται από την κρίση και σε δεύτερο χρόνο την ανάπτυξη τους σε μια προσπάθεια αναστροφής της ύφεσης και των συνεπειών της. Οι στόχοι του προγράμματος αφορούν περιοχές που πλήττονται από απρόβλεπτες φυσικές καταστροφές και τοπικές ή τομεακές κρίσεις που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση ή με την απελευθέρωση του εμπορίου και περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δράσεις,

- Ø Προώθηση ανθρώπινου δυναμικού στην απασχόληση και επανένταξη του στην αγορά εργασίας
- Ø Συμβολή στην αποκατάσταση του κοινωνικού και οικονομικού ιστού
- Ø Δημιουργία προϋποθέσεων για τη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού
- Ø Διατήρηση κοινωνικής συνοχής
- Ø Ανάπτυξη και βιωσιμότητα της τοπικής οικονομίας

Ο πρώτος άξονας Προτεραιότητας αφορά την μέσο-μακροπρόθεσμη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού που υφίσταται τις συνέπειες απρόβλεπτων τοπικών ή τομεακών κρίσεων που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση, συμπεριλαμβανομένης τυχόν αναδιάρθρωσης που προκαλείται από φυσικές καταστροφές, ή με τις συνέπειες της απελευθέρωσης του εμπορίου. Βασική και άμεση προτεραιότητα του άξονα είναι η παροχή δυνατοτήτων απασχόλησης και προσαρμογής του ανθρώπινου δυναμικού στην οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση αγορά εργασίας, η παροχή κίνητρων, η διαμόρφωση συνθηκών για τη διατήρηση και ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και η συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού στις περιοχές που πλήττονται. Ο δεύτερος άξονας Προτεραιότητας αφορά την ταχεία αντιμετώπιση των άμεσων συνεπειών που υφίσταται το ανθρώπινο δυναμικό εξαιτίας απρόβλεπτων τοπικών ή τομεακών κρίσεων που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση, συμπεριλαμβανομένης τυχόν αναδιάρθρωσης που προκαλείται από φυσικές καταστροφές, ή με τις συνέπειες της απελευθέρωσης του εμπορίου. Βασική προτεραιότητα του άξονα είναι η λήψη άμεσων μέτρων για την ανακούφιση και στήριξη των πληγέντων τοπικών πληθυσμών και του ανθρώπινου δυναμικού που υπέστη τις συνέπειες της κρίσης.

Ο συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός από την Ε.Ε. ανέρχεται σε 211.733.870 €, εκ των οποίων 158.800.403 € συμμετοχή της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο-ΕΚΤ) και 52.933.467 € εθνική συμμετοχή.

3.3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Επιπλέον των τομεακών προγραμμάτων η χώρα χωρίζεται σε πέντε περιφέρειες για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού. Τα πέντε περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα σε συνδυασμό με τα τομεακά προγράμματα θα υλοποιήσουν τους στρατηγικούς στόχους λαμβάνοντας

υπόψη τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της κάθε περιφέρειας. Τα περιφερειακά προγράμματα που προκύπτουν είναι τα εξής.

- Ø ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης
- Ø ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων
- Ø ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
- Ø ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου
- Ø ΠΕΠ Αττικής

Παρόλο που κάθε περιφέρεια έχει τα δικά της χαρακτηριστικά και ανάγκες, τα περιφερειακά προγράμματα θα επικεντρωθούν και θα υλοποιήσουν ένα κοινό κορμό παρεμβάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται οι κοινωνικές υποδομές, η υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη, ο πολιτισμός, τα έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας, οι πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και οι πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε σε κάθε περιφέρεια ξεχωριστά αναφέροντας τους στόχους και τους άξονες προτεραιότητας.

3.3.1. ΠΕΠ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ

Η χωρική ενότητα Μακεδονίας-Θράκης αποτελείται από τις περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Η ασθενής ανταγωνιστικότητα που χαρακτηρίζει γενικά την οικονομία της Μακεδονίας - Θράκης έχει ως αποτέλεσμα την περιορισμένη συμβολή της στην αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και πόσο μάλλον στη μετεξέλιξη της ευρωπαϊκής στην πλέον ανταγωνιστική οικονομία στον κόσμο. Στην ειδική περίπτωση της Μακεδονίας - Θράκης το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας αναδεικνύει, μεταξύ των άλλων, και τις δυσκολίες που συναντά η εξεύρεση ενός νέου προσανατολισμού της αναπτυξιακής στρατηγικής ικανού να απελευθερώσει δυνάμεις από παραδοσιακές δομές προς ένα σύστημα προσανατολισμένο στις νέες τεχνολογίες, στις νέες μεθόδους οργάνωσης της παραγωγής, αλλά και στις νέες δυνατότητες που προσφέρει η διεθνής ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών. Πρόκειται στην πραγματικότητα για τις δυσκολίες να ξεπεραστεί σε όλους τους τομείς της παραγωγής μια παραδοσιακή αντίληψη που βλέπει συγκριτικά πλεονεκτήματα στο φτηνό εργατικό δυναμικό, στη μη βιώσιμη εκμετάλλευση εγχώριων φυσικών πόρων και τοπικών πρώτων υλών και όχι στα πραγματικά πλεονεκτήματα του παραγωγικού ιστού της περιοχής.

Το αναπτυξιακό όραμα της Μακεδονίας - Θράκης για την περίοδο 2007 – 2013 συμπυκνώνεται στη δημιουργία μιας βιώσιμης ανταγωνιστικής περιφερειακής οικονομίας με έντονο εξωστρεφή προσανατολισμό και

εσωτερική οικονομική, κοινωνική, χωρική και διοικητική συνοχή. Συγκεκριμένα οι στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος υλοποιούνται βάση τεσσάρων αξόνων προτεραιότητας καιέχουν ως εξής,

A. Η διατηρήσιμη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τριών τομέων της οικονομίας (γεωργία, μεταποίηση, υπηρεσίες) ιδιαίτερα μέσω της αξιοποίησης των πολλαπλών δυνατοτήτων που παρέχει η μετάβαση στην οικονομία της γνώσης. Η ενιαία προσέγγιση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της βιωσιμότητας της ανάπτυξης συντελεί στην υποστήριξη της καινοτομικής επιχειρηματικότητας, ώστε να αναπτυχθούν ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και να δοθεί μια σημαντική ώθηση στην αύξηση της απασχόλησης. Στα ίδια πλαίσια εντάσσεται η ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η συγκρότηση της περιφερειακής αγοράς εργασίας σύμφωνα με τις ανάγκες μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής αναβάθμισης των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων και της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας της εργασίας.

B. Η ενίσχυση της εξωστρέφειας του παραγωγικού της συστήματος και κυρίως η αξιοποίηση της θέσης της στο χώρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης και ειδικότερα των βαλκάνιων, καθώς και της εγγύτητας στις αναδυόμενες αγορές της μαύρης θάλασσας και της ανατολικής μεσόγειου. Η δυναμικότερη συμμετοχή των τοπικών επιχειρήσεων στη διεθνή οικονομία θα συμβάλλει στην αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της παγκοσμιοποίησης και στην άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεών της.

Γ. Η ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων και μεγαλύτερη συμμετοχή όλων στα αποτελέσματα της ανάπτυξης. Η άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων θα συμβάλλει στη συνοχή του βορειοελλαδικού χώρου, στη δημιουργία περιφερειακής συνείδησης, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των περιφερειακών πολιτικών και δράσεων, στη δημιουργία λειτουργικών δικτυώσεων, σε κοινές δράσεις και στη δημιουργία μιας συμπαγούς χωρικής ενότητας.

Ο πρώτος άξονας αφορά τις υποδομές και τις υπηρεσίες προσπελασιμότητας στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οι δράσεις αφορούν την υλοποίηση των οδικών και σιδηροδρομικών δικτύων για την σύνδεση των περιοχών της περιφέρειας τόσο μεταξύ τους όσο και με τα υπόλοιπα Βαλκανικά κράτη. Επιπλέον προβλέπεται και η αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών για την ενίσχυση των μεταφορών και τη μεγαλύτερη ασφάλεια. Στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας προγραμματίζονται παρεμβάσεις στο οδικό δίκτυο της περιφέρειας που ολοκληρώνουν τους μεγάλους οδικούς άξονες και παρεμβαίνουν σημειακά στο περιφερειακό οδικό δίκτυο, ενισχύοντας τις υποδομές διαμετακομιστικού εμπορίου και εφοδιαστικής αλυσίδας, και

βελτιώνοντας το δίκτυο των αστικών μεταφορών. Στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης ο άξονας περιλαμβάνει παρεμβάσεις στο οδικό δίκτυο της περιφέρειας που βελτιώνουν την πρόσβαση σε χώρους ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων (ΒΙ.ΠΕ. και λιμάνια) και σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές. Επίσης, στοχεύει στην ανάπτυξη των λιμενικών υποδομών κυρίως στην Αλεξανδρούπολη και στην Καβάλα και στη συμπλήρωση του σιδηροδρομικού δικτύου και τη σύνδεσή του με χώρους οικονομικού ενδιαφέροντος . Τέλος, επιδιώκεται η συμπλήρωση και κατασκευή των οδικών αξόνων παράλληλα με την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των μεθοριακών σταθμών.

Ο δεύτερος άξονας αφορά την ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οι παρεμβάσεις αφορούν την ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκείται στην Κεντρική Μακεδονία, η οποία οδηγεί στην παραγωγή προϊόντων

και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας ιδιαίτερα στον τριτογενή τομέα όπως είναι οι κλάδοι εμπορίου, υγείας, εκπαίδευσης, αλλά και τουρισμού, που ενσωματώνουν γνώση, περιβαλλοντική μέριμνα και καινοτομία. Την ανάπτυξη στρατηγικής για την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη (ΕΤΑ) και την καινοτομία, προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης των προκλήσεων και της εκμετάλλευσης ευκαιριών στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης . Την διάχυση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) τόσο στις επιχειρήσεις, με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικότητας της περιφέρειας, όσο και στους πολίτες, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, καθώς και την μεγιστοποίηση των ωφελειών από τη χρήση των ΤΠΕ, με την προσαρμογή τους στις εκάστοτε ανάγκες των χρηστών. Ο στόχος εξειδικεύεται σε δύο προτεραιότητες για τη βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ, και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας οι δράσεις του άξονα αποσκοπούν στην δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για τη διαφοροποίηση της ιδιαίτερα συναρτώμενης με τον τομέα της ενέργειας παραγωγικής της βάσης, συνδυαστικά με τη διάχυση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και των αντίστοιχων εφαρμογών και υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Οι παρεμβάσεις που προγραμματίζονται εστιάζονται στον εμπλουτισμό της παραγωγικής δομής με την υιοθέτηση της καινοτομίας, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του τομέα της ενέργειας βελτιώνοντας τη διασύνδεσή της με το τοπικό παραγωγικό σύστημα. Επιπρόσθετα αποσκοπούν στην ανάπτυξη της έρευνας και της τεχνολογίας σε επιχειρηματικό επίπεδο, με τη συνεργασία εκπαιδευτικών και επιχειρηματικών φορέων, και την εισαγωγή νέων μεθόδων στην παραγωγή με ταυτόχρονη

ανάπτυξη δομών και υποδομών ΤΠΕ και ανάπτυξη εφαρμογών και υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πολιτών. Στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης οι δράσεις του άξονα εστιάζουν στις άμεσες ενισχύσεις για την προώθηση επενδυτικών σχεδίων στους τομείς της μεταποίησης, του εμπορίου και των υπηρεσιών, εστιασμένες σε ειδικά χωρικά σύνολα και ιδιαίτερα σε περιοχές ή τομείς που αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αναδιάρθρωση της οικονομικής τους δραστηριότητας όπως είναι οι αγροτικές και μεθοριακές περιοχές καθώς επίσης και σε ειδικές ομάδες πληθυσμού αλλά και σε ειδικές μορφές τουρισμού όπως είναι ο αγροτουρισμός. Επίσης, προβλέπεται να υλοποιηθούν δράσεις προστασίας του πλούσιου γεωθερμικού αποθέματος που διαθέτει η περιφέρεια, συμβάλλοντας έτσι στην ορθολογική διαχείριση των ενεργειακών πόρων και στην αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ο τρίτος άξονας αφορά την αιφόρο ανάπτυξη και ποιότητα ζωής στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οι δράσεις του άξονα αφορούν δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας, δράσεις ανάδειξης και αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, δράσεις στον τομέα της κοινωνικής μέριμνας, προγράμματα αστικής ανάπτυξης και ιδιαίτερα παρεμβάσεις βελτίωσης των αστικών μεταφορών του μητροπολιτικού κέντρου (Μετρό Θεσσαλονίκης) στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης και προγράμματα ανάπτυξης της υπαίθρου με γνώμονα τη διαφύλαξη του γεωγραφικού χώρου και την ανάδειξη των μοναδικών γεωφυσικών χαρακτηριστικών του. Η αιφόρο ανάπτυξη και η ποιότητα ζωής στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας συνδέεται άμεσα με την ενίσχυση του ρόλου των αστικών κέντρων και τη λειτουργική τους διασύνδεση με τις αγροτικές και ορεινές περιοχές, βελτιώνοντας παράλληλα την ελκυστικότητα του ανθρωπογενούς και την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος. Στα πλαίσια αυτά εντάσσονται παρεμβάσεις ολοκλήρωσης και αναβάθμισης των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών, δομών και υπηρεσιών, καθώς και δράσεις αποκατάστασης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος (εδάφους, αέρα, υδάτων) αλλά και θωράκισης από φυσικές καταστροφές. Επίσης έμφαση αποδίδεται στην ενίσχυση της χωρικής οργάνωσης μέσα από την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού και την προώθηση διαπεριφερειακών και διασυνοριακών πολιτικών και προγραμμάτων συνεργασιών στους τομείς περιβάλλοντος, φυσικών πόρων, τουρισμού, πολιτισμού, εκπαίδευσης και υγείας πρόνοιας. Στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης ο άξονας περιλαμβάνει παρεμβάσεις για την προστασία, αναβάθμιση και ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος, την εξασφάλιση της υγείας και της ευεξίας του συνόλου του πληθυσμού της περιφέρειας, την αναβάθμιση των συνθηκών ποιότητας του εκπαιδευτικού δικτύου και την ανάδειξη του πολιτισμού ως παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης.

Ο τέταρτος άξονας αφορά την τεχνική υποστήριξη εφαρμογής στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Ο συγκεκριμένος άξονας εμπεριέχει το σύνολο των ενεργειών και δραστηριοτήτων που αφορούν στην υλοποίηση των παρεμβάσεων, την παροχή οδηγιών και υποστήριξης προς τους εμπλεκόμενους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, την υποστήριξη και υποβοήθηση όλων των διοικητικών δομών και μηχανισμών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονίας - Θράκης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 4,2 δις €, ποσό συνολικής δημόσιας δαπάνης, εκ των οποίου τα 2,7 δις € είναι η κοινοτική συμμετοχή.

3.3.2. ΠΕΠ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ - ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Οι τρεις περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων, τις οποίες αφορά το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις, οι οποίες συνδέονται με διάφορους παράγοντες αλλά μοιράζονται και κοινά σημεία. Τα χαρακτηριστικά της χωρικής ενότητας Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων τεκμηριώνουν την ανάγκη άρθρωσης μιας αναπτυξιακής στρατηγικής η οποία θα συμβάλλει στη μεγέθυνση της οικονομίας στην περιοχή προγραμματισμού και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων και των τριών Περιφερειών. Συνεπώς, στα πλαίσια της περιόδου 2007-2013, ο σχεδιασμός του ΠΕΠ αποσκοπεί στην διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης, στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της χωρικής ενότητας με γνώμονα την αειφόρο ανάπτυξη. Οι δράσεις του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας- Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων συστηματοποιούνται σε τρεις άξονες.

Ο πρώτος άξονας αφορά την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών προσπελασιμότητας. Συγκεκριμένα στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος οι δράσεις του άξονα εστιάζουν στην αναβάθμιση και συμπλήρωση των δικτύων μεταφορών και των μεταφορικών υπηρεσιών επιτυγχάνοντας αφενός ασφάλεια για τις μεταφορές προσώπων και αγαθών και αφετέρου την μείωση χρόνου αλλά και κόστους. Στην περιφέρεια της Πελοποννήσου στόχος

είναι η αναβάθμιση και η επέκταση τόσο του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου όσο και των λιμενικών υποδομών, σε μια προσπάθεια διασύνδεσης των περιοχών της περιφέρειας με τα υπόλοιπα αστικά και ημιαστικά εμπορικά και τουριστικά κέντρα της. Ενώ, στην περιφέρεια των Ιονίων Νήσων οι δράσεις του άξονα αποσκοπούν στην βελτίωση του τομέα των μεταφορών, στην αναβάθμιση και συμπλήρωση των περιφερειακών χερσαίων και θαλάσσιων υποδομών αλλά και στην δημιουργία συνθηκών ασφάλειας και συστημάτων διαχείρισης της κυκλοφορίας.

Ο δεύτερος στόχος του προγράμματος αφορά την ψηφιακή σύγκλιση με την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και την τόνωση της επιχειρηματικότητας. Στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος οι δράσεις του άξονα εστιάζουν στην αναβάθμιση σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης. Συγκεκριμένα θα ενισχυθούν ερευνητικοί φορείς, τεχνολογικά πάρκα, για να αναπτύξουν και βελτιώσουν τον εξοπλισμό και τις ερευνητικές και τεχνολογικές τους υποδομές, καθώς και ερευνητικά προγράμματα μικρής κλίμακας σε συνεργασία με επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομίας καθώς και ενίσχυση της νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας κυρίως μέσω της διευκόλυνσης ίδρυσης νέων και εξειδικευμένων επιχειρήσεων. Στην περιφέρεια της Πελοποννήσου στόχος είναι ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής και διοικητικής λειτουργίας των επιχειρήσεων της περιφέρειας. Η επίτευξη αυτού θα πραγματοποιηθεί με την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και στην παραγωγική διαδικασία αλλά και στην εφαρμογή καινοτομιών. Τέλος, επειδή η περιφέρεια των Ιονίων Νήσων συνδέεται κατά κύριο λόγο με τον τουρισμό δίνεται βαρύτητα στην ενίσχυση επιχειρηματικών σχεδίων με αντικείμενο κυρίως την επιχειρηματική αξιοποίηση ειδικών μορφών τουρισμού, όπως πολιτιστικός, περιβαλλοντικός, θαλάσσιος αλλά και στην ενίσχυση των επιχειρήσεων για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών.

Ο τρίτος στόχος αφορά την αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής. Στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος οι δράσεις του άξονα αποσκοπούν στην βελτίωση των υποδομών και την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών στους τομείς της υγείας, της πρόνοιας και της εκπαίδευσης. Στην προστασία του περιβάλλοντος, με έμφαση στην ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων και υδάτινων πόρων. Στην προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου. Στην αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών με την βελτίωση των τουριστικών υποδομών και την προβολή της περιφέρειας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με επενδύσεις στους τομείς πολιτισμού, τουρισμού, προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και σε αστικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές όπου θα υλοποιηθούν δράσεις ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Στην περιφέρεια της Πελοποννήσου οι στόχοι του άξονα αναφέρονται στην βελτίωση των συνθηκών προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, ως

κυρίαρχοι πόροι για την ανάπτυξη της περιφέρειας, αλλά και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Στην βελτίωση των προϋποθέσεων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, στόχος ο οποίος και αυτός έχει άμεση σχέση με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής ενώ συμβάλει στην κοινωνική και εργασιακή ένταξη ατόμων που ανήκουν σε κοινωνικά ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες. Η περιφέρεια των Ιονίων Νήσων έχει ως στόχο την ανάδειξη και την αξιοποίηση τόσο του φυσικού περιβάλλοντος με τις ποικίλες εναλλαγές, όσο και σε συνδυασμό με το πλούσιο πολιτισμικό απόθεμα, υλικό και άυλο, ώστε να αποτελέσουν την αναγκαία και ικανή βάση για μια διαφοροποιημένη τοπική ανάπτυξη και αφετέρου την διασφάλιση υψηλού επιπέδου κοινωνικών υπηρεσιών και περιβαλλοντικής προστασίας, στοιχείων που συμβάλλουν αποφασιστικά στη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης και ευημερίας, όλα αυτά σε συνδυασμό με την δημιουργία των προϋποθέσεων για μια νέα, δυναμική και μη ανταγωνιστική σχέση πόλεων και ενδοχώρας, που να διασφαλίζει την αξιοποίηση του χώρου ως αναπτυξιακού πόρου. Ενδεικτικά, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η δημιουργία δικτύων-διαδρομών, που σε ορισμένες περιπτώσεις τα όριά τους μπορεί να επεκτείνονται και στις απέναντι των νησιών, ηπειρωτικές ακτές του Ιονίου, μαζί με την ανάδειξη της πολιτιστικής υποδομής θα συμβάλλει στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και κατά συνέπεια στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος. Τέλος εκτός από τα κλασσικά εργαλεία-δράσεις (σήμανση, εκδόσεις-οδηγοί), η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας αναμένεται να δώσει σημαντική ώθηση στην προσπάθεια αυτή.

Οι παραπάνω στόχοι υποστηρίζονται από δράσεις τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής και αφορούν και τις τρεις περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων. Κατά την υλοποίηση των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, η συμβολή της τεχνικής βοήθειας στην στήριξη των δράσεων του προγράμματος ήταν σημαντική. Ο ρόλος της τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής συνίσταται στη τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της υλοποίησης των έργων και ενεργειών του προγράμματος, στην αποτελεσματική παρακολούθηση της υλοποίησης, στη δημοσιότητα και στην πληροφόρηση του προγράμματος.

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 1.143.000.000 €, εκ των οποίων 914.000.000 € είναι συμμετοχή της Ε.Ε. και 229.000.000 € είναι εθνική συμμετοχή. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και Ιδιωτική συμμετοχή ύψους 126.846.000 ευρώ.

3.3.3. ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ

Στο νέο αναπτυξιακό περιβάλλον που δημιουργείται, η χωρική ενότητα Κρήτης – Νήσων Αιγαίου περιλαμβάνει τις περιφέρειες της Κρήτης, του βορείου Αιγαίου και του νοτίου Αιγαίου. Οι παραπάνω περιφέρειες λοιπόν, θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τα έντονα προβλήματα προσπελασιμότητας, να διαφυλάξουν και να αξιοποιήσουν με βιώσιμο τρόπο τους σημαντικούς περιβαλλοντικούς, πολιτισμικούς και τουριστικούς πόρους, ο μοναδικός συνδυασμός των οποίων αποτελεί το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των υπό αναφορά περιφερειών. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να αυξήσουν την ελκυστικότητά τους ως τόπου επενδύσεων, επιχειρηματικότητας, αλλά και ως τουριστικών προορισμών. Ο στόχος θα επιτευχθεί με έμφαση στη λειτουργική ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή διασύνδεση των περιοχών της χωρικής ενότητας, με την ανάπτυξη υποδομών μεταφορών και τη χρήση ΤΠΕ. Επίσης, θα ενισχυθεί η καινοτόμος επιχειρηματικότητα, με την παράλληλη ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών, την αξιοποίηση των τουριστικών και πολιτισμικών πόρων ως συγκριτικό πλεονέκτημα και την προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Τέλος, ο στόχος της διασφάλισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων θα επιδιωχθεί σε συνδυασμό με την αξιοποίηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Ο πρώτος άξονας προτεραιότητας του προγράμματος ο οποίος περιλαμβάνει και τις τρεις περιφέρειες αφορά τις υποδομές και τις υπηρεσίες προσπελασιμότητας. Στην περιφέρεια Κρήτης αφορά την ολοκλήρωση και την αναβάθμιση των λιμένων της, του οδικού δικτύου σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, με απώτερο σκοπό την περαιτέρω βελτίωση του επιπέδου προσβασιμότητας και ασφάλειας της κυκλοφορίας, βασικών παραμέτρων για την αναβάθμιση της συνολικής ανταγωνιστικότητάς της περιφέρειας. Στην περιφέρεια βορείου Αιγαίου στόχος είναι η βελτίωση της διασύνδεσης των νησιών της περιφέρειας με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, αλλά και η λειτουργική και χωρική διασύνδεση των νησιών μεταξύ τους, με παράλληλη ενδυνάμωση της προσπελασιμότητας από και προς τις εσωτερικές ζώνες των νησιών με τα διοικητικά, οικονομικά κέντρα των νησιών, καθώς και με τις πύλες εισόδου, εξόδου της περιφέρειας όπως είναι τα αεροδρόμια και τα λιμάνια. Στην περιφέρεια νοτίου Αιγαίου μέσω των παρεμβάσεων του άξονα σκοπός είναι η βελτίωση των αεροπορικών και κυρίως των ακτοπλοϊκών συνδέσεων, η αναβάθμιση των υποδομών, κυρίως σε χώρους εξυπηρέτησης επιβατών, η βελτίωση της σύνδεσης λιμανιών και αεροδρομίων με τα νησιωτικά κέντρα καθώς και η αποσυμφόρηση αστικών κέντρων και η εξασφάλιση πρόσβασης σε φυσικούς και πολιτιστικούς χώρους.

Ο δεύτερος άξονας προτεραιότητας του προγράμματος αφορά την ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα. Συγκεκριμένα στην Περιφέρεια Κρήτης οι δράσεις του άξονα εστιάζουν στην υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην αύξηση των εξαγωγών και στην μείωση

της εισαγωγικής διείσδυσης, στην υποστήριξη επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού που συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην υποστήριξη των επιχειρήσεων προκειμένου να παρέχουν υπηρεσίες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και υψηλής τεχνολογίας και στην ενίσχυση των υποδομών των ερευνητικών ιδρυμάτων με στόχο την παραγωγή νέας γνώσης και την εν συνεχεία μετατροπή της σε καινοτομικά προϊόντα, σε τομείς που ενδιαφέρουν τον παραγωγικά ιστό της Κρήτης, αλλά και της χώρας γενικότερα. Στην περιφέρεια βορείου Αιγαίου έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας σε δραστηριότητες συμπληρωματικές στον τουρισμό και τον αγροτικό τομέα, ενώ θα επιδιωχθεί και η εγκατάσταση και η χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών, ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές. Στην περιφέρεια νοτίου Αιγαίου οι δράσεις του άξονα αποσκοπούν στην βελτίωση υπηρεσιών και εφαρμογών για τον πολίτη όπως είναι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και η διοικητική κάλυψη με καινοτόμες εφαρμογές αλλά και στην προώθηση της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών από επιχειρήσεις της περιφέρειας. Αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων στη μεταποίηση, το εμπόριο, τον τουρισμό και σε όλες τις πρακτικές βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους.

Ο τρίτος άξονας αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και ποιότητα ζωής στην περιφέρεια Κρήτης, του βορείου Αιγαίου και του νοτίου Αιγαίου. Στην Περιφέρεια Κρήτης στόχος είναι η αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, η αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφέρεια Κρήτης, είναι βασικοί πυλώνες για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της. Στις περιφέρειες βορείου και νοτίου Αιγαίου σκοπός είναι η βελτίωση των συνθηκών προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, με δεδομένο ότι το φυσικό περιβάλλον ανάγεται πλέον στον κυρίαρχο πλουτοπαραγωγικό της πόρο, για την προώθηση και επίτευξη του στόχου της, για αειφόρο ανάπτυξη. Έτσι, θα προωθηθούν παρεμβάσεις όπως είναι η αποτελεσματική διαχείριση των απορριμμάτων, η ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση και διανομή του πόσιμου νερού, για μείωση των απωλειών και κάλυψη των αναγκών, και τέλος η κάλυψη κατά το μεγαλύτερο δυνατό μέρος των αναγκών επέκτασης και αντικατάστασης δικτύων αποχέτευσης και εγκαταστάσεων για την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων.

Ο τέταρτος άξονας αφορά την χωρική συνοχή και συνεργασία στην περιφέρεια Κρήτης, του βορείου Αιγαίου και του νοτίου Αιγαίου. Σκοπός του προγράμματος, ο οποίος περιλαμβάνει και τις τρεις περιφέρειες, είναι η αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ανισοτήτων που υπάρχουν μεταξύ των απομακρυσμένων και μικρότερων νησιών και

περιοχών χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης και των μεγαλύτερων και περισσότερο ανεπτυγμένων νησιών-κέντρων. Οι παραπάνω δύο άξονες αποσκοπούν στην αποτελεσματική, έγκαιρη και αποδοτική εφαρμογή του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος της χωρικής ενότητας Κρήτης νήσων - Αιγαίου, μέσω της αξιοποίησης της τεχνικής βοήθειας για την προετοιμασία, υποστήριξη, έλεγχο, παρακολούθηση και προβολή όλων των φορέων μηχανισμών και των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα.

Η χρηματοδότηση του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος Κρήτης – Νήσων Αιγαίου, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 1.194.000.178 €, εκ των οποίων 871.300.178 € είναι συμμετοχή της Ε.Ε. και 322.700.000 € είναι εθνική συμμετοχή. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και Ιδιωτική συμμετοχή ύψους 173.000.000 €.

3.3.4. ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ -ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΕΙΡΟΥ

Το συγκεκριμένο περιφερειακό πρόγραμμα περιλαμβάνει τις περιφέρειες της Θεσσαλίας, της Στερεάς Ελλάδας και της Ηπείρου. Κάθε περιφέρεια ακολουθεί την δική της στρατηγική. Η περιφέρεια της Θεσσαλίας εστιάζει κατά κύριο λόγο στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας. Οι τεχνολογικές και ερευνητικές δομές θα συνδεθούν πιο αποτελεσματικά με την παραγωγή, ενώ η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών θα επιδιωχθεί μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας και της εφαρμογής συστημάτων πιστοποίησης. Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποβλέπει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, να βελτιώσει το επίπεδο ανθρώπινων πόρων, να διασφαλίσει την προστασία και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος καθώς και να αναπτύξει δεσμούς συνεργασίας και αναπτυξιακές συνέργιες με τις υπόλοιπες περιφέρειες της χωρικής ενότητας και το κυριότερο να περιορίσει στον ελάχιστο δυνατό βαθμό την εξάρτηση της από την αττική οικονομία. Τέλος η περιφέρεια της Ηπείρου αποσκοπεί στην βελτίωση της ελκυστικότητάς της, μέσω της ανάδειξης της σε κόμβο συνδυασμένων μεταφορών και αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, όπως η γεωπολιτική της θέση, η δυναμική ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το δίκτυο των κοινωνικών υποδομών, το πλούσιο πολιτιστικό και το φυσικό περιβάλλον .

Ο πρώτος άξονας προτεραιότητας του προγράμματος ο οποίος περιλαμβάνει και τις τρεις περιφέρειες αφορά τις υποδομές και τις υπηρεσίες προσπελασιμότητας .Ο συγκεκριμένος άξονας επιδιώκει την ολοκλήρωση των μεγάλων διευρωπαϊκών και εθνικών μεταφορικών αξόνων,

την αναβάθμιση των τεχνικών χαρακτηριστικών των οδικών δικτύων, προκειμένου να διευκολύνουν τις διαπεριφερειακές ροές και μετακινήσεις ατόμων, προϊόντων και υπηρεσιών έτσι ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής και η οικονομική ανάπτυξη. Αποσκοπεί επίσης στην αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου αλλά και στην βελτίωση υποδομών των λιμενικών έργων. Ιδιαίτερη έμφασή επίσης θα δοθεί στην εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για εξοικονόμηση ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας. Τέλος όλες οι δράσεις του προγράμματος θα λαμβάνουν πρόνοια για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με δυσκολίες κινητικότητας, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι ηλικιωμένοι.

Ο δεύτερος άξονας προτεραιότητας του προγράμματος αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής. Στόχος και των τριών περιφερειών είναι η διασφάλιση του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής σε όλες τις περιοχές της χωρικής ενότητας. Η αναβάθμιση των υποδομών για την διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων, η διαχείριση των υδάτων και η προστασία οικολογικά ευαίσθητων περιοχών αποτελούν ορισμένες παρεμβάσεις της ενότητας. Επιπρόσθετα επιδιώκεται η αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και η προώθηση καθαρών αστικών μεταφορών. Τέλος, οι παρεμβάσεις αποβλέπουν στην ανάπτυξη των αστικών κέντρων με βελτίωση των κοινωνικών υποδομών, όπως είναι η υγεία, η εκπαίδευση και η πρόνοια τρόπο για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε περιοχής για την αύξηση του τουρισμού.

Ο τρίτος άξονας αφορά την ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα. Οι δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν και τις τρεις περιφέρειες και αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, μέσω της ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών καθώς και της εφαρμογής της καινοτομίας για την ισχυροποίησή τους στις εθνικές και διεθνείς αγορές. Επιπρόσθετα αναφέρεται στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών μέσω της προώθησης και καθιέρωσης συστημάτων πιστοποίησης ποιότητας και ελέγχου. Αποσκοπεί επίσης στην αύξηση της έρευνας από την πλευρά των επιχειρήσεων, καθώς και της ερευνητικής συνεργασίας με τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τις ερευνητικές μονάδες της περιοχής.

Όλοι οι παραπάνω στόχοι υποστηρίζονται από δράσεις τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής και αφορά τις περιφέρειες της Θεσσαλίας, της Στερεάς Ελλάδας και της Ηπείρου. Κύριος στόχος του άξονα αποτελεί η υποστήριξη του σχεδιασμού, της εφαρμογής παρακολούθησης και αξιολόγησης του προγράμματος με στόχο την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του, μέσω ενεργειών που σχετίζονται με την αντιμετώπιση τυχών προβλημάτων, την αναγκαία εξειδίκευση του σε επιμέρους θέματα, την επιτάχυνση των διαδικασιών εφαρμογής και την

αρτιότερη πληροφόρηση των ενδιαφερομένων φορέων και των πολιτών. Ο άξονας μέσω των δράσεων πληροφόρησης αναμένεται επίσης να συμβάλει στην τήρηση των απαραίτητων διαδικασιών διαφάνειας.

Η χρηματοδότηση του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος της Θεσσαλίας, της Στερεάς Ελλάδας και της Ηπείρου, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 1.473.995.714 €, εκ των οποίων 1.105.000.000 € είναι συμμετοχή της Ε.Ε. και 368.995.714 € είναι εθνική συμμετοχή. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και ιδιωτική συμμετοχή ύψους 210.500.000€.

3.3.5. ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ

Η περιφέρεια Αττικής βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα της χώρας και ειδικότερα καταλαμβάνει το νοτιοανατολικό τμήμα της Στερεάς Ελλάδας. Η περιφέρεια γεωγραφικά χωρίζεται σε δύο μεγάλες υποενότητες, την πρωτεύουσα Αθήνα και το υπόλοιπο της Αττικής. Η περιφέρεια Αττικής αποτελεί ουσιαστικά ένα ενιαίο πολεοδομικό συγκρότημα που ενδεχομένως υπερβαίνει και τα διοικητικά όρια της, ενώ η ζώνη επιρροής της καλύπτει σημαντικό τμήμα της χώρας. Η Αττική παρουσιάζει μία δυναμική εξέλιξη σε όλα τα επίπεδα οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. Η μητροπολιτική περιφέρεια της Αττικής, συνιστά τη βασική πύλη συνεργασίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και, επιπλέον, το κέντρο βάρους και πόλο του εθνικού αναπτυξιακού άξονα προς βορρά και νότο, σε συνεργασία με τη Θεσσαλονίκη ως δευτερεύοντος πόλου με κυρίαρχο ρόλο στο δυτικό άξονα ανάπτυξης. Διαθέτει την υψηλότερη παραγωγικότητα εργασίας σε όλους τους τομείς, το υψηλότερο επίπεδο τεχνολογικής εξέλιξης, το 50% του εθνικού δικτύου τεχνικής υποδομής που συνεχώς βελτιώνεται, το μεγαλύτερο όγκο παραγωγής και κατανάλωσης, αλλά και το μεγαλύτερο όγκο υπηρεσιών στους τομείς της εφαρμοσμένης έρευνας και ανάπτυξης.

Η Αθήνα, αποτελεί το κύριο κέντρο διοικητικών υπηρεσιών ως πρωτεύουσα και κέντρο παροχής προηγμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, είναι ισχυρός διαμετακομιστικός σταθμός εμπορευμάτων και συγκοινωνιακός κόμβος διεθνούς επιρροής. Η Περιφέρεια Αττικής ασκεί «αναπτυξιακές επιρροές», οι οποίες εκτείνονται πέραν των ορίων που καλύπτουν θεσμοθετημένα σχέδια και όρια, ακόμη και σε όλο τον εθνικό χώρο. Εκτός της γεωγραφικής θέσης και τις ιδιαίτερα καλές κλιματολογικές συνθήκες, θα πρέπει να αναφερθούν επίσης οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης στο περιβάλλον, η συγκέντρωση ερευνητικών Ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το ικανοποιητικό μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, η πολιτιστική παράδοση και κληρονομιά, αφού φιλοξενεί ορισμένα από τα σημαντικότερα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως είναι

η Ακρόπολη, την ύπαρξη μεταφορικών υποδομών όπως είναι το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος και το λιμάνι του Πειραιά και τέλος το γεγονός ότι αποτελεί ήδη διεθνή τουριστικό προορισμό.

Τα πλεονεκτήματα της περιφέρειας όμως αναιρούνται και μετριάζονται από μια σειρά αδυναμιών που παρουσιάζει η περιφέρεια και διαμορφώνουν την μειωμένη ελκυστικότητα της σαν τόπο για την προσέλκυση επενδύσεων. Η περιφέρεια Αττικής παρουσιάζει σημαντική υστέρηση στις οικονομικές επιδόσεις. Στις αδυναμίες της περιφέρειας κατατάσσονται οι ελλείψεις στις υποδομές που είναι αναγκαίες για την μετατροπή της σε διεθνή κόμβο κυρίως οι σιδηροδρομικές υποδομές, οι παραμένουσες αδυναμίες των μέσων μαζικής μεταφοράς, η ελλιπής κάλυψη του δικτύου σε σχέση με το πληθυσμιακό μέγεθος της πόλης, το σχετικά περιορισμένο δίκτυο αυτοκινητοδρόμων και δικτύων οδών ταχείας κυκλοφορίας ενώ παραμένει ένα μεγάλο έλλειμμα τόσο στον τομέα των περιβαλλοντικών υποδομών, όσο και χώρων πρασίνου και ελεύθερων χώρων, που δεν διασφαλίζει την αιφόρο ανάπτυξη.

Με βάση τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της περιφέρειας οι στόχοι του προγράμματος εστιάζουν στην βελτίωση της ελκυστικότητας της περιφέρειας σαν διεθνές επιχειρηματικό κέντρο, στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μέσω της ενθάρρυνσης της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και της διάδοσης και αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών πληροφόρησης, στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην προστασία του περιβάλλοντος και τέλος στην δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Ο πρώτος άξονας του προγράμματος αφορά την ενίσχυση των υποδομών προσπελασιμότητας και ενεργείας. Στόχος του προγράμματος είναι η ανάπτυξη του σιδηροδρομικού δικτύου, η επέκταση των δικτύων των μέσων μαζικής μεταφοράς, οι αυτοκινητόδρομοι, η ανάπτυξη συμπληρωματικού περιφερειακού οδικού δικτύου καθώς και η ολοκλήρωση λιμενικών υποδομών και η διασύνδεσή τους με τα συγκοινωνιακά δίκτυα. Επιπρόσθετα αποσκοπεί στην βελτίωση των συγκοινωνιακών υποδομών και αστικών μεταφορών με την βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών κάνοντας έτσι την κινητικότητα των ΑΜΕΑ πιο εύκολη και ασφαλή. Τέλος αποσκοπεί στην αναβάθμιση και την επέκταση του ενεργειακού συστήματος, με τον εκσυγχρονισμό του δικτύου ηλεκτρισμού, και με την ολοκλήρωση υποδομών και δικτύου διανομής, μεταφοράς του φυσικού αερίου.

Ο δεύτερος άξονας προτεραιότητας του προγράμματος αφορά την αιφόρο ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής και θέτει τέσσερις στόχους. Ο πρώτος στόχος θα επιτευχθεί με έμφαση στις ψηφιακές υπηρεσίες προς τους πολίτες αλλά και την επέκταση σχολικών δικτυακών υποδομών και εξοπλισμών καθώς και την ανάπτυξη καινοτομικών τεχνολογικών δράσεων που έχουν εφαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο δεύτερος στόχος

αποσκοπεί στην προστασία και την διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς με στόχο την ανάπτυξη και την προώθηση του τουρισμού.

Ο τρίτος άξονας του προγράμματος αφορά την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της ψηφιακής σύγκλισης, εστιάζοντας στην ανάπτυξη και στην λειτουργία υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιφέρειας.

Ο τέταρτος άξονας του προγράμματος αφορά την αναζωογόνηση των αστικών περιοχών. Δηλαδή αποσκοπεί στην περιβαλλοντική προστασία και την πρόληψη κινδύνων μέσω της ολοκλήρωσης της αντιπλημμυρικής προστασίας, τη βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης, τη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων, την ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα, νερών, ακτών καθώς και των προγραμμάτων αντιμετώπισης θορύβου, ακτινοβολιών και ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Προφανώς, ο άξονας προτεραιότητας περιλαμβάνει παρεμβάσεις οι οποίες εξυπηρετούν την ενίσχυση της έρευνας και της τεχνολογίας με σκοπό την εισαγωγή της σε επιχειρήσεις της περιφέρειας για την ενίσχυση της καινοτομίας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Επιπλέον ενθαρρύνονται οι ξένες επενδύσεις, αναβαθμίζονται οι τουριστικές υπηρεσίες ενώ προωθούνται και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Συγκεκριμένα θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο μετασχηματισμός του αστικού τοπίου μέσω της αναζωογόνησης συγκεκριμένων περιοχών, η εφαρμογή εκτεταμένων αναπλάσεων και η ανάδειξη και η αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, είτε στην αξιοποίηση μητροπολιτικών πάρκων, είτε στην αξιοποίηση ζωνών με ομοιογενή χαρακτηριστικά και σημαντικές προοπτικές προσέλκυσης δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως είναι η βιομηχανία, το εμπόριο, η έρευνα και ανάπτυξη-διάχυση της τεχνολογίας, ο τουρισμός-πολιτισμός και η ναυτιλία αποτελούν συγκεκριμένες επιδιώξεις του άξονα. Επιπρόσθετα αποσκοπεί στην πιλοτική αξιοποίηση περιοχών, με έμφαση στη συνδυαστική αναζωογόνηση υποβαθμισμένης περιοχής, με αποσυμφόρηση και μεταφορά δραστηριοτήτων από κορεσμένη περιοχή, η αξιοποίηση τμήματος του παραλιακού μετώπου της Αττικής αλλά και η αξιοποίηση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων και η ανάδειξη εγκαταστάσεων και λειτουργιών μητροπολιτικού χαρακτήρα.

Η χρηματοδότηση του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος της Αττικής για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 3.051.000.000 €, εκ των οποίων 2.438.000.000 € είναι συμμετοχή της Ε.Ε. και 613.000.000 € είναι εθνική συμμετοχή. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και ιδιωτική συμμετοχή ύψους 1.241.000.000 €.

3.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013, τα Προγράμματα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III αντικαθίστανται από τα προγράμματα «Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας». Τα προγράμματα αυτά είναι διεθνικά και αποβλέπουν στην ενθάρρυνση μιας βιώσιμης και ισορροπημένης ανάπτυξης των κρατών της ευρωπαϊκής επικράτειας. Η καθιέρωση και η ανάπτυξη της διεθνικής συνεργασίας είναι μέρος του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας της περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως πρωταρχικό στόχο έχουν να προωθήσουν τη διασυνοριακή, τη διακρατική και τη διαπεριφερειακή συνεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σχεδιάστηκαν, για να ενισχύσουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή με ταυτόχρονη ενθάρρυνση της ισόρροπης ανάπτυξης και προώθηση της ανταγωνιστικότητας. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην ενσωμάτωση απομακρυσμένων περιοχών και των περιοχών που συνορεύουν με τις υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες προς ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) χώρες. Τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, όπως και τα Π.Κ.Π. «INTERREG», συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν σε αυτά. Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται στα 8,7 δις ευρώ, εκ των οποίων 210 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν στην Ελλάδα, στα οποία προστίθενται και η εθνική συμμετοχή, ανεβάζοντας συνολικά τη χρηματοδότηση σε 300 εκατομμύρια ευρώ κοινοτικών και εθνικών πόρων όπου θα δοθούν στα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας χωρίζονται σε Διασυνοριακά προγράμματα που περιλαμβάνουν συνεργασίες της Ελλάδας με Βουλγαρία, Κύπρος, Αλβανία, ΠΓΔΜ, και Ιταλίας σε προγράμματα πολυμερούς διασυνοριακής συνεργασίας και σε Διακρατικά Προγράμματα που αφορούν συνεργασίες της Ελλάδας με χώρες της Μεσογείου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Επίσης η Ελλάδα συμμετέχει σε Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα με το INTERREG IV C και τέλος μετέχει και στα δίκτυα INTERACT, ESPON και URBACT. Παρακάτω θα γίνει μια περιγραφή όλων των προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Τα 5 Προγράμματα που διαχειρίζεται η Ελλάδα, εκτός από το Πρόγραμμα «Ελλάδα-Τουρκία» που έχει τεθεί σε αναστολή, έχουν εγκριθεί. Τον Ιούλιο συγκροτηθηκαν οι Επιτροπές Παρακολούθησης των Προγραμμάτων «Ελλάδα-Βουλγαρία», «Ελλάδα-Ιταλία», «Ελλάδα-Κύπρος», τα μέλη των οποίων συμφώνησαν από κοινού τον εσωτερικό κανονισμό τα επικοινωνιακά σχέδια και το Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας. Παράλληλα, ετοιμάζεται το σύνολο των υπουργικών αποφάσεων με τις οποίες θα συγκροτούνται οι Κοινές Τεχνικές Γραμματείες,

έργο των οποίων αποτελεί η βελτίωση της διαχείρισης και επίβλεψης των Προγραμμάτων καθώς και της στελέχωσης τους.

3.4.1 ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η Ελλάδα συμμετέχει σε έξι Προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας, συνολικού προϋπολογισμού, που ξεπερνά τα 320.000.000 ευρώ, τη Διαχειριστική Αρχή των οποίων διατηρεί η ίδια. Συγκεκριμένα τα προγράμματα είναι τα εξής:

A. Πρόγραμμα «Ελλάδα-Βουλγαρία». Το παρόν Επιχειρησιακό πρόγραμμα καθορίζει το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Διασυνοριακής Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας. Η επιλέξιμη περιοχή του προγράμματος περιλαμβάνει 7 διοικητικές περιφέρειες στην Ελληνική πλευρά (Εβρος, Καβάλα, Ξάνθη, Ροδόπη, Δράμα, Θεσσαλονίκη και Σέρρες) και 4 στη Βουλγαρική πλευρά (Μπλαγκόεφγκραντ, Σμόλυαν, Κούρτζαλι, Χάσκοβο), ενώ καλύπτει μία περιοχή 40.202 τετρ.χιλ. και 2.812.236 κατοίκων. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εδαφικής Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδας-Βουλγαρίας 2007-2013 εστιάζει στην ενίσχυση των δικτύων και τη συνεργασία στους τομείς της συνοριακής ασφάλειας, της διαχείρισης φυσικών πόρων, επιχειρηματικών και ερευνητικών δικτύων, με στόχο την προαγωγή βιώσιμων λύσεων για ανεμπόδιστη επικοινωνία μέσω σύγχρονων υποδομών.

Επιπλέον αποσκοπεί στην προώθηση αρμονικής, ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης της διασυνοριακής περιοχής, μειώνοντας παράλληλα τις οικονομικές και κοινωνικές εδαφικές ανομοιότητες που παρουσιάστηκαν σε επαρχίες και περιφέρειες με σχετική καθυστέρηση, επιταχύνοντας έτσι την οικονομική και κοινωνική αναδόμησή τους. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόγραμμα θα υποστηρίξει την ανάπτυξη και υλοποίηση κοινών έργων στη διασυνοριακή περιοχή. Το Πρόγραμμα προωθεί τη συνεργασία κατά μήκος της διασυνοριακής περιοχής, καθώς εστιάζει στη στρατηγική διάσταση της Ευρωπαϊκής εδαφικής διασυνοριακής ανάπτυξης που εμπλέκει και ωφελεί τις τοπικές κοινωνίες. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 110.735.958 ευρώ και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

B. Πρόγραμμα «Ελλάδα-Ιταλία». Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει ως στόχο τη διασύνδεση αγορών και κοινοτήτων βελτιώνοντας την προσπελασιμότητά τους. Αυτό θα καταστήσει δυνατή τη μεταφορά της τεχνογνωσίας σε όλη την περιοχή της παρέμβασης και θα θέσει τη βάση πάνω στην οποία μπορούν να δημιουργηθούν κοινές δομές για αειφόρο ανάπτυξη. Η παροχή κινήτρων για έμπυχο δυναμικό και οικονομικά κεφάλαια στη διασυνοριακή περιοχή θα οδηγήσει σε ταχύτερη ενσωμάτωση στην παγκόσμια οικονομία. Το πρόγραμμα θα βελτιώσει επίσης την εσωτερική

συνοχή, θα καταστήσει την περιοχή ελκυστικότερη για τους επενδυτές και θα βοηθήσει στην προστασία του περιβάλλοντος. Η επιλέξιμη περιοχή του συγκεκριμένου προγράμματος περιλαμβάνει από την Ελληνική πλευρά τους νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας και Αχαΐας (περιφέρεια δυτικής Ελλάδας), Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας και Ζακύνθου (περιφέρεια Ιονίων νήσων), Ιωαννίνων, Πρεβέζης, Άρτας και Θεσπρωτίας (περιφέρεια Ηπείρου) και από την Ιταλική πλευρά τις επαρχίες Μπάρι, Μπρίντζι, Τάραντα, Φότζια και Λέτσε. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 88.955.170 Ευρώ, και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Γ. Πρόγραμμα «Ελλάδα-Κύπρος». Στα πλαίσια του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, η Κύπρος συμμετέχει στο Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα - Κύπρος, με οκτώ (8) διοικητικές περιφέρειες στην Ελληνική πλευρά (Σάμο, Λέσβο, Χίο, Δωδεκάνησα, Ηράκλειο, Λασιθί, Ρέθυμνο και Χανιά) ενώ η Κύπρος συμμετέχει στο σύνολο της. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα-Κύπρος 2007-2013» στόχο έχει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη κατά μήκος της θαλάσσιας συνοριογραμμής μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου. Το όραμα για την περιοχή συνεργασίας την προγραμματική περίοδο 2007-2013 είναι «η ανάδειξη της περιοχής ως πόλος αειφόρου ανάπτυξης στον ευρύτερο χώρο της Νοτιοανατολικής Μεσογείου στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας». Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος Ελλάδα-Κύπρος ανέρχεται σε περίπου 56 εκ ευρώ από τα οποία 45 εκ ευρώ προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Το ποσοστό συγχρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ για τα έργα που θα εγκριθούν στα πλαίσια του εν λόγω προγράμματος ανέρχεται στο 80%.

Δ. Πρόγραμμα «Ελλάδα- Αλβανία». Στόχος του προγράμματος Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας «Ελλάδα – Αλβανία» είναι η διασυνοριακή συνεργασία μέσω της επαφής διαφορετικών φορέων της διασυνοριακής περιοχής. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει διάφορες ενέργειες που επικεντρώνονται στην ενίσχυση της διασυνοριακής οικονομικής ανάπτυξης με την προώθηση της επιχειρηματικότητας, την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού καθώς και την διευκόλυνση της πρόσβασης των συνόρων μέσω υποδομών. Επιπλέον αφορά στην προώθηση κοινών δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την κινητοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Η επιλέξιμη περιοχή του προγράμματος περιλαμβάνει 6 περιοχές στην Ελληνική πλευρά (Φλώρινα, Ιωάννινα, Καστοριά, Κέρκυρα, Θεσπρωτία, Γρεβενά) και 3 στην Αλβανική πλευρά (Αργυρόκαστρο, Κορυτσά, Vlorë). Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των 9.221.597,00 € εκ των οποίων 4.167.082 € για την Ελλάδα και 3.986.593 € για την Αλβανία.

Ε. Πρόγραμμα «Ελλάδα-ΠΓΔΜ». Το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιλαμβάνει 5 περιοχές από την Ελληνική πλευρά (Φλώρινας, Πέλλας, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Σερρών) και 3 στην πλευρά της ΠΓΔΜ (Pelagonia, Vardar και όλο το νοτιοδυτικό τμήμα της χώρας). Στόχος του προγράμματος Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας «Ελλάδα – ΠΓΔΜ» είναι η αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων σε θέματα περιβάλλοντος, φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, δημόσιας υγείας και αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος καθώς και η διασφάλιση ασφαλών συνόρων ώστε να ενισχυθεί η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 6.188.651 € και συγχρηματοδοτείται για την Ελλάδα κατά 75% από το ΕΤΠΑ και κατά 25% από εθνικούς πόρους και για την ΠΓΔΜ κατά 85% από κοινοτικούς πόρους μέσω του μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας και κατά 15% από εθνικούς πόρους.

ΣΤ. Προγράμματα πολυμερούς διασυνοριακής συνεργασίας «Αδριατικής, Μεσογείου και Μαύρης Θάλασσας». Το πρόγραμμα Αδριατικής, περιλαμβάνει τους νομούς Κέρκυρας και Θεσπρωτίας από την Ελλάδα, καθώς και περιφέρειες της Ιταλίας, Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, Μαυροβουνίου, Αλβανίας, Σερβίας και Σλοβενίας. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το IPA, ενώ η Ελλάδα συνεισφέρει 5.659.992 ευρώ. Από την άλλη μεριά το πρόγραμμα της Μεσογείου, έχει ως συνολικό προϋπολογισμό τα 170.000.000 ευρώ, περιλαμβάνοντας όλες τις χώρες που βρέχονται από τη Μεσόγειο Θάλασσα. Τέλος το πρόγραμμα της Μαύρης Θάλασσας, περιλαμβάνει τις περιφέρειες Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης για την Ελλάδα, καθώς και περιφέρειες από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Ρωσία, την Τουρκία, το Αζερμπαϊτζάν, την Ουκρανία, τη Γεωργία, τη Ρουμανία και τη Μολδαβία. Η Ελλάδα συνεισφέρει με 1.132.000 ευρώ και θα έχει ενισχυμένο ρόλο, καθώς έχει αποφασιστεί να ορίσει τον Πρώτο Σύμβουλο της Διαχειριστικής Αρχής, που φιλοξενείται στη Ρουμανία. Προτεραιότητα και των τριών προγραμμάτων είναι η οικονομική και κοινωνική συνεργασία με σκοπό την ανάπτυξη καινοτομιών και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, η προστασία του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος, μέσω της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η μείωση των παραγόντων κινδύνου για το περιβάλλον, η υποστήριξη στην εκπαίδευση και στην επαγγελματική ανάπτυξη των νέων καθώς και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κοινοτήτων.

3.4.2 ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η Ελλάδα συμμετέχει σε δύο διακρατικά προγράμματα ,του Μεσογειακού χώρου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Συγκεκριμένα στο πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακού Χώρου συμμετέχουν εκτός από την χώρα μας η Κύπρος και περιφέρειες της Γαλλίας, Ιταλίας, Πορτογαλίας και Ισπανίας, η Μάλτα, η Σλοβενία, το Γιβραλτάρ του Η.Β., η Κροατία, το Μαυροβούνιο, η Αλβανία και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Ο προϋπολογισμός του

Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) ανέρχεται σε 193.191.331 Ευρώ. Ο στρατηγικός στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος καθορίζεται ως η ενίσχυση της οικονομίας της εν λόγω περιφέρειας, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη και η απασχόληση για τις μελλοντικές γενιές. Για την υλοποίηση του έχουν τεθεί ως άξονες προτεραιότητας,

- Ø Η ενίσχυση των ικανοτήτων καινοτομίας. Οι τεχνολογικές, οικονομικές και οργανωτικές δυνατότητες της περιφέρειας της Μεσογείου πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως, για να εξασφαλιστεί υψηλότερο επίπεδο ανταγωνιστικότητας, ανάπτυξης και μεγέθυνσης κατά τα επόμενα έτη.
- Ø Η προστασία του περιβάλλοντος και η προώθηση της βιώσιμης εδαφικής ανάπτυξης. Η περιφέρεια του προγράμματος, λόγω των ποικίλων γεωγραφικών χαρακτηριστικών της, δέχεται μεγάλο αριθμό περιβαλλοντικών πιέσεων που απειλούν τη βιοποικιλότητα, τους θαλάσσιους οικότοπους, τους υδάτινους πόρους και την πολιτιστική κληρονομιά της.
- Ø Η βελτίωση της κινητικότητας και της εδαφικής προσπελασιμότητας. Βελτίωση των μεταφορικών συνδέσεων, ούτως ώστε να προωθηθεί η κινητικότητα και να ενισχυθούν οι εδαφικοί δεσμοί. Υποστήριξη της σύνδεσης των απομονωμένων περιοχών με την υπόλοιπη κοινωνία και αποτελεσματικότερη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας για την επίτευξη του στόχου.
- Ø Η προώθηση ενός πολυκεντρικού και ολοκληρωμένου μεσογειακού χώρου. Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών και βελτίωση της διακυβέρνησης σε διάφορα ζητήματα που έχουν σημασία για την ανάπτυξη. Οι δραστηριότητες αυτές θα συμβάλουν στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας και θα εμποδίσουν τη διεύρυνση των εδαφικών ανισοτήτων.
- Ø Η τεχνική βοήθεια. Υποστήριξη της συνολικής διαχείρισης και της ομαλής υλοποίησης του Προγράμματος.

Το δεύτερο πρόγραμμα αφορά τις Ιταλία, Αυστρία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Μολδαβία, Κροατία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Αλβανία, ΠΓΔΜ, Ουκρανία και Ελλάδα και προήλθε από τη διάσπαση του προγράμματος CADSES σε δύο διαφορετικές ζώνες, βόρεια και νότια. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 206.691.645 Ευρώ. Ο Στρατηγικός Στόχος του προγράμματος καθορίζεται ως η βελτίωση της εδαφικής, οικονομικής και κοινωνικής ολοκλήρωσης και η συμβολή στη συνοχή, τη σταθερότητα και την ανταγωνιστικότητα μέσω της

ανάπτυξης των διακρατικών εταιρικών σχέσεων και της κοινής δράσης σε θέματα στρατηγικής σημασίας για την περιοχή. Για την υλοποίηση του Προγράμματος έχουν τεθεί ως άξονες προτεραιότητας,

- Ø Η διευκόλυνση της καινοτομίας και του επιχειρηματικού πνεύματος: Ανάπτυξη δικτύων τεχνολογίας και καινοτομίας, προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και αναβάθμιση των όρων πλαισίωσης της καινοτομίας
- Ø Η προστασία και η βελτίωση του περιβάλλοντος. Διαχείριση των υδάτων, πρόληψη και διαχείριση των πλημμυρών, πρόληψη των περιβαλλοντικών κινδύνων, διαχείριση των φυσικών πόρων, προώθηση της ενεργειακής απόδοσης.
- Ø Η βελτίωση της προσβασιμότητας. Σύνδεση των τοπικών και των περιφερειακών φορέων με τα ευρωπαϊκά δίκτυα συμπεριλαμβανομένων των οδικών, σιδηροδρομικών, εσωτερικών και θαλάσσιων μεταφορών. Περιλαμβάνονται οι φυσικές υποδομές και η πρόσβαση στην κοινωνία της πληροφορίας, προωθείται η συντονισμένη προετοιμασία για την ανάπτυξη των δικτύων προσβασιμότητας και την υποστήριξη πολυμεσικών λύσεων.
- Ø Η ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών για τις περιοχές βιώσιμης ανάπτυξης: Κάλυψη των αποκλίσεων μεταξύ ορισμένων περιφερειών και πόλεων στη νοτιοανατολική Ευρώπη και «πολυκεντρική» ανάπτυξη της περιοχής.
- Ø Η τεχνική βοήθεια για την υποστήριξη της εφαρμογής και την αύξηση των δυνατοτήτων. Ορθή εφαρμογή του προγράμματος και στην αύξηση των δυνατοτήτων των φορέων και των δικαιούχων στην περιοχή του προγράμματος.

3.4.3 ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ INTERREG IV C

Η Ελλάδα συμμετέχει στο διαπεριφερειακό πρόγραμμα INTERREG IV C, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ πλην της Γερμανίας, η Νορβηγία και η Ελβετία. Ο Προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 321.321.762 Ευρώ. Ο Στρατηγικός Στόχος του προγράμματος καθορίζεται ως η βελτίωση, μέσω της διαπεριφερειακής συνεργασίας, της αποτελεσματικότητας των πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης στους τομείς της καινοτομίας, της οικονομίας της γνώσης, του περιβάλλοντος και πρόληψης κινδύνων, καθώς και ο οικονομικός εκσυγχρονισμός και η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Για την υλοποίηση του καθορίζονται επιμέρους στόχοι, Θεματικοί και Επιχειρησιακοί.

Στους Θεματικούς Στόχους περιλαμβάνονται όχι μόνο η βελτίωση των περιφερειακών και τοπικών πολιτικών στον τομέα της καινοτομίας και της οικονομίας της γνώσης, αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στη περιφερειακή προοπτική για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη αλλά και η βελτίωση των περιφερειακών και τοπικών πολιτικών στον τομέα του περιβάλλοντος και πρόληψη των κινδύνων. Συγκεκριμένα ,οι δράσεις για την περάτωση του πρώτου στόχου αφορούν την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), τη στήριξη για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και των πρωτοβουλιών καινοτομίας, τη προώθηση της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορία και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), την υποστήριξη στην απασχόληση, το ανθρώπινο κεφάλαιο και την εκπαίδευση ενώ για την εκπλήρωση του δεύτερου περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν την πρόληψη και διαχείριση των φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων, τη διαχείριση των υδάτων και των ακτών, τη διαχείριση των αποβλήτων, της βιοποικιλότητας, τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη διαχείριση καθαρών και βιώσιμων δημόσιων συγκοινωνιών και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Από την άλλη πλευρά στους Επιχειρησιακούς Στόχους περιλαμβάνονται δράσεις όπως ,

A. Η ικανότητα των ατόμων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο από διάφορες χώρες σε ολόκληρη την ΕΕ να ανταλλάσσουν εμπειρίες και τις γνώσεις τους.

B. Η συμπόρευση χώρων με μικρότερη πείρα σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής με τις περιφέρειες που διαθέτουν περισσότερη πείρα στον τομέα αυτό, με σκοπό την από κοινού βελτίωση των ικανοτήτων και των γνώσεων των περιφερειακών και τοπικών φορέων.

Γ. Η υιοθέτηση καλών πρακτικών που έχουν εντοπιστεί στο πλαίσιο διαπεριφερειακής συνεργασίας από τις περιφερειακές πολιτικές.

3.4.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ INTERACT, ESPON ΚΑΙ URBACT

Η Ελλάδα συμμετέχει στα δίκτυα INTERACT, ESPON και URBACT τα οποία εστιάζουν στην καλύτερη δυνατή υλοποίηση των προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το πρόγραμμα INTERACT βοηθά όλους όσους υλοποιούν προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ στο πλαίσιο του στόχου "Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία" της πολιτικής συνοχής. Παρέχει συμβουλές σε θέματα διαχείρισης και υλοποίησης, στηρίζει τη διοργάνωση θεματικών σεμιναρίων και προβάλλει παραδείγματα ορθών πρακτικών. Το πρόγραμμα INTERACT

βοηθά οργανισμούς και φορείς σε όλη την Ευρώπη που διαχειρίζονται προγράμματα περιφερειακής συνεργασίας, όπως, αρχές διαχείρισης, κοινές τεχνικές υπηρεσίες, εθνικές υπηρεσίες επικοινωνίας και αρχές πιστοποίησης και ελέγχου. Καλύπτει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς επίσης τη Νορβηγία και την Ελβετία. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται συνολικά σε 40 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 34 εκατ. προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Το ESPON είναι ένα εφαρμοσμένο ερευνητικό πρόγραμμα που στηρίζει τη χάραξη των πολιτικών εδαφικής ανάπτυξης στην Ευρώπη. Για το σκοπό αυτό, μέσω του προγράμματος συλλέγονται σε τακτική βάση εκτενή στοιχεία για τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές τάσεις σε συγκεκριμένες περιοχές, με σκοπό να εντοπιστούν τόσο οι δυνατότητες περιφερειών, πόλεων και ευρύτερων περιοχών όσο και οι οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αυτές. Το ESPON καλύπτει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, και συνεργάζεται με περισσότερους από 130 οργανισμούς σε όλη την Ευρώπη για την εκπόνηση διάφορων μελετών και τη συλλογή στοιχείων υπό μορφή στατιστικών, αναλύσεων και χαρτών. Ένας από τους κύριους στόχους του προγράμματος είναι να εφοδιάζει τους τοπικούς φορείς χάραξης πολιτικής με εύκολα προσβάσιμο και κατανοητό υλικό. Σε επίπεδο ΕΕ, τα στοιχεία που συγκεντρώνονται μέσω του ESPON αποτελούν πηγή συγκρίσιμων πληροφοριών που μπορεί να χρησιμοποιεί η Ένωση για να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξή της. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι περίπου 45 εκατ. Ευρώ, εκ των οποίων 34 εκατ. ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Το δίκτυο URBACT χρηματοδοτείται από την Επιτροπή στο πλαίσιο του στόχου για την εδαφική συνεργασία και καλύπτει την περίοδο 2007 έως 2013. Στόχος του δικτύου είναι να τονώσει την καινοτομία για την αναβάθμιση των πόλεων, ενθαρρύνοντας μικρές και μεγάλες πόλεις να εντοπίσουν, να ανταλλάξουν και να διαδώσουν ορθές πρακτικές. Το URBACT δημιούργησε μηχανισμό μέσω του οποίου οι πόλεις μπορούν να ανταλλάσσουν τις εμπειρίες τους κάθε φορά που εφαρμόζουν πιλοτικά σχέδια στο πλαίσιο των προγραμμάτων URBAN. Η περιοχή του προγράμματος URBACT αποτελείται από τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Νορβηγία και την Ελβετία. Η συνολική δαπάνη είναι 67.817.875 ευρώ η οποία αποτελείται από 53.319.170 ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), 5.173.880 ευρώ από την εθνική συνεισφορά και 9.324.825,00 ευρώ από την τοπική συμμετοχή. Εκτός από αυτό, υπάρχει και μη επιλέξιμος προϋπολογισμός που εκπροσωπείται από την συνεισφορά της Νορβηγίας που αντιστοιχεί σε 350.000 ευρώ και τη συνεισφορά της Ελβετίας που αντιστοιχεί σε 230.000 ευρώ.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας εκ της φύσεώς τους διαφέρουν από τα υπόλοιπα τομεακά και περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, που υλοποιούνται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς το στοιχείο που κατά κύριο λόγο αναδεικνύεται είναι αυτό της συνεργασίας σε διασυνοριακό, διακρατικό και διαπεριφερειακό επίπεδο. Ειδοποιός διαφορά με τα υπόλοιπα προγράμματα του ΚΠΣ/ ΕΣΠΑ είναι η προϋπόθεση συμφωνίας των χωρών-εταίρων σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των Προγραμμάτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007), ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007 – 2013.
2. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα, Κωδικός Ε.Π: 3, Επίσημη Υποβολή
3. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κωδικός Ε.Π: 5, Επίσημη Υποβολή
4. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, Κωδικός Ε.Π: 6, Επίσημη Υποβολή
5. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη, Κωδικός Ε.Π: 1, Επίσημη Υποβολή
6. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ψηφιακή Σύγκλιση, Κωδικός Ε.Π: 4, Επίσημη Υποβολή
7. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας, Κωδικός Ε.Π: 2, Επίσημη Υποβολή
8. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητική Μεταρρύθμιση, Κωδικός Ε.Π:7, Επίσημη Υποβολή
9. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
10. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης, Κωδικός Ε.Π:9, Επίσημη Υποβολή
11. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων, Κωδικός Ε.Π:10, Επίσημη Υποβολή
12. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης – Νήσων Αιγαίου, Κωδικός Ε.Π: 11, Επίσημη Υποβολή
13. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου, Κωδικός Ε.Π: 12, Επίσημη Υποβολή
14. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής, Κωδικός Ε.Π: 13, Επίσημη Υποβολή

15. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2007)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
16. Ελληνικό Υπουργείο Ανάπτυξης και Τροφίμων , «Εφαρμογή της Προσέγγισης Leader του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013»
17. «Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013» ,Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Επιτροπή Ερευνών
18. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (Φεβρ. 2011)
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3908
19. «Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα» Ιωσήφ Χασσιδ Καθηγητή Πανεπιστημίου Πειραιώς
20. Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών «Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα»

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, www.espa.gr.
2. Ελληνικό Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, www.ependyseis.gr.
3. Τεχνικές Σχολές Επιμελητηρίου Ηρακλείου ,www.katartisi.gr
4. Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού , www.digitalplan.gov.gr
5. Ιστοσελίδα www.fcnet.gr
6. Ιστοσελίδα www.investingreece.gov.gr
7. Ιστοσελίδα www.leader-plus.gr
8. Ιστοσελίδα www.anko-eunet.gr
9. Ιστοσελίδα www.pbs.gr/cms/
10. Ιστοσελίδα www.ekt.gr/

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα αναπτυξιακά προγράμματα και ειδικότερα το ΕΣΠΑ 2007 - 2013 αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας, που απαντά ξεκάθαρα στο τι είδους ανάπτυξη θέλουμε για την Ελλάδα και πως αξιοποιούμε τις ευκαιρίες που μας παρέχονται με την χρήση των πόρων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένου ότι επιθυμούμε μια ανάπτυξη που να στηρίζεται όχι μόνο στις δημόσιες επενδύσεις, αλλά και στις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας ,στην καινοτομία, στη δημιουργικότητα, στις νέες τεχνολογίες η απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων φαντάζει μονόδρομος . Οι πόροι της νέας προγραμματικής περιόδου, μας δίνουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουμε ένα άλμα που θα μας φέρει πιο κοντά σ' αυτό το στόχο. Η επιτυχής υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2007-2013 και των υπολοίπων αναπτυξιακών προγραμμάτων αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση, αλλά και ένα ισχυρό εργαλείο για την επιτάχυνση της ανάπτυξης και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Πέραν του στόχου της πλήρους απορρόφησης και της σημαντικής ωφέλειας που αυτή συνεπάγεται για την Ελληνική Οικονομία, θα πρέπει βασική επιδίωξη μας να αποτελεί η μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αποτελέσματος σε όλη την Ελληνική Περιφέρεια.

Από την πλευρά μιας επιχείρησης ή ενός ιδιώτη, το ΕΣΠΑ είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο. Αυτό συμβαίνει γιατί συνήθως πολλές επιχειρήσεις έχουν το στρατηγικό σχέδιο ώστε να αναπτυχθούν, δεν έχουν όμως την οικονομική δυνατότητα να εφαρμόσουν το σχέδιο τους. Στις περισσότερες περιπτώσεις που τα σχέδια ανάπτυξης μιας επιχείρησης εναρμονίζονται με τους στόχους του ΕΣΠΑ, εν τέλει είναι αναμενόμενο ότι θα υπάρξει κάποιο κατάλληλο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ το οποίο θα χρηματοδοτήσει τη συγκεκριμένη επιχείρηση. Γενικά δηλαδή οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με αντικείμενα που κατά προτεραιότητα ενισχύονται από το ΕΣΠΑ, εφόσον έχουν σχεδιάσει την ανάπτυξη τους σύμφωνα με κάποιους από τους γενικούς στόχους του ΕΣΠΑ, κατά κανόνα είναι πιθανό να επωφεληθούν από την χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ.

Επιπλέον, τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ, τομεακά και περιφερειακά, είναι με τέτοιο τρόπο γραμμένα, που δίνουν με σαφώς τους στόχους που τίθενται προς επίτευξη, αλλά ταυτόχρονα και τόσο ασαφή, που επιτρέπουν στην κυβέρνηση σε κάθε περίπτωση να σχεδιάσει το κάθε πρόγραμμα χρηματοδότησης με βάση τις τρέχουσες καταστάσεις κάθε φορά συνθήκες. Αυτό σημαίνει ότι η κυβέρνηση μπορεί σε κάθε περίπτωση συγχρηματοδοτούμενης δράσης να ασκήσει πολιτική, ανάλογα με τη συγκυρία υλοποίησης της δράσης. Ανάλογα με τις παραμέτρους ενός προγράμματος, για παράδειγμα, μπορεί να στηρίζονται όλες οι επιχειρήσεις ενός κλάδου, ή μόνο εκείνες που δείχνουν ότι έχουν τη δυνατότητα να αναπτυχθούν βιώσιμα, ή κατά επιλογή εκείνες που έχουν πρόβλημα βιωσιμότητας. Σε περιόδους

οικονομικής κρίσης, όπως είναι η περίοδος που διανύει η ελληνική οικονομία από το έτος 2008 και εφεξής, κάτι τέτοιο είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Είναι σημαντικό δηλαδή η κυβέρνηση να μπορεί να αντιμετωπίσει και πιο βραχυπρόθεσμα ζητήματα, όπως είναι μια οικονομική κρίση, μέσω της κατάλληλης σχεδίασης μιας δράσης προς υλοποίηση.

Οι δράσεις χρηματοδότησης ελληνικών επιχειρήσεων και ιδιωτών μέσω του ΕΣΠΑ φαίνεται πως καθυστέρησαν, και ουσιαστικά άρχισαν μέσα στο 2009, ενώ το πρόγραμμα θεωρείται ότι ενισχύει την ελληνική οικονομία από το 2007. Αυτό δεν φαίνεται τόσο αρνητικό, αν συνυπολογιστεί ότι η ελληνική οικονομία ακόμη στηρίζεται από δράσεις Γ' κοινοτικού πλαισίου στήριξης, το οποίο έχει λήξει επίσημα το 2006. Το φαινόμενο που περιγράφεται δηλαδή σε αυτή την παράγραφο ίσως είναι απότοκο του τρόπου που είναι σχεδιασμένο το σύστημα χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα ωστόσο με κριτικές που έχουν διατυπωθεί, η ίδια υλοποίηση των έργων του ΕΣΠΑ είναι τελικά ευθύνη της εκάστοτε κυβέρνησης, και η ταχύτητα με την οποία γίνεται προσδιορίζει την σχετική ικανότητα των υψηλόβαθμων στελεχών του κρατικού μηχανισμού καθώς και την ικανότητα γενικά της ελληνικής δημόσιας διοίκησης να διαχειρίζεται τέτοια προγράμματα.

Για την περίοδο 2000 – 2003 ,με στοιχεία που είχαν καταχωρηθεί ως τις 15 Μαΐου 2003, η Ελλάδα βρισκόταν μεταξύ των πέντε χωρών με τις μεγαλύτερες αστοχίες προβλέψεων και απορροφήσεων, με μια απόκλιση-ρεκόρ της τάξης του 75%. Όπως αναφερόταν στην έκθεση, η χώρα μας δέσμευε κονδύλια που μετά δεν μπορούσε να απορροφήσει – και αυτόματα (καθώς είχαν δεσμευθεί) πήγαιναν στην πρώτη χώρα που τα ζητούσε και είχε καταβάλει την εθνική συμμετοχή. Σήμερα, η απορρόφηση των κονδυλίων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007 - 2013 (ΕΣΠΑ) ανέρχεται στο 18% υπερβαίνοντας το στόχο του Μηχανισμού Στήριξης, που προέβλεπε απορρόφηση πόρων, αντίστοιχη με ποσοστό 17,5% εντός του 2010. Η αύξηση του ποσοστού απορρόφησης του ΕΣΠΑ, σε συνδυασμό με την ορθή αξιοποίηση των πόρων του, αναμένεται να συμβάλει καίρια στην αναθέρμανση της ελληνικής οικονομίας, σύμφωνα και με τους διακηρυγμένους στόχους της κυβέρνησης. Σημειώνεται ότι τον Οκτώβριο του 2009 η απορρόφηση του ΕΣΠΑ άγγιξε σε ποσοστό μόλις το 2.93%.

Άλλος ένας στόχος που προβλέπεται στην εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας είναι η σύσταση και τήρηση στην Τράπεζα της Ελλάδας του Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ. Έτσι από τις 3 Ιανουαρίου 2011 τίθεται σε πλήρη λειτουργία ο Κεντρικός Λογαριασμός ΕΣΠΑ, μέσω του οποίου εκσυγχρονίζεται ουσιαστικά το σύστημα χρηματοδότησης των έργων του ΕΣΠΑ, εξασφαλίζεται η στοχευμένη και ταχεία χρηματοδότηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων με βάση την πρόοδο της υλοποίησής τους, καθώς και η απρόσκοπτη και χωρίς καθυστερήσεις είσπραξη της αντίστοιχης

κοινοτικής συνδρομής. Με τη λειτουργία του Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ επιτυγχάνεται, παράλληλα, και η πληροφόρηση για τις πραγματοποιούμενες πληρωμές των έργων σε πραγματικό χρόνο και επομένως η σαφής εικόνα της εξέλιξης των δαπανών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Η παράμετρος αυτή είναι ιδιαίτερη σημαντική, αφού θα συμβάλλει στην αποφυγή της πρόωρης χρηματοδότησης των έργων σε σχέση με τον πραγματικό χρόνο διενέργειας των πληρωμών και των δυσμενών συνεπειών για το δημόσιο (αδικοιολόγητη δέσμευση πόρων, επιβάρυνση του δημοσίου με τόκους κλπ).

Σε μία τέτοια συγκυρία, είναι σημαντικότερο από ποτέ να προσελκυστούν και να απορροφηθούν οι κοινοτικοί πόροι . Συνεπώς, απαιτείται ένας συνολικός αναπροσανατολισμός του παραγωγικού δυναμικού της χώρας προς όφελος των επενδύσεων και των εξαγωγών ώστε να αποκατασταθούν οι αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας. Συμπερασματικά, απαιτείται μια εξαιρετική ενεργοποίηση της οικονομικής πολιτικής και προς την κατεύθυνση του μεσοχρόνιου και μακροχρόνιου ορίζοντα, ώστε να υλοποιηθεί ένα πραγματικό πρόγραμμα Ανάπτυξης .

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΕΤΕπ : είναι η τράπεζα της Ευρωπαϊκής Ένωσης της οποίας η αποστολή είναι να χορηγεί μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια για επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση που προάγουν τους στόχους της ΕΕ.

ΕΤαΕ: είναι ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός της ΕΕ που είναι ειδικευμένος στον τομέα των μικρών επιχειρήσεων

ΤΕΜΠΜΕ: Το ΤΕΜΠΜΕ είναι μια ανώνυμη εταιρεία του Ελληνικού Δημοσίου που ιδρύθηκε βάσει του Νόμου 3066/2002 και αποτελεί σύνδεσμο ανάμεσα στις Ελληνικές Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις, ατομικής ή εταιρικής μορφής και στις Τράπεζες. της οποίας αποστολή είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στο χρηματοπιστωτικό και χρηματοοικονομικό σύστημα, παρέχοντας εγγυήσεις και αντεγγυήσεις υπέρ των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: δηλώνει μια πολιτική για συνεχή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη που δεν συνεπάγεται την καταστροφή του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων αλλά, αντιθέτως, εγγυάται την ορθολογική βιωσιμότητά τους δηλαδή ορίζεται ως «η ανάπτυξη, η οποία καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες»

ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ: είναι ένα ιδιαίτερο κοινοτικό Ταμείο που στόχο έχει να συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας χρηματοδοτώντας Έργα Περιβάλλοντος και Έργα Υποδομής, μόνο τις ακόλουθες χώρες Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία και Πορτογαλία

ΕΓΤΑΑ: είναι ένα ενιαίο μέσο χρηματοδότησης όχι μόνο της πολιτικής για την αγροτική και τοπική ανάπτυξη αλλά και δράσεων παροχής τεχνικής υποστήριξης

ΕΣΣΑΑ: καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας ,για την περίοδο 2007-2013, στην στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση : είναι μια συνομοσπονδία 27 [κρατών](#) η οποία καθιερώθηκε το [1992](#) από την [Συνθήκη του Μάαστριχτ](#) της οποίας τα όργανα και οι οργανισμοί που περιλαμβάνει είναι η [Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#), το [Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#), το [Ευρωπαϊκό Συμβούλιο](#), η [Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα](#), το [Ευρωπαϊκό Δικαστήριο](#), και το [Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο](#)

ΕΤΠΑ : είναι το βασικό χρηματοδοτικό μέσο της [Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) για την ενίσχυση της οικονομικής και της κοινωνικής συνοχής μειώνοντας τις περιφερειακές διαφορές ,μέσω της στήριξης της ανάπτυξης και των διαρθρωτικών προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών,

συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν.

Πολύ Μικρή Επιχείρηση: ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Μικρή επιχείρηση: ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και ο κύκλος εργασιών της ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

Μεσαία επιχείρηση : ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους και της οποίας ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. Ευρώ

EKT : είναι η κεντρική τράπεζα για το ενιαίο νόμισμα της Ευρώπης, το ευρώ. της οποίας το βασικό καθήκον της EKT είναι η διατήρηση της αγοραστικής δύναμης του ευρώ και, επομένως, η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ.

Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ : είναι ένας ανεξάρτητος διεθνής οργανισμός δεσμεύεται να βελτιώσει την κατάσταση του κόσμου από τη συμβολή των επιχειρήσεων, πολιτικούς, ακαδημαϊκούς και άλλους ηγέτες της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση ενός παγκόσμιου, περιφερειακού και τη βιομηχανία ατζέντες.

Global Entrepreneurship Monitor (GEM): αποτελεί αυτή τη στιγμή το μοναδικό ερευνητικό πρόγραμμα παγκοσμίως, που μελετά την επιχειρηματικότητα σε διαχρονική βάση και συγκριτικά για συγκεκριμένες χώρες και περιοχές του πλανήτη

ΕΣΑΑ : είναι ο σχεδιασμός και η παρακολούθηση της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Ανταγωνιστικότητα και την Ανάπτυξη με την εξασφάλιση της συμμετοχής και της συναίνεσης των κοινωνικών εταίρων και την ευρύτερη κινητοποίηση του κοινωνικού κεφαλαίου για την υλοποίηση της.

Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης: το έγγραφο που εγκρίνεται από την Επιτροπή, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, μετά από εκτίμηση του σχεδίου που έχει υποβληθεί από ένα κράτος μέλος και το οποίο περιέχει τη στρατηγική και τις προτεραιότητες δράσης των Ταμείων και του κράτους μέλους, τους ειδικούς στόχους τους, τη συμμετοχή των Ταμείων και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς πόρους.

Άξονας Προτεραιότητας: μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους

NUTS : πρότυπο της [Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) για την κωδικοποίηση της διοικητικής διαίρεσης για στατιστικούς λόγους

Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας : επιτυγχάνει την παροχή βοήθειας στις χώρες που έχουν ενταχθεί σε μία διαδικασία προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για την περίοδο 2007-2013. Ο ΜΠΒ αποσκοπεί, με τον τρόπο αυτό, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και τη συνοχή της βοήθειας μέσω ενός ενιαίου πλαισίου για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας, της διασυνοριακής συνεργασίας, της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης καθώς και της ανάπτυξης της υπαίθρου.